

Project Name: Western Mazandarani

Book Name: Gospel of Matthew

Email: Info@korpu.org

WebSite: www.korpu.org

انجيل مَتَّى

۱

عیسای مَسِیحی شَجَرِه نامِه

۱ عیسای مَسِیحی شَجَرِه نامِه داوودِ پادشاهی نَسلی جا، ابراهیم پیغمبری
نَسلی جا:

۲ ابراهیم، إِسحاق پیر وه،

إسحاق، یعقوب پیر

و یعقوب، یهودا و وی پرارنی پیر وه.

۳ یهودا، فِرص و زِراحی پیر و وِشونی مار تامار وه.

فِرص، حِصرونی پیر

و حِصرون، رامی پیر وه.

۴ رام، عَمینادابی پیر

و عَمیناداب، نَحشونی پیر

و نَحشون، سَلمونی پیر وه.

۵ سَلمون، بوغزی پیر، و وی مار راحاب وه،

بوغز، عوبیدی پیر و وی مار روت وه.

عوبید، یَسای پیر

۶ و یَسا، داوودِ پادشاهی پیر وه.

داوود، سلیمونی پیر اورپایی زَنای جا وه.

۷ سلیمون، رُحبعامی پیر

و رُحبعام، آبَیایی پیر

و آبیا، آسافی پیر وه.
⁸آساف، یهوشافاطی پیر
و یهوشافاط، یورامی پیر
و یورام، عزیایی پیر وه.
⁹عزیا، یوتامی پیر
و یوتام، آحازی پیر
و آحاز، حزقیایی پیر وه.
¹⁰حزقیاء، منسیه ای پیر
و منسیه، آمونی پیر
و آمون، یوشیایی پیر وه.
¹¹یوشیا، یگنیا و وی برارنی پیر وه.
هین دوره یهودین بابلی سه تبعید بونه.

¹²بعد از هینگه یهودین بابلی سه تبعید بونه:

یگنیا، شلتیئیلی پیر وه
و شلتیئیل، زروبابی پیر وه.
¹³زروبابل، ابیهودی پیر
و ابیهود، الیاقیمی پیر
و الیاقیم، عازوری پیر وه.
¹⁴عازور، صادوقی پیر
و صادوق، آخیمی پیر
و آخیم، الیودی پیر وه.
¹⁵الیود، العازاری پیر
و العازار، متانی پیر
و متان، یعقوبی پیر وه.
¹⁶یعقوب، یوسفی پیر و یوسف، مریمی شی وه،
مریم عیسای ملقب به مسیح دنیا بیارده.

¹⁷به هین ترتیب، از ابراهیم تا داوود چهارده نسل و از داوود تا یهودینی
تبعید بابلی سه چهارده نسل و تبعیدی دوره تا عیسای مسیح چهارده نسل وه.

عیسای دنیا بیموئن

^{۱۸} عیسیای مَسِیحی دِنیا بيموئن آتی وه: وی مار مریم گه یوسفی نِشون دَر بيمو وه، پش از اونگه شی ای خِنه بوره، روح القُدسی جا حَامِلِه بَوَه. ^{۱۹} از اوجِه گه یوسف صالح مَرَدی وه و نَخایِسِه مریم مَرَدنی پش رسوا هاكِنه، بنا بَیتِه یِوآشک وِیجا سیوا بَوون. ^{۲۰} یوسف حَلا هَین فِکری دِلِه دَوَه گه خِداوَندی یِته از فِرِشتگون خُوی دِلِه وِرِه ظاهر بَوَه و بُتِه: «ای یوسف داوودی ریکا، از هَینگه مریم شی زَنا هاكِنی نَترس، چون اونچی وی اِشگمی دِلِه دَرِه روح القُدسی جا هَسّه، هَمون خِداپی روح. ^{۲۱} وی یِته ریکا دِنیا آرنه و توو وی اِسمِ عیسی اِلنی، چون وی شی قوم وشونی گِناهِنی جا نِجات دِنه.»

^{۲۲} دِشْتِه هَین اِتِّفاق دَکِته تا اونچی گه خداوند اِشعیای پیغمبری زوونی جا بُت وه به اَنجام بَرِسِه:

«^{۲۳} یِته آدب کِیجا حَامِلِه وونه، یِته ریکا زَینه
 گه وِرِه عِمانوئیل گِینِه،» گه وی مَعنی خِدا اِمِه هَمرا هَسّه.

^{۲۴} یوسف خُوی جا وِیشار بَوَه و هَمونجور گه خِداوَندی فِرِشتِه وِرِه دَسْتور هادا وه هاكِردِه و مریم به رُنی بَیتِه. ^{۲۵} وَلی تا وَختی مریم شی رِیکارِه دِنیا نِیارِدِه، وی هَمرا وَرِفس نَوَه و وَچِه ای اِسمِ عیسی بَستِه.

۲

عَالِمِین سِتارِه شِناس عِیسایی بَنیّنی سِه اِنِه

^۱ عیسی هِیروُدیس پادشاهی حِکمرونی ای دورِه بیت لِحِمی شَهْری دِلِه یَهُودیه ای مَنطَقه ای جا دِنیا بيمو، بَعد از وی دِنیا بيموئن سِتارِه شِناسِین مَشْرِقِ رَمِینی جا اورشلیمی سِه بيمونه ^۲ و گِیتِنِه: «اون زِلاغ وَچِه گه یَهُودی پادشاه کِجِه دَرِه؟ چون وی سِتارِه رِه مَشْرِقی جا بَنیّمی و وی پَرَسشی سِه بيمومی.» ^۳ وَختی هِیروُدیس پادشاه هَینِه بَشَنسِه خِیلی پَرِیشون بَوَه و دِشْتِه اورشلیمی مَرَدن هم وی هَمرا پَرِیشون بَوَنه. ^۴ هِیروُدیس، مَعَبَدی گَت گِته کاهِن و مَلَمِینی گه مَرَدن تورات تعلیم داوَنه رِه یِجا جَم هاكِردِه و وشونی جا پُرْسِیه: «مَسِیح موعود کِجِه وِنِه دِنیا بیئِه؟» ^۵ وشون هِیروُدیسی جَوَاب بَیتِنِه: «یَهُودیه ای بیت لِحِمی دِلِه، چون تَوَسِطِ مِیکای پیغمبرِ مَقَدّس نوشته های دِلِه آتی بَنوشت بَوَه:

”ای بیت لِحِم، یَهُودایی مَلکی دِلِه،

توو أَصْلا یَهُودایی دِیَرِ حاکِمِی جا گَمتر نیئی،
 چون تیجا حاکِمی ظُهور کِئِه

که می قوم اسرائیل رهبری کُنه.»

^{۱۷} آزما هیرودیس یواسک عالِمین ستاره شناس شی حضور بخونسه و وشونی جا بپرسیه اون ستاره کی ظاهر بوه. ^{۱۸} آزما وشونه بیت لجمی سه برسانیه و بُته: «بورین و خب اون وچه ای دمال بگردین و همینکه وره بنگیتی منه خور هادین تا من هم بیئم و وره پرسش هاکنم.» ^{۱۹} وشون بعد از هینگه پادشاهی گب پشنسینه راه دکتینه و اون ستاره ای گه وی در بیموئن بتیونه، وشونی پشاپش شیۀ تا سرآخر اوجه گه وچه دوه هرسا. ^{۲۰} وختی ستاره ره بتیینه خیلی خیشال بونه. ^{۲۱} پس اون خینه ای دله بوردینه، وچه ره وی مار مریمی همرا بتیینه و زنی بزونه و وره پرسش هاگردینه. آزما شی صبخیشونه وا هاگردینه و طلا و عطریجات وره هدیه هادانه. ^{۲۲} چون خویی دله وشونه گوشرد بوه وه گه هیرودیسی ور نگردن، یت دیبر راهی جا شی زادگاهی سه دگرسینه.

سفر مصری سه

^{۲۳} بعد از هینگه عالِمین ستاره شناس بوردینه، خداوندی یتۀ از فرشتگون خویی دله یوسف ظاهر بوه و بُته: «پرس، وچه و وی مار بتیر و همین آمشو مصری سه فرار هاکن و تا وختی گه تره نئیمه اوجه بمون، چون هیرودیس زینه وچه ره بنگیره و وره بکوشه.» ^{۲۴} پس یوسف پرسا و مار و زلاغ وچه ره بیتۀ و همون شو مصری سه راه دکتیه، ^{۲۵} و تا هیرودیسی بمردنی موقه اوجه بمونسه. همون گبی که خداوند هوشع پیغمبری زوونی جا بُت وه به انجام برسیه: «شی ریکاره مصری جا شی گفا بخونسیمه.»

هیرودیس، ریکا وچه ایشونه کیشنه

^{۲۶} وختی هیرودیس سریساب بوه عالِمین ستاره شناس وره گول بزونه، خیلی عصبانی بوه و طبق تاریخی گه ستاره شناسنی جا خوردار بوه وه، آدم برسانیه دشته ریکا وچه ایشونه گه د سال و د سال کمتر ونه ره، بیت لجم و دشته اون منطقه ای دله بکوشن. ^{۲۷} هین کاری همرا اون گبی گه ارمیای پیغمبر بزوه وه، به انجام برسیه:

«^{۲۸} رامه ای جا یتۀ صدا به گوش رسینه،

برمه و موری ای صدا.

راحیل شی وچیلۀ ای سه برمه کُنه

و نخاینه آروم بوون،

چون وِشون دِ دَنیوَنه.»

ناصِرِه ای شَهری سِه گِردِنِه

۱۹ وَلی وَختی هِیروُدیس بَمِرِدِه، خِداوندی یِتِه از فِرشتگون مِصری دِلِه یوسفی خُوبی دِلِه ظاهِر بَوِه، ۲۰ وَرِه بُتِه: «پرس، وَچِه و وی مارِه بئیر و اسرائیلی مِلکی دِلِه بور، چون اوانانِیگِه خایسِنِه وَچِه رِه بَکوشِن، بَمِرِدِنِه.» ۲۱ پَس یوسف پَرسا، وَچِه و وی مارِه بَیتِه و اسرائیلی مِلکی دِلِه بورِدِه. ۲۲ وَلی وَختی بِشُنُسِه گِه آرکائوس شی پیر هِیروُدیسی جا، یهودیه ای دِلِه پادشاه بَوِه، بَترسیه اوجِه بورِه، چون خُوبی دِلِه وَرِه بُنِنِه جَلیلی مَنطِقِه ای سِه بورِه. ۲۳ یوسف بورِدِه و یِتِه شَهری دِلِه گِه وی اِسْم ناصِرِه وه زندگی هاکِرِدِه. هینجوری اون پِشگویی گِه پیغمبَرِن هاکِرِدِ وَنِه به اَنجام بَرسیه: وی 'ناصِرِی' بَخونس وونِه.

۳

یحیی، راه رِه هَموار کِنِه

۱ اون روزا یَحیای تَعْمید دَهَنِدِه یهودیه ای صَحراي دِلِه ایمو و تعلیم داوِه، ۲ گِتِه: «توبِه هاکِنین، چون آسمونی پادشاهی گِه خِدا وی حاکِم نَزیکِه!» ۳ یحیی اونیه گِه اِشعیای پیغمبَر وی بارِه گِنِه: «یِتِه مَرَدی صَحراي دِلِه داد رَنَه: "خِداوندی راه رِه آمادِه هاکِنین! و وی مَسیر صاف هاکِنین!"»

۴ یَحیای جِمِه شِتری پَشم وه و چَرَمی قِیش شی گَمَر وَسَّه و وی خِراک مَلَخ و صَحراي عَسَل وه. ۵ اورشلیم مَرَدن و دِشْتِه یهودیه و اَرْدُن روخِنِه ای گوشِه کِناری جا وی وَر ایموَنه ۱ و شی گِناهِن اِعتِراف کِرِدِنِه و اَرْدُن روخِنِه ای دِلِه وِجا عَسَل تَعْمید گِیتِنِه.

۷ وَختی یحیی بَنیّه خِیلی از عِلَمای فِرَقِه فَرِیسی و عِلَمای فِرَقِه صَدوقِی تَعْمید بَیتنی سِه بيمونِه، وِشونِه بُتِه: «ای مارِیشون! کی شِمار گوشَرَد هاکِرِدِه تا اون غَضَبی جا گِه خایِنِه بَیتِه، دَرَبورین؟ ۸ پَس کارهای گِه توبِه ای لایق هَسَّه رِه اَنجام هادین. ۹ هین فِکری دِلِه دَنیوونین گِه "یِتِه پیر ابراهیمی تَرا دارِنی." دِئِن گِه خِدا بَنِنِه هین سَنگِیشونی جا ابراهیمی سِه وَچِه خَلق هاکِنِه. ۱۰ حَتّی اَلَن هَم تور داری ریشِه ای سَر دَرِه و هر داری گِه خِب مَحصول نیارِه، بَوری و تَشی دِلِه

دیم بدا وونه.

«^{۱۱} مِنْ شِمَارِ أُوپِي هَمرا تَعْمِيدِ دِمِه، وَلِي اُونيگه بعد از مِنْ اِنِه ميجا قويتر هَسَه و مِنْ حَتَّى لايِقِي هَيْنِ كار نيمه گه وِي كُوشِ وِي لِينِگِي وَرِ جِفْتِ هَاكِنِم. وِي شِمَارِ رُوحِ الْقُدُسِ وَ تَشِي هَمرا تَعْمِيدِ دِنِه. ^{۱۲} وِي شِي چَنگِكِه شِي دَسِ دارِنِه وَ شِي خَرْمَنِ جَارِهِ پاكِ كِنْتِه. گَنِمِ اَمبارِي دِلِهِ جَمِ كِنْتِه وَ كَمِلِ اُونِ تَشِي دِلِهِ گِه اَصْلا خاموشِ نُوونِه سوجانّه.»

عيسايي تعميد

^{۱۳} بعد از اُونِ، عيسِي جَلِيلِي شَهري جا اَرْدُنِ رُوخِنِه اِي سِه يَحْيَايِ وَرِ بيمو تا ويجا تَعْمِيدِ بِيَرِه. ^{۱۴} يَحْيِي تَقْلًا هَاكِردِه وِي هَيْنِ كاري دَمِ بِيَرِه وَ وِرِه بُتِه: «توو مِي وَرِ اِنِي؟ مِنْ اَحْتِياجِ دارِمِه تيجا تَعْمِيدِ بِيَرِم.» ^{۱۵} وَلِي عيسِي وِي جِوابِ بُتِه: «بِلِ اَلَنِ هَيْنَجورِ بُوون، چُونِ اَمِسِه هَيْنَجورِ دِرِسِه گِه دِشْتِه شَرِيعَتِي حَكَمِ بِه اَنجامِ بَرِسِه.» اَزْمَا يَحْيِي قَبولِ هَاكِردِه. ^{۱۶} عيسِي بَعْدِ از تَعْمِيدِ، دَرجا اُوپِي جا دِيرگا بيمو. اَزْمَا اَسْمونِ وا بُوِه وَ وِي خِدايِ رُوحِ بَنِيّه يَتِه كِترِي تَرَا جَرِ بيمو وَ وِي سَرِ هَنِيشْتِه. ^{۱۷} اَزْمَا يَتِه صِدا اَسْمونِي جا بَشْنُسِ بُوِه گِه گِيتِه: «هَيْنِ مِي جانِ رِيكاِئِه گِه ويجا خِشالِمِه.»

٤

ابليس عيسِي ره اَزْمودِ كِنْتِه

^۱ اَزْمَا رُوحِ الْقُدُسِ، عيسِي ره صَحرايِ دِلِهِ بَوَرْدِه تا اِبليسِ وِرِه وَسَوَسِه هَاكِنه. ^۲ عيسِي چهلِ شُو وَ چهلِ رُوزِ رُوزِه بِيَتِه وَ سَرَاخَرِ وَشَنِي بُوِه. ^۳ اُونُوختِ وَسَوَسِه گَرِ وِرِه نَزِيكِ بُوِه وَ بُتِه: «اگِه توو خِدايِ رِيكا هَسِي، هَيْنِ سَنگِيشونِ بُوون بَوون.» ^۴ عيسِي وِي جِوابِ بُتِه: «توراتِي دِلِهِ بَنوشتِ بُوِه: «اَنسُونِ فَقَطِ نُونِي هَمرا زَيْنِه نِه،

بَلْگِي هَرِ گَلامي گِه خِدايِ دِهني جا دِيرگا اِنِه.»

^۵ اَزْمَا اِبليسِ وِرِه مَقْدَسِ شَهري دِلِهِ بَوَرْدِه وَ يَهُودِيَنِي گِيتِه مَعْبَدِي تِكِ بَشْتِه ^۶ وَ وِرِه بُتِه: «اگِه توو خِدايِ رِيكا هَسِي، شِرِه اِيچِه اِي جا جَرِ اِنِگِن، چُونِ مَزامِيرِي كِيتابي دِلِهِ بَنوشتِ بُوِه:

«خِدا شِي فَرِشْتِگونِ دَسْتورِ دِنِه وَ

وَشونِ تِرِه شِي دَسِي سَرِگِيرِنِه تا

نَكِنِه تى لینگ سَنگی گَش بَخارِه. «^۷ عیسی جواب هادا: «هَین هَم توراتی دِلِه بَنوشت بَوِه گه: «خِداوَند شی خِدارِه آزموَد نَکِن.»»

^۸ یَکَش دِیتر، اِبلِیس وِرِه گِته کوهی سَر بَوِرْدِه و دِشْتِه دِنیایِ مَمَلِکتی شِکوه وِرِه هَم هادا ^۹ و عیسی رِه بُته: «اگه می پَش زِنی بَزی و مِنه پَرَسَش هاکِنی، دِشْتِه هَین تَی وونه.» ^{۱۰} عیسی اِبلِیس بُته: «دور بَواش ای شِیطان! توراتی دِلِه بَنوشت بَوِه:

«خِداوَند، شی خِدارِه و نه پَرَسَش هاکِنی
و فَقط وِرِه خِدمَت هاکِنی.»

^{۱۱} آزما اِبلِیس عیسی رِه وِل هاکِرْدِه و فِرشتِگون بيمونه و وِرِه خِدمَت هاکِرْدِه.

عیسی شی خِدمَت شِرو کِنه

^{۱۲} وختی عیسی بَشُئْسِه یحیی دَسْگِیر بَوِه، جَلیلی سِه بَوِرْدِه. ^{۱۳} و ناصِرِه ای شَهری دِلِه نَمونِسِه، بَلْگی گَفَرناحومی سِه بَوِرْدِه و اوچِه زندگی هاکِرْدِه. گَفَرناحوم جَلیلی دَریایِ وَر و زِبولون و نَفتالی ای مَنطَقَه ای دِلِه وِه. ^{۱۴} هَین کاری هَمرا اِشْعَیای پیغمبری گَب به اَنجام بَرَسِیَه گه بُت وِه:

«^{۱۵} زِبولونی مِلک و نَفتالی ای مِلک،
گه دَریایِ راهی سَر و اَرْدُنی اون دَس دَرنی،
جَلیل مِلْتها،

^{۱۶} قومی گه زِلمادی دِلِه دَوْنِه،
یْتِه گِته نور بَنیینه،

و وِشون گه مِلک و مرگی سایه ای دِلِه دَوْنِه،
وِشونی سِه روشنایی بَتايسِه.»

^{۱۷} عیسی آزون روز تعلیم هادائِن شِرو هاکِرْدِه و گِته: «توبِه هاکِنین، چون آسِمونی پادشاهی گه خِدا وی حاکِم نَزیکه!»

عیسی شی اَوَلین شاگِرْدِه دَعَوَت کِنه

^{۱۸} وختی عیسی جَلیلی دَریائو قَدَم زووه، بَنیِه دِتا پَرار یَعنی شَمْعون مِلَقَب به پَطْرُس و وی پَرار آندریاس، دَریایِ دِلِه تور دِیم دِنیَه، چون وِشون ماهیگیر وِنِه. ^{۱۹} عیسی وِشونِه بُته: «می دِمال بیئین تا شِمَار مَرْدِنی صِیاد هاکِنِم.» ^{۲۰} اون دِتا پَرار شی تور دَرجا بَشِتیَه و وی دِمال بَوِرْدِه. ^{۲۱} عیسی اَقْدی پَشَر بَوِرْدِه و دِتا پَرار دِیتر یَعنی یعقوب، زِیدی ای ریکا و وی پَرار یوحنا رِه بَنیِه گه شی پیر زِیدی

ای هَمرا لوتکاپی دِلِه نِیشت وِنِه و دِ شِی تَوِر دِرس کِردِنِه. عیسی وِشونِه هَم بُتِه
مِ دِمال بیئِن، ^{۲۲} وِشون دَرجا لوتکا و شِی پیر وِل ها کِردِنِه و وِی دِمال بور دِنِه.

عیسی جَماعتِ زیادی ره خِدْمَت کِئِه

^{۲۳} عیسی دِشْتِه جَلیلی دِلِه گِرسِه و یَهُودِیْنی عِبادتگه ی دِلِه تعلیم داوِه و
خِدا یی پادشاهی ره اِعلام کِردِه و مَر دِنی مَرَض و ناخِشی ره شفا داوِه. ^{۲۴} عیسا یی
شَهْرَت دِشْتِه سوریه ای دِلِه دَبِیْتِه و دِشْتِه اونانیکه هَر نَوَع دَر د و مَرَضی دِچار
وِنِه، و اونانیکه دِوِزِه وِنِه و غَشْگری داشتِنِه، و چَلْخِشونِه وِی وِر آر دِنِه و وِی
اونانِه شفا داوِه. ^{۲۵} اِزدحام زیادی جَلیلی شَهْر و دِکاپولِیسی مَنطِقَه ای جا و
اورشَلیمی شَهْر و یَهُودیه ای مَنطِقَه ای جا و اُردُن روخِنِه ای اون دَسی جا
عیسا یی دِمال راه دَکِئِنِه.

۵

کوهی سَرِی موعِظِه

^۱ اَوختی عیسی اون همه اِزدحام بَئِیه، کوه لُو بور دِه و اوچِه هِنیشْتِه، آزما وِی
شاگِردِن وِی وِر بَیمونِه. ^۲ عیسی گَب بَزوئِن شِرو ها کِردِه و وِشونِه تعلیم هادا و
بُتِه:

خِش بِحالون

« ^۳ خِش بِحالِ اونانیکه روحی دِلِه فَقیرِنِه،
چون اَسْمونی پادشاهی گِه خِدا وِی حاکِم وِشونی هَسّه.
« ^۴ خِش بِحالِ ماتَم بَزئِیشون،
چون وِشون تَسَلّی گیرِنِه.
« ^۵ خِش بِحالِ فروتِن،
چون وِشون دِنیارِه صاحب ووِنِه.
« ^۶ خِش بِحالِ اونانیکه وِشنی
و تَشْنیه اِیْنِه، تا خِدا یی جا صالح بِشمارس بَوون،
چون وِشون سیر ووِنِه.
« ^۷ خِش بِحالِ رَحْمینِیشون،
چون وِشون رَحْم وِیْنِه.

«^۸ خِش بِحَالِ اونا نیگه وِشونی دِل پاکِ،
 چون وِشون خِداره وِینه.
 «^۹ خِش بِحَالِ اونا نیگه آشتی هادائی دِمال دَرِنه،
 چون وِشون خِدای ریکا
 بَخونس وِینه.

«^{۱۰} خِش بِحَالِ اونا نیگه صالح بَمونسنی سه ظلم وِینه،
 چون آسمونی پادشاهی گه خِدا وی حاکم وِشونی هسه.

«^{۱۱} خِشال ووئن، اِگه می خاطری شِماری جِرمی کِینه و ظلم رَسانیه و شِماری
 ناحق تِهَمَت رَینه.^{۱۲} خِشال ووئن و خِیلی شادی هاکنین چون آسمونی دِلِه
 شِمِه آجر زیاد. چون پیغمبرنی گه پش از شِما دَوِنِه رِه هَم هینجور ظلم
 رَسانیه.

نور و نِمک

«^{۱۳} شِما دِنیای نِمکی. ولی اگه نِمک شی مِزه رِه از دَس هاده، چتی بَشِنِه اونه
 یَکَش دیر شور هاکنیم؟ دِ فایده ای نارنه، بجز اونگه دیرگا بَشنی و مَرَدنی لینگی
 لَو بَنیت بوون.

«^{۱۴} شِما دِنیای نورنی. نِشِنِه شَهْری گه کوهی سَر بَسات بَوِه رِه، قایم هاکِرْدَن.
^{۱۵} هیچکی لَمپا روشن نِکَنِه گه اونه سَرپوشی بِن بِلِه، بَلگی اونه لَمپایی پایه ای سَر
 اِلِنِه تا دِشْتِه اهل خِنِه رِه روشنایی هاده.^{۱۶} هَمینجور، بَلین شِمِه نور مَرَدنی پش
 بَتابِه تا شِمِه خِب کار بَوین و شِمِه پیر گه آسمونی دِلِه دَرِه رِه پَرَسش هاکِن.

مسیح بيمو تا شَرِيعَت به انجام بَرسانِه

«^{۱۷} فِکر نِکِنین گه مَن بيمومِه تا تورات و پیغمبرنی بَنوشت باطل هاکِنیم.
 نیمومِه تا باطل هاکِنیم، بَلگی به انجام بَرسانیم.^{۱۸} چون حَقِیقَتَن شِماری گِمِه تا
 آسَمون و زَمین شی جایی سَر دَرِنِه، هیچ حَرْف یا یِتِه نِخْتِه توراتی جا از بِن
 نَشونِه تا اینکِه دِشْتِه اون به انجام بَرسِه.^{۱۹} پَس هَر وَخت هر کی حَتّی شَرِيعَتی
 کِچیکترین احکام بَشِکِنِه و دیگرون هَم هینجور تعلیم هاده، آسمونی پادشاهی
 ای دِلِه گمترین بَشمارس وونه. ولی هَر کی شَرِيعَتی احکام بجا بیاره و دیگرون هَم
 هینجور تعلیم هاده، آسمونی پادشاهی ای دِلِه گتِه بَخونس وونه.^{۲۰} چون
 شِماری گِمِه تا شِمِه صالح ووئن توراتی مَلَمین و عِلمای فِرَقِه قَرِیسی ای صالح
 ووئی جا ویشتر نووئه، آسمونی پادشاهی ای دِلِه نَشوننی.

خشم

«^{۲۱} بِشْنُسْنِی مَرْدَنِ گه قدیم زندگی کِردنه ره بُت ونه: ”قَتْل نِکَن و هَر کی قَتْل هَاکِنه مِجَازَات و ونه.“^{۲۲} وَلِی مِّن شِمَارِ گِمه هَر کی شی براری سِه خشم بیرِه، مِجَازَات و ونه و هَر کی شی برارِ توهین هَاکِنه و ره مَحْکِمه گِشَانِه و اِگه و ره یِتِه بی عَقْل جَهْنِمِی تَشِی مِسْتَحَق و ونه.^{۲۳} پَس اِگه شی قِروونی ره، قِروونگه بوری و اوجِه تی یاد دَکِفِه تی برار تیجا شاکیه،^{۲۴} شی قِروونی ره قِروونگه پش پل و اوّل بور و شی براری هَمرا آشتی هَاکِن و آزما دَگِرد و شی قِروونی ره پشگش هَاکِن.^{۲۵} «شی شاکِی ای هَمرا حَلا وَخْتِ مَحْکِمه ای راهی دِلِه دَری زود آشتی هَاکِن، وَالا اون شاکِی تِرِه قاضی ای دَس دِنه و قاضی تِرِه نِگهبونی دَس دِنه و زیندونی دِلِه کَفِی.^{۲۶} حَقِیقَتَن شِمَارِ گِمه اِگه تا آخِرین قَرَن نَدی، آزاد نوونی.

شهوَت

«^{۲۷} بِشْنُسْنِی گه بُتِیه: ”زِنا نِکَن.“^{۲۸} وَلِی مِّن شِمَارِ گِمه، اِگه کَسِی یِتِه زَناره شَهوَتِی سَر هارِشِه، شی دِلی دِلِه وی هَمرا زِنا هَاکِرْدِه.^{۲۹} پَس اِگه تی راس چش باعْث و ونه گِناهی دِلِه دَکِفِی، اونه دَر بیار و دیم بَدِه؛ چون تیسِه بَهترِ یِتِه گِلی شی تِن از دَس هادی تا هَیْنِگه دِشْتِه شی تَنی هَمرا جَهْنِمِی دِلِه دیم بَدَا بَووئِی.^{۳۰} اِگه تی راس دَس باعْث و ونه گِناهی دِلِه دَکِفِی، اونه بَوَرین و دیم بَدِه؛ چون تیسِه بَهترِ یِتِه گِلی شی تِن از دَس هادی تا هَیْنِگه دِشْتِه شی تَنی هَمرا جَهْنِمِی دِلِه دیم بَدَا بَووئِی.

طلاق

«^{۳۱} هَمینجور بُتِیه: ”هَر مَرْدِی شی زَناره طَلاق هَادِه، ونه یِتِه طَلاق نامه و ره هَادِه.“^{۳۲} وَلِی مِّن شِمَارِ گِمه، هَر کی شی زَناره به غیر از زِنا هَاکِرْدَن طَلاق هَادِه، و ره به زِناگری گِشَانِه و هَر کی طَلاق هادا زَنابی هَمرا عَروسی هَاکِنه، زِنا کِنِه.

قَسَم

«^{۳۳} هَمینجور بِشْنُسْنِی مَرْدَنِ گه قدیم زندگی کِردنه ره بُت ونه: ”دِرْدِرو قَسَم نَخار و هر قَسَمِی گه خِداوندی سِه بَخاردی بجا بیار.“^{۳۴} وَلِی مِّن شِمَارِ گِمه، أَصْلاً قَسَم نَخار، نا آسَمون چون خِداپی تَخْتِ،^{۳۵} نا رَمین چون خِداپی لِبِنگِ بَنِیئِه، نا اورشلیم چون اون گِته پادشاهی شَهْر^{۳۶} و نا شی سَر، چون حَتّی نَتْنِی یِتِه تیم شی می ره سیو یا اِسبی هَاکِنِی.^{۳۷} شِمِه گَب فَقَط اَرِه یا نا ووئِه. ویشتر از

این شَریری جائِه.

انتقام

«^{۳۸}بِشْنُسِنی گه بُتیه: ”چش چشی عَوْض و دَنْن دَنْنی عَوْض.“^{۳۹} وَلی مَن شِمَارِ گِمه، بَدِ آدَمی رُوپرو نَسین و هر کی تی راسِ دیم چک بزو، شی اون وری دیم هَم وی سَمَت دِگِردان.^{۴۰} اگه کسی خاینه تِرِه مَحْکِمه ای سِه بَکِشَانَه و تی جِمه رِه تیجا بیره، شی قُوا رِه هَم وِرِه هایدِه.^{۴۱} هَر وَخت گسی تِرِه زور هاکِرِدِه یک کیلومتر وی هَمرا راه بوری، دِ کیلومتر وی هَمرا بور.^{۴۲} هَر کی تیجا یِچی خاینه، بَبَخَش و هَر کی تیجا دَسی قَرَض خاینه، سَر نِگِردان.

شی دِشْمَن دوس دارین

«^{۴۳}بِشْنُسِنی بُتیه: ”شی هَمساده رِه دوس دار و شی دِشْمَنی جا نِفَرَت دار.“^{۴۴} وَلی مَن شِمَارِ گِمه شی دِشْمَن دوس دارین و اونانیکه شِمَارِ ظَلَم رَسَانِه، وِشونی سِه دِعا ی خیر هاکِنین.^{۴۵} تا شی آسِمونی پیری وَچِه بَووئین، چون وی شی آفتابِ بَدِ آدَمِن و خِبِ آدَمنی سَر یَجور تابانَه و شی وارِشِ عادِلِ آدَمِن و ظالِمِ آدَمنی سَر یَجور وارانه.^{۴۶} اگه فقط اونانیکه شمار دوس دارنه رِه دوس دارین، چی اَجری دارنی؟ مَگِه حَتّی خراجگیرن هَم هَین کارِ نِکِنِه؟^{۴۷} اگه فقط شی رَفیقن سَلام هاکِنین، بَقیه ای جا چیکار ویشتری اَنجام هادانی؟ مَگِه حَتّی بی دینن هَم هَین کارِ نِکِنِه؟^{۴۸} پَس شِما وِنِه کَامِل ووئین هَمونجور گه شِمِه آسِمونی پیر کَامِل هَسِه.

۶

صَدَقه هادائِن

۱ شِمِه حَواس دَوون شی خِبِ اَعْمالِ مَرَدِنی چشی وَر هَین نِیْتی هَمرا اَنجام نَدین گه بَوین و شِمِه جا تَعْرِیف هاکِنن، چون آزما اَجری شی پیری وَر گه آسِمونی دِلِه دَرِه، نارِنی.

«^۲پَس هَر وَخت یِتِه مِحتاج کِمک کِنِنی اَوِنِه ساز و کِرْنابی هَمرا جار نَزنین، اونجور گه دُروئن یَهُودِینی عِبَادَتگاه و گِر کوچه ای دِلِه کِنِنه تا بَقیه وِشونی جا تَعْرِیف هاکِنن. حَقِیقَتَن شِمَارِ گِمه وِشون شی اَجَرِ بَیتِنِه!^۳ وَلی تَوو هَر وَخت صَدَقه دِنی، نِل تی چپ دَس اونچی ای جا گه تی راسِ دَس کِئِه خَوَردار بَوون.

٤ تا تی کِمک جا هادا بَموئَه و تی آسَمونی پیر گه جا هادا چیره وِیئَه، تیره آجر دِنَه.

دِعا هاكِردَن

« وَخَتی دِعا کِئِی دُرُوئِی تَرَا نَواش. وِشون دوس دارِنه يَهُودِیَی عبادتگاه و گِرِ کوچه ای سَر هِرِسَن و دِعا هاكِیَن تا مَرَدَن وِشونَه بَوِیَن. حَقِیقَتَن شِمَارِ گِمَه وِشون شی آجرِ بَیْتِنَه. ٦ هَر وَخَت توو دِعا کِئِی شی اِتا قی دِلَه بور و دَر دَوَن و شی نئِی پیری وَر دِعا هاكِیَن، تی آسَمونی پیر گه دِشْتَه جا هادا چیره وِیئَه، تیره آجر دِنَه.

٧ « وَخَتی دِعا کِئِی، بَت پَرَسْتَنی تَرَا هِی بی مَعنی وَر دَنُو؛ وِشون گِموَن کِیْنَه وِشْتَر تِکْرا ر هاكِردَنی هَمْرا وِشونی دِعا بَشَنَس وونه. ٨ پَس وِشونی تَرَا نَوِئِیَن، چون شِمَه آسَمونی پیر شِمَه اِحتِیاج پِش از اونِگَه وِیجا بَخاين دِنَه.

« ٩ پَس شِما هِیَنجور دِعا هاكِیَن:
«ای آمَه پیر گه آسَمونی دِلَه دَری،
تی اِسْم مَقْدَس ووئَه.

١٠ تی پادشاهی بیئَه.

تی خاسَه هَمونجور گه آسَمونی دِلَه اِجْرا وونه،

زِمی ای سَر هَم اِجْرا بَوِون.

١١ آمَه هر روزِ نوِن اَمِرِز اَمارَه هادَه.

١٢ آمَه خَطاهَا رَه بَبَخَش،

هَمونجور گه اَمّا هَم تی تَرَا اونانِیگَه اَمارَه خَطا هاكِردِنَه رَه بَبَخَشِیْمی.

١٣ اَمارَه اَزمودی دِلَه نِیار،

بَلْگِی اَمارَه شِیطانی جا زَهایِی هادَه،

« ١٤ چون اِگَه شِما مَرَدِنی خَطارَه بَبَخَشِیَن، شِمَه آسَمونی پیر هَم شِمَارِ بَخَشِیْنَه.

١٥ وَلی اِگَه شِما مَرَدِنی خَطارَه نَبَخَشِیَن، شِمَه آسَمونی پیر هَم شِمَه خَطارَه نَبَخَشِیْنَه.

روزه بَیْتَن

« ١٦ وَخَتی روزه گِیْرَنی، دُرُوئِی تَرَا شِره بِیْزَن نِکَن. وِشون شی قِیافَه رَه عَوَض

کِیْنَه تا شی روزه داری رَه مَرَدِنی دِید بَیارَن. حَقِیقَتَن شِمَارِ گِمَه وِشون شی آجرِ

بَیْتِنَه! ١٧ وَلی توو وَخَتی روزه گِیْرَنی، شی سَرِی می رَه رَوَعَن بَزَن و شی دِیْم بَشور،

١٨ تا مَرَدَن نَفْهَمَن تو روزه دارنی، بَلْگِی فقط تی پیر گه پَنهونَه اونَه دِنَه، پیری گه

هيچ چي وي ديدى جا قايم نيه تيره اجر دینه.

آسمونی گنج

«^{۱۹} شی گنجیشونه زمینی سر آمبار نکین، جایی که لیمک و زنگ وره از بین ورنه و جایی که دریشون اینه و گنج درینه. ^{۲۰} بلگی شی گنجیشونه آسمونی دله آمبار هاکنین، جایی که نا لیمک زنه، نا زنگ وره از بین ورنه. جایی که دریشون نیننه و ندرینه. ^{۲۱} چون هر جا تی گنج دره، تی دل هم اوجه دره.

«^{۲۲} چش تنی چراغ. آگه تی چش خار ووئه، دشته تی وجود روشنه، ^{۲۳} ولی آگه تی چش بد ووئه، دشته تی وجود تاریکی ای جا پره. پس آگه اون نوری که تی دله دره تاریکيه، اون چی گت تاریکی ایه!

«^{۲۴} هیچ کس ننته دتا ارباب خدمت هاکنه، چون یا اولی ای جا وره بد اینه و دوومی ره دوس دارنه، و یا اولی ره وفادار و دوومی ره کچیک ایشمارنه. شما ننتی هم خدای غلام ووئن و هم پولی غلام.

نگرون نووئن

«^{۲۵} پس شمار گمه، شی زندگی ای سه نگران نووئن، که چی بخارین و چی بنوشین، و نا شی تنی سه که چی دکنین، چون زندگی خراکی جا و تن جمه ای جا بارزیشه. ^{۲۶} پرندیه ایشونه هارشین وشون نا کارنه، نا تاشینه و نا آمباری دله کپا کینه، با هین وجود شمه آسمونی پیر وشونی روزی ره دینه. مگه شمه ارزش وشونی جا ویشتر نیه؟ ^{۲۷} کدیم یته از شما بئنه نگرونی ای همرا یه ساعت شی عمر اضاف هاکنه؟

«^{۲۸} چه جمه ای سه نگرونی؟ صحرایی سوسنیشون هارشین و بوینین حتی لو گشینه؛ وشون نا رحمت گشینه و نا بافینه. ^{۲۹} ولی شمار گمه حتی سلیمون پادشاه هم اون همه شکوهی همرا یته از وشونی ترا بزک نوه. ^{۳۰} پس آگه خدا صحرایی واش که آمرز دره و فردا تیری دله بشنی ووئه، هینجور قشنگ کنه، شمار، ای سس ایمونیشون، خیلی بهتر بپوشانه!

«^{۳۱} پس نگران نووئن و نئین که چی بخاریم یا چی بنوشیم یا چی دکنیم؟ ^{۳۲} چون هین دنیای دشته قوم هین چیزای دمال درنه، ولی شمه آسمونی پیر دته که شما دشته هین چیزه احتیاج دارنی. ^{۳۳} پس شما پش از هر چی خدای پادشاهی ای برقراری ای سه و انجام وی خاسه تقلا هاکنین؛ آزما دشته هین چیزا شمار هادا ووئه. ^{۳۴} پس فردای نگران نووئن؛ چون فردا شی نگرونی ره

قِضاوَت نِکِنين

«^۱ گس دِیَرِ قِضاوَت نِکِنين تا شِمارِ قِضاوَت نِکِنين.^۲ هَمونجور گه شِما گس دِیَرِ قِضاوَت کِیَنی، شِ شِمارِ هَم قِضاوَت کِیَنه. هر مَتَری هَمرا هادین، هَمون مَتَری هَمرا عَوَض گِیرِی.^۳ چه گِیل دِرّه گه تی بَراری چِشی دِلَه دِرّه ره ویئِ، ولی گِته چوبی گه شی چِشی دِلَه دارنی ره نُویئِ؟^۴ یا چتی جِرات کِتی شی بَراره بُئِ: "اِجازه هادِه گِیل دِرّه ره تی چِشی جا دیرگا بیارم،" اَسا شِ یِتِه گِته چو شی چِشی دِلَه دارنی.^۵ ای دُرو، اوّل اون گِته چو ره شی چِشی جا دیرگا بیار؛ آزما بَهتر ویئِ تا گِیل دِرّه ره شی بَراری چِشی جا دیرگا بیاری.

^۱ اونچی گه مَقَدّس ره سَگِیشوِن نَدین و شی مِروارید خی ایشونی پش نَرِیزین. نِکِنه اونِی لینگِ لُو بَیرن و دَگِرِدن شِمارِ پِل بَزین.

بَخاین گه شِمارِ هادا وونه

«^۷ بَخاین گه شِمارِ هادا وونه. بَگِرِدین، اِنگِیرِی. دَر بَزین، دَر شِمه رو په وونه.^۸ چون هر کی بَخاد، گِیرِنه و هر کی بَگِرِدِه، اِنگِیرِنه و هر کی دَر بَزنه، دَر ویسِه په وونه.^۹ شِمه مِین کسی دَره وَختی وی ریکا ویجا نون بَخاد، وره سَنگ هادِه؟^{۱۰} و یا وَختی ماهی خاینه وره مار هادِه؟^{۱۱} پَس اِگه شِما گه آئی بَدِی، دَنئی چتی شی وَچیلَه ره خِب چِی هادین، پَس چَتی ویشتر شِمه آسِمونی پیر خِب چِیره هَر کی گه بَخاد دِنه.^{۱۲} دِیگرونی هَمرا هَمونجور رَفتار هاکِنین گه خایِنی شِمه هَمرا رَفتار هاکِنن. هَیْنه، دِشْتِه تورات و پیغمبَرِی بَنوشت.

تَنگِ دَری جا دِلَه بورین

«^{۱۳} تَنگِ دَری جا دِلَه بورین، چون دَری گه کِما و راهی گه گِشادِ مَرگی سِه خَتَم وونه و اونانِیگه هَین راهی جا شوَنِه زیادِنه.^{۱۴} چون اون دَر تَنگِه و راهی گه زندگی ای سِه خَتَم وونه سَخْتِه و اونانِیگه اونِه اِنگِیرِنه گِمِه.

دار و وی میوه

«^{۱۵} دِرِدرو پیغمبَرِی جا دوری هاکِنین گه گِسنی جِمِه ای دِلَه شِمه وَر اِنِه، ولی شی باطِنی دِلَه ورگی دَرندِنه.^{۱۶} اونانه وِشونی میوه ای جا بِشناسین. مَگه

وونِه لَم تلی جا اَنگور و کَنگري جا اَنجیل بَجِيئن؟ ^{۱۷} هينجور، سَالِم دار خِبِ ميوه آرِنه و آفَت بَرَه دار بَدِ ميوه. ^{۱۸} سَالِم دار نَتْنِه بَدِ ميوه بياره و آفَت بَرَه دار نَتْنِه خِبِ ميوه بياره. ^{۱۹} داری گه خِبِ ميوه نياريه، اونِه وِرِينِه و تَشی دِلِه ديم دِنِه. ^{۲۰} پَس شِما اونانِه وشونی ميوه ای جا پِشناسين.

شمارِ نِشناسِمِه

«^{۲۱} نا هَر کی گه مَنِه 'خِداوند، خِداوند' بُئِه آسَمونی پادشاهی ای دِلِه شونِه، بَلگی فقط اونی شونِه گه می پیری خاسَه گه آسَمونی دِلِه دَرِه رِه اَنجام بَرَسانِه. ^{۲۲} داوَری روز خِیلیا مَنِه گِنِنِه: "خِداوندا، خِداوندا، مَگِه اَمّا تِی اِسْمی هَمرا نَبوَت نِکِرْدِمی؟ مَگِه تِی اِسْمی هَمرا دِويشون دیرگا نِکِرْدِمی؟ مَگِه تِی اِسْمی هَمرا گَت گِتِه کار نِکِرْدِمی؟" ^{۲۳} آزما وشونِه گِمِه: "مِن اَصْلا شِمارِ نِشناسِمِه. مِیجا دور بووئین، ای بَدکارن."

دِتا خِنِه

«^{۲۴} پَس هَر کی می گِب اِشْنِه و اونِه عَمَل کِئْتِه، يِتِه عَقْلدار مَرْدی ای تَرائِه گه شی خِنِه رِه سَنگی سَر بَساتِه. ^{۲۵} وارش بَبارسِه، لاهوار سَرْدَری بيمو و وا بَزو و اون خِنِه رِه فِشار بيارِدِه، وَلی اون خِنِه لی نَخارِدِه چون وی کِرسی سَنگی سَر دَوِه. ^{۲۶} «وَلی هَر کی می گِب پِشْنِه و اونِه عَمَل نِکِنِه، يِتِه بی عَقْل مَرْدی ای تَرائِه گه شی خِنِه رِه شنی سَر بَساتِه. ^{۲۷} وارش بَبارسِه، لاهوار سَرْدَری بيمو و وا بَزو و اون خِنِه رِه فِشار بيارِدِه، اون خِنِه لی بَخارِدِه و چی خَرابی ای وِه!» ^{۲۸} وختی عیسی شی گِب تُوم هاكِردِه، مَرْدن وی تَعْلیم هادائنی جا بَهت هاكِردِنِه، ^{۲۹} چون وی وشونِه توراتی مَلَمینی تَرّا تَعْلیم نَداوِه، بَلگی يَنْفَری تَرّا تَعْلیم داوِه گه صاحبِ قَدَرَت.

۸

عیسی يِتِه جَذامی رِه شَفا دِنِه

^۱ وختی عیسی کوهی جا چَر بيمو، اِزْدحامِ زیادی وی دِمال راه دَکِئْتِه. ^۲ هَمون موقِه يِتِه جَذامی وِرِه نَزیک بَوِه، وی پِش زِنی بَزو و بُئِه: «ای آقا، اِگِه بَخای بَتْنی مَنِه شَفا هادی.» ^۳ عیسی شی دَسِ دِراز هاكِردِه و وی سَر دَس بَشْتِه و بُئِه: «خایِمِه، شَفا بَتْنی!» دَرجا اون مَرْدی شی جَذامی جا شَفا بَئِئِه. ^۴ آزما عیسی وِرِه

بُئِه: «هیچ کسی وَر هیچی نُو، بَلگی بور و شِرِه مَعَبَدی کَاهِن هَم هَادِه و شی شَفای خَاطِرِی قِرَوونی ای گه موسی حَکَم هَاکِرِد وه رِه هَادِه تا وِشونِه ثابت بَوون گه توو شَفَا بَیتی.»

رومی افسری ایمون

° وختی عیسی گَفَرناحومی دِلِه بورِدِه، یِتِه رومی افسَر وی وَر بیمو و خواهشی هَمرا^۱ وَرِه بُئِه: «ای آقا، می نوگر چَلْخ بَوِه خِنِه ای دِلِه دیم بَخارِد و بدجور درد گَشِنِه.»^۷ عیسی وَرِه بُئِه: «مِن اِمِه و وَرِه شَفَا دِمِه.»^۸ وَلی اُون افسَر عیساپی جَوَاب بُئِه: «ای آقا، مِّن اوئی لایق نیمِه توو می خِنِه ای سَخفی بِن بیئی. فَقط بُو و می نوگر شَفَا گیرِنِه.»^۹ چُون مِّن شی مأمورِمِه و شی دَسِ بِن سَرِیازی دارِمِه. وَختی یِتِه رِه گِمِه “بور”، شونِه و یَت دِیَیرِ گِمِه “بِرِه”، اِنِه. وَختی شی نوگرِ گِمِه: “هِن کارِ هَاکِن” کِنِه.

۱۰ وَختی عیسی هِن گِبِ بَشَنَسِه بَهِت هَاکِرِدِه و مَرَدنی گه وی دِمَال بیمو وَنِه رِه بُئِه: «حَقِیقَتَن شِمَارِ گِمِه، مِّن هَینجور ایمونی اسرَائیلی قومی دِلِه هَم نَنیمِه.»^{۱۱} شِمَارِ گِمِه خِیلیا شَرَق و غَرَبی جَا اِنِنِه، آسَمونی پادشاهی ای دِلِه ابراهیم و اِسحاق و یَعقوبی هَمرا یِتِه سَفَرِه ای سَر نِیشِنِه.^{۱۲} وَلی وَجیلِه ای گه آسَمونی پادشاهی ای سِه هَسَنِه دیرگا تاریکی ای دِلِه دیم بَدَا وونِنِه، اوجِه گه بِرِمِه دَرِه و دَنن تَرسی جَا هِیگَش خَارِنِه.»^{۱۳} آزما عیسی اُون افسَرِ بُئِه: «بور! طَبَقِی تی ایمون تَرِه هادا وونِه.» هَمون دَم وی نوگر شَفَا بَیْتِه.

عیسی خِیلیارِه شَفَا دِنِه

۱۴ وَختی عیسی پَطْرُسی خِنِه ای دِلِه بورِدِه، پَطْرُسی رَن مارِ بَنیِه گه لای دِلِه بَفْتِه و آجیش دارِنِه.^{۱۵} عیسی وی دَسِ بَیْتِه و وی آجیش بَوری بَوِه. پَرسا عیسی رِه پَذیرایی هَاکِرِدِه.

۱۶ هَمون شُو خِیلی از دِوَبَرِئِشون عیسی وَر بیاَرِدِنِه و وی یِتِه گَلِمِه ای هَمرا دِوِیشون دیرگا کِرِدِه و دِشْتِه دَرَدَمَنَدِشون شَفَا داوِه،^{۱۷} تا اِشْعِیای پیغمبری پَشگویی حَقِیقَت بَرِسِه گه بُت وه:

«وی اِمِه دَرَدِشونِه بَیْتِه

و اِمِه مَرَض دوش بَکَشِیِه.»

عیسای دمالروپی هَاکِرَدنی بَها

^{۱۸} عیسیٰ اِزْدِحامی گه وی دُور جَم بَوَنه ره بَنیّه و شی شاگِردِن دَسْتور هادا «دَریایِ اون دَس بورن.» ^{۱۹} یته از توراتی مَلَمین پش بیمو و بُته: «ای اِساء، هَر جا بوری تی دِمال اِمه.» ^{۲۰} عیسیٰ وی جَواب بُته: «شالیشون شیسِه کِلی و پَرِنده ایشون شیسِه لَوَنه دارِنه، ولی اِنسونی ریکا هیچ جا نارِنه شی سَرِ بِلَه.» ^{۲۱} یَت دِیتر از وی شاگِردِن وِرِه بُته: «ای آقا، اِجازه هادِه بورِم و بعد از هِنِنگه می پیر بَمِرده و وِرِه دَفن هاگِردِمه تی دِمال بیئِم.» ^{۲۲} عیسیٰ جَواب هادا: «می دِمال بِره و بِل مِرِدگون شی مِرِدگون دَفن هاکِن.»

عیسیٰ دَریایِ کِلاکِ آروم کِنه

^{۲۳} عیسیٰ لوتکا سَوار بَوَه و وی شاگِردِن هم وی دِمال بورَدِنه. ^{۲۴} ناخوکی دَریاره گِته طوفان بَنیته، کِلاکِ آئی گت وِه گه دِ لوتکا ره غَرَق کِرْدِه، ولی عیسیٰ خُوبی دِلَه دَوَه. ^{۲۵} پَس شاگِردِن بیمونه و وِرِه وِشار هاگِردِنه و بُتنه: «ای آقا، اَماره نِجات هادِه؛ اَمّا دِ هَلاکِ وومی!» ^{۲۶} عیسیٰ وِشونَه بُته: «ای سِس ایمونیشون، چِه آئی تَرَسِنی؟» اَزما پَرِسا وا و دَریاره تَشَر بَزو و دَریا کَامِلا آروم بَوَه. ^{۲۷} شاگِردِن اونچی ای جا گه اِتْفاق دَکِته بَته هاگِردِنه و بُتنه: «هِن چِجور آدَمیه، حتی وا و دَریا هم وِجا اطاعت کِنه!»

عیسیٰ دِتا دِوَبَزَه ره شَفا دِنه

^{۲۸} وَخْتی عیسیٰ دَریایِ اون دَس جَدَریانی مِلکی سِه بَرَسِیه، دِتا دِوَبَزَه قَبَرستونی ای جا دیرگا بیمونه و وی هَمرا چش بَه چش بَوَنه. وِشون آئی خَطَرناک وِنه گه هِیچکس جِرأت ناشته اوچِه ره گِذر هاکِنه. ^{۲۹} اون دِ نَفَر دادی هَمرا بُتنه: «ای خِدایی ریکا، اِمه هَمرا چِیکار دارنی؟ ایچِه بیموئی تا اَماره پش از وَخْتِ قَرار رَجَر هادی؟» ^{۳۰} یَذَرِه اون وَرَتَر یته گِته رِمه خِی دِ غذا خارَدِنه. ^{۳۱} دِوِیشون اِلْتِماسی هَمرا عیسیٰ ره بُتنه: «اگه خاینی اَماره دیرگا بَرمانی، اَماره اون خِی رِمه ای دِلَه بَرسان.» ^{۳۲} عیسیٰ وِشونَه بُته: «بورین!» پَس وِشون دیرگا بیمونه و خِی ایشونی دِلَه بورَدِنه. ناخوکی دِشْتِه اون رِمه کِتی سَری جا دَریایِ دِلَه یورِش بورَدِنه و اُوبی دِلَه هَلاکِ بَوَنه. ^{۳۳} خِی گالِشن فَرار هاگِردِنه، شَهری دِلَه بورَدِنه و دِشْتِه داستان و عَلاَ خصوص دِوَبَزَنیشونی جَریان مَرَدنی سِه بُتنه. ^{۳۴} شَهری دِشْتِه مَرَدِن عِیسایی بَنیئی سِه دیرگا بیمونه و وَخْتی وِرِه بَنیینه وِجا اِلْتِماس هاگِردِنه اون مَنطِقَه ای جا بورِه.

عیسی یتِه چَلَخ شفا دِنه

۱ عیسی لوتکا سوار بَوِه و دَریای جا رَد بَوِه و شی شَهری سِه بيمو. ۲ اوجِه چَن نَفَر یتِه چَلَخ مَردي گه لايي دِلِه دِراز بَکشی وِه رِه وی وَر بیاردِنه. وَختی عیسی وَشونی ایمون بَنیّه، اون چَلَخ بُتّه: «می ریکا، تی دِل قِرص ووئّه؛ تی گِناهن بیامِرزی بَوِه!» ۳ دَرجا، چَن نَفَر از توراتی مَلَمین شی وَر بُتِنه: «هین مَردي کِفر گِنه.» ۴ عیسی گه دِنسِه وَشونی دِلی دِلِه چی گِذرِنه بُتّه: «چه شی دِلی دِلِه پَلید فِکر دارنی؟» ۵ کِدیم آسون تَره: اینگه بُی “تی گِناهن بیامِرزی بَوِه،” یا هینگه بُی “پرس و راه بور؟” ۶ وِلی تا دِنین اِنسونی ریکا هین قَدَرَت دارِنه گه رَمینی سَر گِناهن بیامِرزه.» آزا اون چَلَخ بُتّه: «پرس، شی لارِه جَم هاکن و شی خِنه بور.»

۷ اون مَردي پَرسا و شی خِنه بورِدِه. ۸ مَرَدن وَختی هین مُعْجِزِه رِه بَنیّه، بَترسینِه و خِدارِه شُکر هاکِرِدِنه گه هینجور قِدرتی آدَمین هادا.

عیسی مَتی رِه دَعَوَت کِنه

۹ عیسی اوجِه رِه بَگِذِشْتِه و راهی دِلِه یتِه مَردي گه وی اِسْم مَتی وِه رِه بَنیّه گه خَراجگیر دَگِه ای دِلِه نِیشت وِه. عیسی وِرِه بُتّه: «می دِمال بره!» مَتی پَرسا و وی دِمال بورِدِه.

۱۰ روزی گه عیسی مَتی ای خِنه ای دِلِه سِفرِه ای سَر نِیشت وِه خِیلی از خَراجگیرن و گِناهارن بيمونه و عیسی و وی شاگِرِدنی هَمرا یتِه سِفرِه ای سَر هِنیشْتِنه. ۱۱ وَختی عِلْمای فِرْقِه فَرِیسی هَینِه بَنیّه، عیسایی شاگِرِدن بُتِنه: «چه شِمِه اِسا خَراجگیرن و گِناهارنی هَمرا عَذا خارِنه؟» ۱۲ عیسی وَشونی گِب بَشَنسِه و بُتّه: «مَرِیضِنِه گه طَبیب احتیاج دارِنه، نا سَالِم آدَمین. ۱۳ بورین و خِدايِ هین گلامی مَعنی رِه بَفْهَمین “مِن رَحْمَت خایمه نا قِروونی.” چون مِّن نِیمومِه تا صالِحین دَعوت هاکِنم، بَلْگی بيمومِه تا گِناهارن دَعوت هاکِنم.»

یحیای شاگِرِدنی سوال

۱۴ یحیای شاگِرِدن عیسایی وَر بيمونه و بُتِنه: «چه آما و عِلْمای فَرِیسی روزِه گیرِی وِلی تی شاگِرِدن روزِه نِیرِنه؟» ۱۵ عیسی وَشونه بُتّه: «اِنْتَظار دارنی زَمایِ رَفیقن اون موقِه گه زما وَشونی هَمرا دَرِه مَاتَم یِرن؟ موقِه ای اِنه گه زما وَشونی

جا بئیت وونه؛ اون موقه روزه گیرنه. ^{۱۶} «هیچکی او نشی و ئو چلواره پیتیه جیه ای گش پیئک نَزَّه. آگه هینجور هاکنه، پیئک جیه ای جا بگنی وونه، ئو چلوار پیتیه جیه ای جا سیوا وونه و اون گلی قَبَلنی جا بدتر وونه. ^{۱۷} تازه شراب هم پیت پوسی خیکیشونی دِلِه نَریزنه، آگه بَریزن پوسی خیکیشون تِرکِنه و شراب دیرگا ریزنه و پوسی خیکیشون از بین شوننه. تازه شراب ئو پوسی خیکیشونی دِلِه ریزنه تا هم شراب و هم پوسی خیکیشون سالم بمونن.»

یته کیجای زینه هاگردن و یته زنای شفا هادان

^{۱۸} عیسی خلا د گب زووه گه یته از یهودینی رئیس وی وَر بيمو و زنی بزو و بُته: «می کیجا همین آلن بمرده. ولی دمه آگه توو بیی و وی سر دس بلی وی زینه وونه.» ^{۱۹} عیسی پرسا و وی همرا بورده و وی شاگردن هم وی دمال راه دکتینه. ^{۲۰} همون موقه، یته زنا گه دوازه سال خونریزی داشته عیسایی دمال سر بيمو و وی قوایی تیک دس هاگردنه. ^{۲۱} چون شی وَر گته: «آگه فقط بئیم وی قوا ره دس هاکنیم، شفا گیرمه.» ^{۲۲} عیسی دگرسه اون زناره هارشیه و بُته: «می کیجا نترس، تی ایمون تره شفا هادا.» همون دم وی شفا بیته. ^{۲۳} وختی عیسی اون رئیس خینه برسیه و نوجه خونیشون و مردنی شیون و زاری ره بئیه، ^{۲۴} بُته: «دیرگا بورین. هین کیجا نمرده بلگی بفته.» ولی وشون فقط وی سر بخنسنه. ^{۲۵} وختی عیسی مردن دیرگا هاگردنه، اتاقی دِلِه بورده کیجایی دس بیته و کیجا پرسا. ^{۲۶} هین اتقاقی خور دشته اون منطقه ای دِلِه دبیته.

عیسی دتا کور شفا دینه

^{۲۷} وختی عیسی اوچه ره شیوه، دتا کور وی دمال بوردینه و داد زوونه: «ای داوودی ریکا، آماره رحم هاکن!» ^{۲۸} وختی عیسی خینه ای دِلِه بورده، اون د نفر وی وَر بيمونه. عیسی وشونه بُته: «ایمون دارنی گه من بئمه هین کار انجام هادیم؟» وشون بُته: «آره آقا!» ^{۲۹} پس عیسی وشونی چش دس بکشیه و بُته: «طبق شیمه ایمون شیمه انجام بوون.» ^{۳۰} وشونی چش وا بوه. عیسی وشونه هشار هادا و بُته: «مواظب ووئین هیچکی هین جریانی جا خوردار نوون.» ^{۳۱} ولی همین گه خینه ای جا دیرگا بوردینه، عیسایی آوازه ره دشته اون منطقه ای دِلِه پخش هاگردنه.

عیسی لال مردی ره شفا دینه

۳۲ وختی گه اون د نفر دیرگا شیونه، ینفَر عیسا ی وَر بیاردنه گه لال وه، چون دَوَبَزِه وه. ۳۳ عیسی دَو وِیجا دیرگا ها کړده و وی زوون وا بوه. مَرِدن هَین مُعْجَزَه ای جا خِیلی بَهِت ها کړدنه، بُتِنه: «تا اَلَن اسرائیلی قومی دِله هیچ وخت هَمچین چیز ی بئی نوه!»

۳۴ ولی عِلْمای فِرْقَه فَرِیسی بُتِنه: «وی دِویشونه، دوی رَئِسی کِمکی هَمرا دیرگا کِنه.»

مَحْصُول زیاد و کارگر گم

۳۵ عیسی دِشْتِه شَهر و دِهیشونی دِله گِرِسه و یهودیه ای عبادتگاهی دِله تعلیم داوه و خِدای پادشاهی ای مژده ره اِعلام کړده و هر نوع ناخشی و مَرَض شفا داوه. ۳۶ وختی عیسی آئی اِزْدحام بَئیه وی دِل وِشونی سه بَسوتِه، چون وِشون بی گالِش گِسنی تَرا پَرِیشون و وا بَمونس وِنه. ۳۷ پَس شی شاگِردن بُتِه: «مَحْصُول زیاد و کارگر گم. ۳۸ پَس، شِما وِنه صاحب مَحْصُولی جا دَرخاس ها کِنین شی مَحْصُولی جَم ها کړدنی سه کارگرنی بَرِسانه.»

۱۰

دِوازده رَسول

۱ عیسی شی دِوازده شاگِرد شی گَفا بَخونِسه و وِشونه اِقتدار هادا تا پَلید اَرواح دیرگا ها کِنین و هر نوع ناخشی و مَرَض شفا هادِن. ۲ هَین اون دِوازده رَسولی اِسم: اَوَّل شَمعون گه وِره پَطْرُس هم گِتنه و وی پَرار آندریاس، یَعقوب زیدی ریکا و وی پَرار یوحنا، ۳ فِیلِیپُس و بَرْتولما، توما و مَتّای خراجگِر، یَعقوب خَلْفای ریکا و تَدای، ۴ وَطَن پَرست شَمعون و یهودای اَسخَریوطی گه عیسی ره دِشْمَنی دَس تَسْلیم ها کړده.

عیسی دِوازده رَسول رَسانه

۵ عیسی هَین دِوازده شاگِرد بَرِسانیه و وِشونه بُتِه: «غیر یهودی مِلکی دِله نَشوئین و هیچکدیم از سامرینی شَهری دِله لینگ نَلین. ۶ بَلگی اسرائیلی قومی گِم بَوِه گِسنیشونی وَر بورین ۷ و راهی دِله جار بَرِنین و بُئین، اِسمونی پادشاهی گه خِدا وی حاکِم نَزیکه. ۸ مَرِیض شفا هادین، مَرِدگون زینّه ها کِنین، جَذامین شفا هادین و دِویشون دیرگا ها کِنین. مِفْت بَنگِیْتنی، مِفْت هَم هادین. ۹ سَفَری سه

طِلا و نقره و مِرس شی هَمرا نَوَرن. ^{۱۰} کِلوار یا اِضافی جِمه و گُوش و دَس چو نَرن؛ چون کارگر مِسْتَحَق شی مَزِد. ^{۱۱} هر شَهر و دَهی گه دِلَه شونِی، یَنقَری دِمال بَگردین گه لایق ووئَه و تا وَختی گه اوچَه دَرنی وی خِنَه بَمونین. ^{۱۲} وَختی یَتَه خِنَه ای دِلَه شونِی “سَلام هاکِنین.” ^{۱۳} آگه اون خِنَه لایق ووئَه، شِمَه سَلام وی سَر موئَه، ولی آگه لایق نَووئَه، شِمَه سَلام شِمَار گِردنَه. ^{۱۴} آگه هر کی شِمَار قَبول نَکِرِدَه و اونچی گِنی رَه گُوش نَدا، وَختی گه اون خِنَه یا اون شَهری جا شونِی، اونِی خاک و خُل شی لینی جا هِتکَنین. ^{۱۵} حَقِیقَتَن شِمَار گِمَه، قِیامتِ روز، سُدوم و عُمورَه ای شَهری وَضَع گه خِدا تَشی هَمرا وِرَه از بِن بَوِرِدَه، اون شَهری جا خِبَر خاینَه ووئَه.

ظلم و سِتم اِنه

«^{۱۶} گُوش هادین، مِین شِمَار گِسنیشونی تَرا ورگیشونی دِلَه رَسامَه. شِما وِنَه ماری تَرا باهوش و کِتری تَرا بی آزار ووئین. ^{۱۷} شِمَه حواس مَرَدِنَه ووئَه، چون وشون شِمَار مَحکِمَه ای تَحویل دِنَه و شِمَار شی عِبادتگاهی دِلَه فَلَک وَنَه و شَلّاق زَنَه. ^{۱۸} شِمَار می خا طَری قَرموندارن و پادشاهنی وَر وَرَنَه تا وشون و غَیر یهودینی وَر گواهی هادین. ^{۱۹} وَختی شِمَار دَسگِیر کِنَه، نِگرون نَووئین گه چی و چَتی بُئین. چون اون موَقَه اونچی وِنَه بُئین شِمَار هادا ووئَه. ^{۲۰} چون اونیکَه گَب زَنَه شِما نیی، بَلگی شِمَه آسَمونی پیری رُوح گه شِمَه جا گَب زَنَه. ^{۲۱} «بَرار، بَرار و پیر، وَچَه رَه مَرگی تَسْلیم کَنَه. وَچیلَه عَلیه شی پیر و مار اِرسِنَه و وشونَه مَرگی تَسْلیم کِنَه. ^{۲۲} دِشْتَه مَرَدن می اِسمی خا طَری شِمَه جا بیزار ووئِنَه. ولی هَر کی تا آخَر دَووم بیارَه و بَموئَه، نِجات گِرنَه. ^{۲۳} هَر وَخت شِمَار یَتَه شَهری دِلَه ظلم بَرسانینه یَت دِیتر شَهری سَه پناه بَوَرن. چون حَقِیقَتَن شِمَار گِمَه، پِش آز اونگَه اِسرائیلی دِشْتَه شَهرار بَوَرن، اِنسونی ریکا اِنه.

«^{۲۴} شاگِرد شی مَلَمی جا سَرتر نیه و نوگر شی آربابی جا سَرتر نیه. ^{۲۵} شاگِرد شی مَلَمی تَرا بَوون ویسَه و سَه و نوگر شی آربابی تَرا. آگه خِنَه ای آربابِ بَعْلزِبول گه اِبلِیسَه بَخونن، چَتی ویشتر وی آهلِ خِنَه رَه توهین کِنَه؟

نَترسین

«^{۲۶} پَس وشونی جا نَترسین. هَر چی بَپوشانی ووئَه بَرَملا ووئَه و هَر چی جا هادا ووئَه مَعْلوم ووئَه. ^{۲۷} اونچی رَه مِین زِلِمادی دِلَه شِمَار گِمَه، وِنَه روشنایی دِلَه اِعلام هاکِنین و اونچی رَه یَواشکی اِشَننی، وِنَه خِنَه ای بومی سَر جار بَزَنین.

۲۸ اوانانی جا گه تن کِشَنِه وَلی نَنَنِه رُوح بَکُوشَن، نَترسین. اونی جا بَترسین گه بَنَنِه تَن و رُوح هر دِتاره جَهَنمی دِلَه هَلاک هاکِنه. ۲۹ مَگِه دِتا میچکا یِشاهی بَروت نُوونه؟ با هَین وجود، بی اِجازَه شِمَه آسَمونی پیر حَتی یِتَه آز اَوِن رُمی ای سَر دیم نَخارَنه. ۳۰ حَتی دِشَتَه شِمَه سَری می بِشمارِسِه. ۳۱ پَس نَترسین؛ شِما هِزارن میچکائی جا خِیلی با اِرزِشَتَرنی.

« ۳۲ پَس هر کی مَرَدنی وَر شِرَه میجا دَنه، مَن هَم شِی آسَمونی پیری وَر وَرِه شِیجا دَمه. ۳۳ وَلی هر کی مَرَدنی وَر بُئَه مِنه نِشَناسِنه، مَنَم شِی آسَمونی پیری وَر گِمِه وَرِه نِشَناسِمِه.

آشتی نا شَمشیر

« ۳۴ گِمون نَکِنین بيمومِه تا آشتی رُمی ای سَر بیارم. نیمومِه تا آشتی بیارم، بَلگی شَمشیر بیارم! ۳۵ مَن بيمومِه تا: «ریکا و پیری مین، کِیجا و مار،

عروس و شی ماری مین نِفاق دیم بَدِم.

۳۶ هَر گِسی دِشَمَن، شِ وی اَهل خِینه خایِنه ووئِه.

« ۳۷ هر کی شی پیر و مارِ میجا ویشَتَر دوس داره، می لایق نیه و هر کی شی کِیجا یا ریکاره میجا ویشَتَر دوس داره، می لایق نیه. ۳۸ هر کی شی صَلیب نِیره و میسَه آماده بَمَرَدَن نُوون و هَمینجوری می دِمال بیه، می لایق نیه. ۳۹ هر کی فَقَط شی زندگی ای فِکر ووئِه اوِنه آز دَس دِنه؛ وَلی هر کی می خا طری شی زندگی ره آز دَس هاده، وی زندگی دَر اَمان موئِه.

« ۴۰ هر کی شِمار قَبول هاکِنه، مِنه قَبول هاکِرده و هر کی مِنه قَبول هاکِنه، می بَرسانی ره قَبول هاکِرده. ۴۱ هر کی پِیغمَبَر هَینی خا طری گه پِیغمَبَر قَبول هاکِنه، یِتَه پِیغمَبَری اَجَر بَدَس آرَنه، وَ هر کی یِتَه صالِح آدمی ره هَینی خا طری گه صالِح قَبول هاکِنه، یِتَه صالِحی اَجَر گیرنه. ۴۲ وَ هر کی یِتَه آزین کِچِیکَن هَینی خا طری گه می شاگِرِد حَتی یِتَه پِیالَه سَرِد اَو هاده، بَه هیچ وَجَه شی اَجَر از دَس نَدِنه.»

یَحیای تَعْمید دَهَنده ای قاصِدین

۱ وَختی عیسی هَین دَسُورا ره شی دِوازده شاگِرِد هادا، اوچَه ره بورده تا

وِشُونی شَهری دِلَه تعلیم هَادِه و موعِظَه هَاکِنَه.

۲ وختی یحیی زیندونی دِلَه مَسِیحی کارایی جا خَوَرْدَار بَوَه، شی شاگردنی طریقی جا ویسه پیغم بَرسانیه ۳ تا عیساپی جا پُرسِن: «توو هَمونی هَسَی گَه قَرار بیه، یا آما یَتفر دیتری اِنظار بَکَشیم؟» ۴ عیسی وی جَوَاب بُتَه: «بورین و هر اونچی اِشُننی و وینی ره یحیی ره بُئین، ۵ کورن ویننه، شَلین راه گَفِننه، جَدامین شَفا گیرنه، غولیشون اِشُننه، مَرده ایشون زیئَه ووننه و فَقیرنه خَوَر خِش هادا وونه. ۶ خِش بِحالِ اونیکه می باره شَک نَکِنه.»

۷ وختی یحیایی شاگردن اوچَه ای جا شیونه، عیسی، یحیایی باره اوننی همرا گَه اوچَه دَوَنه شِرو به گَب بَزوئن هَاکِرده و بُتَه: «چی ای بَنئینی سَه صَحراپی دِلَه بوردنی؟ لَله ای بَنئینی سَه بوردنی گَه هر وایی جا لَرزنه؟ ۸ پَس چی ای بَنئینی سَه بوردنی؟ یِتَه مَردي ای بَنئینی سَه گَه گِرُون جِمَه دَکِرده و؟ اونیکه گِرُون جِمَه کِئَه وی جا پادشاهنی کاخی دِلَه هَسَه. ۹ پَس چی ای بَنئینی سَه بوردنی؟ یِتَه پیغمبر؟ آره، شِمَار گِمَه وی یِتَه پیغمبری جا هَم سَرتره. ۱۰ یحیی هَمونیه گَه ملاکی پیغمبری کیتابی دِلَه وی باره بَنوشت بَوَه:

”هَینَه می پیغم آور گَه وره پَش آز توو رَسامَه،

و وی پشاپش، راه ره تی بیموئنی سَه هَموار کِئَه.“ ۱۱ حَقِیقَتَن شِمَار گِمَه گَه هیچکی یحیایی تَعْمید دَهَنده ای جا گَت تَر ماری جا بَزَا نَوَه، با هَین وجود اونیکه آسَمونی پادشاهی ای دِلَه هَمه ای جا کِچیکتره، ویجا گَت تره. ۱۲ یحیایی تَعْمید دَهَنده ای دورِه تا آلَن، آسَمونی پادشاهی گَه خِدا وی حَاکِم ظَلَمی بِن دَوَه، قَد دارِ مَرَدن هَجوم آرنه وره بَزور صاحب بَوون. ۱۳ دِشْتَه پیغمبرن و تورات تا یحیی پَشگویی هَاکِرده. ۱۴ اگَه هَینَه قَبول دارنی ونه دِئین گَه یحیی هَمون ایلایئه گَه قَرار وه بیئَه. ۱۵ هر کی گوش شَنوا دارنه، بَشْنئَه.

۱۶ «آسا بُئین هَین دورِه ای مَرَدنه به چی تَشْبیح هَاکِنیم؟ وِشون وِچیلَه ای تَرانه گَه گر و کوچَه ای دِلَه نِشِننه و شی رَفیقِن داد کِننه و گِننه:

”۱۷ شِمِسَه لَی وا بَزومی، سَمَا نَکِرَدنی،

شِمِسَه مَرثیه بَخونِسمی، بِرمه نَکِرَدنی.“

۱۸ چون یحیی بیمو نا خارده و نا نوش کِرده هَمه گِئَه: وی ”دو دارنه.“ ۱۹ اِنسونی ریکا بیمو هَم خارده و هَم نوش کِرده، مَرَدن گِئَه: ”هارشین، وی آدمی شَکَم پیس و شَراب خارِه و خَراجگیرن و گِناهِکارنی رَفِق.“ با هَین وجود،

حِکْمَتِ اَعْمَالِ گه دِرِسِیَه حِکْمَتِ ثَابِت کِنّه.

وای بَر شَهْرایی که ایمون نیاردنه

۲۰ آزما عیسی اون شَهْرایی باره گَب بَزو گه ویشْتَرین مُعْجَزایشونِه اوجِه اَنجام هادا وه، اون شَهْرایی مَرِدِنه هَیْنی خاَطری گه توبِه نِکَرْد وَنِه توبِیخ هاكَردِه، ۲۱ بُتّه: «وای بَر توو، ای خورازینی شَهْر! وای بَر توو، ای بیت صیدایی شَهْر! آگه مُعْجَزایی گه شِمِه دِلِه اَنجام بَوِه صور و صیدونی شَهْرایی دِلِه اَنجام وونِسِه، خِیلی پِش از هَیْن پلاس کِرْدِنِه و سَر تیل دَوَس توبِه کِرْدِنِه. ۲۲ وَلی شِمَار گِمِه قِیامَتِ روز صور و صیدونی سِه ویشْتَر قَابِل تَحْمِل خایِنه ووئِه تا شِمِسِه. ۲۳ وَلی توو ای کُفرناحومی شَهْر، فِکَر کِئِی تا آسِمون سَر گِشِنِی؟ جَهَنِمِی دِلِه سَرِنِگون وونی. چون آگه مُعْجَزایی گه تِی دِلِه اَنجام بَوِه سُدومی دِلِه اَنجام وونِسِه، اون شَهْر تا آمِرز بَجا موئِسِه. ۲۴ وَلی دِن قِیامَتِ روز سُدومی شَهْری سِه ویشْتَر قَابِل تَحْمِل خایِنه ووئِه تا تیسِه.»

بیئین می پلی

۲۵ آزما عیسی شی گَب اِدَامِه هادا، بُتّه: «ای پیر، ای آسْمون و زَمِیْنی خِداوند، تِرِه شُکَر گِمِه گه هَیْن چِیزارِ عاقلِیْن و حَکِیْمِیْ جَا قایِم هاكَردِی و کِچِیک وَجِیلِه ای سِه ظاهِر بَسَاتِی. ۲۶ آره، ای پیر، تِی خاسّه گه مَحَبَّتِی جَا پِرِه هَیْنَجور وه. ۲۷ «می پیر هَمِه چیره مِیْنِه بَسپارِسِه و هِیچِکی بَجز پیر، رِیکارِه نِشَناسِنِه و هِیچِکی پیر نِشَناسِنِه بَجز رِیکا و اونانِیگِه رِیکا بَخاد پیر وِشونِه بَشَناسانِه. ۲۸ «مِی وَر بیئِیْن، ای اونانِیگِه رَحْمَتِ گِشِنِی و شِمِه یوغ سَنگِیْنِه، مِیْن شِمَارِ آرامِش دِمِه. ۲۹ مِی یوغ گِردَن بَیْرِیْن و مِیجا تَعْلِیْمِ بَیْرِیْن، چون مِیْن آروم و فروتَنِمِه، وَ شِمِه جان آرامِش گِیْرِنِه. ۳۰ چون مِی یوغ آسون و مِی بار سَبِیکِه.»

۱۲

عیسی مَقْدَسِ شنبه ای صاحب

۱ وَختِ عیسی مَقْدَسِ شنبه ای دِلِه گَنَم جَارِی جَا گِذَر کِرْدِه، وی شاگِردِیْن وَشَنی وَنِه و شِرو به بَچِیْنِه گَنَم خُوشِه هاكَردِنِه و شی دَسِی دِلِه بَسُیْنِه و بَخارْدِنِه. ۲ وَلی عِلْمای فِرْقِه قَرِیسی وَختِ هَیْنِه بَنِیْنِه وَرِه بُتِنِه: «هَارِش، تِی شاگِردِیْن کَارِی کِنِنِه گه مَقْدَسِ شَنبِه ای روز جایز نِیّه.» ۳ عیسی وَشونِه بُتّه:

«مَگِه نَخونِسی داوود و وی یارن وَختی وَشَنی وَنِه چی هاكِردِنه؟^۴ چتی وی خِدايِ خِنِه ای دِلِه بورِدِه و تَقْدیس بَوِه نونیشونِه بَخارِدِه، در حالیکه اون نونیشونی بَخارْدَن هَم وِیسه و هَم وی یارنی سِه مَمْنوع وه، فقط مَعْبَدی کاهِنِ اِجازه داشتِنِه اونِه بَخارِن. ^۵ مَگِه توراتی دِلِه نَخونِسی گِه مَعْبَدی کاهِنِ با هَینِکِه شَنبِه روز، یهودِینی مَعْبَدی دِلِه، مَقْدَس شنبِه ای حَکَم اِشْکِینِه تَقْصیرکار نینِه؟^۶ شمارِ گِیمِه یَنْفَر مَعْبَدی جا گَت تَر اِیچِه دَرِه. ^۷ اِگِه شِما هَین چِمْلِه ای مَعنی رِه دِیْسَنی گِه گِیْنِه: "رَحْمَت خایِمِه نا قِروونی،" بی گِناهِیْشونِه مَحْکوم نَکِرْدِنی. ^۸ چون اِنسونی ریکا مَقْدَس شنبِه ای صاحب اِختیارِه.»

یَتِه مَرْدی ای شَفا گِه وی یَتِه دَس چَلْخ وه

^۹ عیسی اوچِه رِه تَرک هاكِردِه و وَشونی عِبادتگاهی دِلِه بورِدِه. ^{۱۰} یَتِه مَرْدی اوچِه دَوِه گِه وی یَتِه دَس چَلْخ وه. وَشون عیسانی جا بَرسینِه: شَنبِه روز شَفا هادائِن جایز؟» اَلْبَتِه وَشونی نِیْت هَین وه گِه یَتِه بَهونِه وی مِثَم هاكِردَنی سِه بَنگِیرِن. ^{۱۱} عیسی وَشونِه بُتِه: «کِدیْم یَتِه از شِما اِگِه وی گِسن مَقْدَس شَنبِه چاهی دِلِه دَکِفِه نَشونِه وِرِه دیرگا بیارِه. مَگِه اون گِسن نِیرنی و چاهی جا دیرگا نیارنی؟ ^{۱۲} چَتی ویشْتَر آدَمی گِسنی جا با اِرِزِشْتَرِه، پَس خِب کاری اَنجام هادائِن مَقْدَس شَنبِه ای دِلِه جایز.» ^{۱۳} اَزما عیسی اون مَرْدی رِه بُتِه:

«شی دَس دِراز هاکن!» وی شی دَس دِراز هاكِردِه و وی دَس شَفا بَیتِه و وی اون یَتِه دَسی تَرَا خار بَوِه. ^{۱۴} وَلی عِلْمای فِرْقِه قَریسی عِبادتگاهی جا دیرگا بورِدِنِه و عیسانی بَکوشْتَنی سِه دَسِیْسِه دَچینِه.

^{۱۵} وَختی عیسی وَشونی نَقِشِه ای جا خَوَرْدار بَوِه، اوچِه ای جا بورِدِه. اِزْدحام زیادی وی دِمال بورِدِنِه و وی دِشْتِه مَرِیضِن شَفا هادا ^{۱۶} و وَشونِه دَسْتور هادا گِه وی بارِه هیچ گِسی هَمرا گَب نَزِنِن. ^{۱۷} هَین اِتِّفاق دَکِیْتِه تا اِشْعیای پِیغمَبَری پِشْگویی بِه حَقِیقَت بَرِسِه گِه بُتِه:

«^{۱۸} هَینِه می خادِم گِه وِرِه اِنْتِخاب هاكِردِمِه،

وی می عَزیز گِه می جان وِیجا راضیه.

شی روح وی سَر اِلْمِه

تا قومیشونِه عِدالْتی هَمرا داوَری هاکنِه.

^{۱۹} وی هیچکسی هَمرا دَعوا نَکِنِه و داد نَرَنِه،

هیچکی وی صِدارِه کوچِه ای دِلِه نِشْنِه.

٢٠ وَلِ لَّهِ رَه نِشِكِنَه
و نيم سوز فيتيله ره نكوشانه،
هين كارار كنه تا عدالت برقرار هاكينه.
٢١ وى اسم دشته قومی سه مايه امید هسه.

روح القدس كفر بن

٢٢ آزما مردن يته دوتزه ره عيساي ور بياردينه كه لال و كور وه، عيسى وره شفا هادا اونجور كه گب بزو و بئيه. ٢٣ مردن بهت هاگردنه بئيه: «وونه هين مردى همون مسيح موعود ووئه كه قرار داوود پادشاهى نسلى جا بيه؟» ٢٤ ولى وختى علمای فریسی هیینه بشنسنه بئيه: «هين مردى دويشونه بعزبولى كمكى همرا كه دويشونى رئيس ديرگا كنه!» ٢٥ عيسى وشونى خيالى جا باخور بوه و وشونه بته: «هر مملكتى شى عليه رسد بوون، از بين شونه، و هر شهر يا خنه اى شى عليه رسد بوون، دووم نيانه. ٢٦ آكه شيطان، شيطان ديرگا هاكينه شى عليه رسد ووئه، پس چتى وى حكومت بجا بموئه؟ ٢٧ آكه من بعزبولى كمكى همرا، دويشونه ديرگا كمه، شمه شاگردن كنى كمكى همرا وشونه ديرگا كينه؟ پس وشون ش شمار قضاوت كينه. ٢٨ ولى آكه من خدايى روحى قوتى همرا دويشونه ديرگا كمه، هين نشون ديه خدايى پادشاهى شمار برسيه. ٢٩ يا چتى ينفر بئيه يته قد دار مردى اى خنه اى دله كه شيطان ووئه بوره و وى مال و منال تاراج هاكينه، غير از اونكه اول وى دس و لينگ دونه. اونوخت كه وى خنه ره غارت كنه. ٣٠ «هر كى مى همرا دنيه، عليه منه، و هر كى مى همرا جم نكته، تار و مار سازنه. ٣١ پس شمار گمه هر نوع گناه يا كفرى كه آدمى هاگرد وون بيايرزى وونه، غير از هينكه عليه روح القدس كفر بئه، هين كفر بيايرزى نوونه. ٣٢ هر كى عليه انسوى ريكا گبى بزنه، بيايرزى وونه، ولى هر كى عليه روح القدس گب بزنه، اصلاً بيايرزى نوونه، نا هين دوره و نا هون دوره اى دله.

٣٣ «آكه خب ميوه خاينى، شمه دار و نه خار ووئه. بد دار بد ميوه آرنه. چون دار وى ميوه اى جا شناسينه. ٣٤ اى آفعى زادگون، شما كه شرير آدمين هسنى چتى بئنى خب گب بزبن؟ چون زوون اونچى اى جا كه دل پر ساجنه گب زنه. ٣٥ خار مردى شى دلى خب امبارى جا خبى بار آرنه و بد مردى شى دلى بد امبارى جا بدى بار آرنه. ٣٦ «شمار گمه بازخاس روزى دله دشته مردن و نه هر ميفت گبى كه بزونه ره جواب هادين. ٣٧ چون طبقى شى گب يا تبرئه وونى و يا

مَحْکُوم.»

یونسی نِشونه

٣٨ آزما چن تن آز توراتی مَلَمین و عِلْمای قَرِیسی عیسی ره بُئنه: «ای اِسا خایمی تیجا یته نِشونه بونیم.» ٣٩ ولی عیسی جواب هادا: «زناکار و شریر قوم یته نِشونه خاینه، ولی تنیا نِشونی گه وِشونه هادا وونه، یونس پیغمبری نِشونه. ٤٠ هَمونجور گه یونس سه شو و سه روز یته گته ماهی ای اِشْکمی دِله بَمونس وه، اِنسونی ریکا هم سه شو و سه روز زِی ای دِلی دِله مونه. ٤١ داوری ای روز نینوایی مَرِدن هین نَسلی همرا اِرسینه و هین نَسلی مَحْکوم کینه، چون نینوایی مَرِدن وختی یونسی سَخَنوَری ره بَشْنسینه توبه هاگردنه. اونیکه آلن هیجه دِره، یونسی جا گت تره. ٤٢ جنوبی مَلِکه داوری روز اِرسینه و هین نَسلی مَرِدنه مَحْکوم کته، چون وی دنیایی اون سویی جا بیمو تا سَلیمون پادشاهی حِکمت بَشْنه. اونیکه آلن هیجه دِره، سَلیمونی جا گت تره.

٤٣ «وختی پلید روح یِت نَفَری جا دیرگا اینه، بی او جایی دِله گِردنه تا یته جا اِستراحتی سه بَنگیره. ولی نَنگیرنه. ٤٤ اون موقه گنه: ”اون خنه ای گه وِجا بیمومه، گِردمه.“ پس گِردنه و اون خنه ره خالی و ساچه بوه و تَمیز هاگرد وینه، ٤٥ آزما شونه و هفت تا روح شیجا بدتره جَم کته و آرنه، وِشون همه اینه و اوجه ساکن وونیه، سَرآخِر اون آدم اَوّلی جا هم بدتر وونه. هین بلا هین بد نَسلی سَر هم اینه.»

عیسای مار و برارن

٤٦ هَمون موقه گه عیسی مَرِدنی همرا دِ گب زووه، وی مار و وی برارن بیمونه و دیرگا اِساونه، خایسینه وی همرا گب بَزنن. ٤٧ یَتَفَر عیسی ره بُته: «تی مار و تی برارن دیرگا اِسانه و خاینه تی همرا گب بَزنن.» ٤٨ عیسی بُته: «می مار کیه؟ می برارن کینه؟» ٤٩ شی دسی همرا شاگردن اِشاره هاگردنه و بُته: «می مار و برارن هینینه. ٥٠ هر کی می آسمونی پیری خاسه ره انجام هاده، وی می برار و خاخر و مار هسه.»

^۱همون روز عیسی خینه ای جا دیرگا بورده و دریالو هنیشتیه. ^۲ولی آئی ازدحام ویره دور هاگردنه که یتیه لوتکا سوار بوه و وی دله هنیشتیه، در حالی که مردن دریالو اساونه. ^۳آزما عیسی چیزای زیادی ره مثلی همرا وشونی سه گب بزو و بُته: «یتیه برزگر تیم بپاشیئی سه رمی سر بورده. ^۴وختی تیم پاشیه، آقَدی راهی دله دکتینه و پرنده ایشون بیمونه و اونیه بخاردنه. ^۵آقَدی دیتر سنگ لای رمی ای دله دیم بخاردنه که زیاد گل ناشته، پس زود سر بکشینه، چون اوچه ای گل جل نوه. ^۶ولی وختی خرشید در بیمو، دشت بسوته و خشک بوه، چون ینه نوس ونه. ^۷آقَدی لم تلی ای دله دیم بخاردنه و لم تلی ایشون سر بکشینه و اونیه خفه هاگردنه. ^۸ولی بقیه تیمیشون خب گلی دله دیم بخاردنه و بار بیاردنه: بعضی صد، بعضی شصت و بعضی سی بالینه. ^۹هر کی گوش شنوا دارنه، بشنئه.»

^{۱۰}آزما شاگردن عیسی ور بیمونه و ویجا بپرسینه: «چه هین مردنی همرا با مثل گب زئی؟» ^{۱۱}عیسی جواب هادا: «آسمونی پادشاهی ای رازی بفهمسن شمار هادا بوه، ولی وشونه هادا نوه. ^{۱۲}چون اونیکه دارنه ره ویشتر هادا وونه تا فراوونی داره، و اونی جا که نارنه حتی اونچی که دارنه هم بئیت وونه. ^{۱۳}هینسه من وشونی همرا با مثل گب رَمّه، چون: «اِشینه، ولی نوبینه،

گوش دینه، ولی نشنینه و نفهمینه.

^{۱۴}حقیقتن اِشعیای پیغمبری پشگویی وشونی باره انجام برسیه که گنه:

«شی گوشي همرا اِشنینی، ولی هیچ وخت نفهمینی،

شی چشی همرا ویننی، ولی هیچ وخت درک نکینی.

^{۱۵}چون هین قومی دل سنگ بوه،

وشونی گوش ستل بوه

و شی چش دوسینه؛

تا نَکینه شی چشی همرا بوینن

و شی گوشي همرا بشنئن

و شی دلی دله بفهمن و دگردن

و من وشونه شفا هادم.»

^{۱۶}«ولی خَش بحال شِمه چش که وینه و شِمه گوش که اِشنه. ^{۱۷}حقیقتن شمار گیه، خیلی از پیغمبرن و صالحن مشتاق ونه اونچی شما ویننی ره بوینن و

نَئِیْه، اونچی شِما اِشْنِی رِه بِشْنِیْن وِ نِشْنِیْنِه.

«^{۱۸} پَس شِما بَرزْگَرِی مَثَلِی مَعْنِی رِه بِشْنِیْن: ^{۱۹} وَخْتِ یَنْفَرِ آسْمُونِی پادشاهی ای گَلامِ اِشْنِیْه و اَوْنِه نِفْهَمِیْنِه، شَیْطَانِ اِیْنِه و اونچی وی دِلِی دِلِه دَکَاشْتِ بَوِه رِه، تَب زَنَه گِیْرِنِه. هَیْنِ هَمُونِ تِیْمِیْه گِه رَاهِی دِلِه دَکَاشْتِ بَوِه. ^{۲۰} تِیْمِیْ گِه سَنَگِ لَاحِ رَمِی ای دِلِه دِیْمِ بَخَارِدِه، کَسِیْه گِه گَلامِ اِشْنِیْه و دَرْجَا اَوْنِه خِشَالِی ای هَمْرَا قَبُولِ کِنَه. ^{۲۱} وَلِی چُون بِنِه نارِنِه فِقْطِ یَذِرِه دَوومِ آرنِه. وَخْتِ گَلامِی خَاطِرِی آزار و اَذِیْتِ وِیْنَه، شِیْ اِیْمُونِی جَا گِردِنِه. ^{۲۲} تِیْمِیْ گِه لَمِ تَلِی ای دِلِه دَکَاشْتِ بَوِه، کَسِیْه گِه گَلامِ اِشْنِیْه، وَلِی چُون وی دِلِ دِنِیَارِه دَوَسّه و وی چَش مال و مَنَالِی دِمَالِ دَرِه، هَیْنِ گَلامِ خَفِه کِیْنِه و بار نیارِنِه. ^{۲۳} وَلِی تِیْمِیْ گِه خِبِ رَمِی ای دِلِه دَکَاشْتِ بَوِه، کَسِیْه گِه گَلامِ اِشْنِیْه و اَوْنِه فَهَمِیْنِه. وی حَقِیْقَتَن بَارَوْرِ وَوْنِه و صَد، شَصْتِ یَا سِی بَالِیْنِه بَارِ آرنِه.»

تَلِ واشِی مَثَلِ

^{۲۴} عِیْسِی یَتِ دِیْبَرِ مَثَلِ هَمِ وَشُونِی سِه بیارِدِه: «آسْمُونِی پادشاهی یِتِه مَرْدِی رِه مَوْنَه گِه شِی رَمِی ای دِلِه خِبِ تِیْمِ بَشْنِیْه. ^{۲۵} وَلِی وَخْتِ وی خَادِمِنِ خُوْیِ دِلِه دَوْنِه، وی دِشْمَنِ بِیْمُو گَنْمِی دِلِه تَلِ واشِی تِیْمِ بَپَاشِیْه و بَوْرِدِه. ^{۲۶} وَخْتِ گَنْمِ سَرِ بَکْشِیْه، تَلِ واشِ هَمِ وی هَمْرَا سَرِ بَکْشِیْه. ^{۲۷} خَادِمِنِ شِی آربابی وَرِ بِیْمُونِه و بُیْنَه: ”آرباب، مَگِه تِیْمِیْ گِه تَوو شِی رَمِی ای دِلِه دَکَاشْتِ خِبِ نَوِه؟ پَس تَلِ واشِنِ کِجِه دَرِی بِیْمُونِه؟“ ^{۲۸} آرباب، خَادِمِنِ بُتِه: ”یِتِه دِشْمَنِ هَیْنِ کَارِ هَاکِرِدِه.“ آزما خَادِمِنِ وَرِه بُیْنَه: ”خَاینی بَوْرِیْمِ تَلِ واشِیْشَوْنِه جَمِ هَاکِنِیْم؟“ ^{۲۹} آرباب بُتِه: ”نا هَیْنِ کَارِ نَکِنِیْن، چُون مَمْکِنِه تَلِ واشِی بَکْنِیْنِی مَوْقِه گَنْمِ هَمِ بِنِه ای جَا بَکْنِی بَوون. ^{۳۰} یَلِیْنِ تا دِرُوْیِ مَوْقِه هر دِتا هَمْدِیْرِی هَمْرَا لَوِ بَکْشِنِ؛ دِرُوْیِ مَوْقِه دِرُوْگِیْشَوْنِه گِمِه اَوَّلِ تَلِ واشِیْشَوْنِه دَسِه هَاکِنِیْن و بَسُوْجَانِیْنِی سِه بِلَن، وَلِی گَنْمِیْشَوْنِه کَنْدُوْجِی دِلِه اَمْبَارِ هَاکِنِیْن.“»

خَرْدَلِی مَثَلِ

^{۳۱} عِیْسِی یَکْشِ دِیْبَرِ یِتِه مَثَلِ وَشُونِی سِه بیارِدِه و بُتِه: «آسْمُونِی پادشاهی خَرْدَلِی تِیْمِ مَوْنَه گِه یَنْفَرِ وَرِه بَیْتِه و شِی رَمِی ای دِلِه دَکَاشْتِه. ^{۳۲} با هَیْنِکِه خَرْدَلِی تِیْمِ دِشْتِه تِیْمِیْشَوْنِی جَا کِچِیْکِیْکَرِه، بَعْدِ آزِ هِیْنِگِه سَرِ گِشْنِه دِشْتِه باغِی گِیَاهِیْنِی جَا گَتِ تَرِ و دَارِی آنا وَوْنِه، جَوْرِیْگِه پَرْنِدِه اِیْشَوْنِ اِیْنِه و وی شَاخِه بَالِی سَرِ کِلی سَاچِنِه.»

خَمیرمایِ مَثَل

^{۳۳} عیسی وِشونی سِه یَت دِیَرِ مَثَلِ بیاَرِدِه و بُتِه: «آسمونی پادشاهی هِتِی خَمیرمایِ تَرائِه گِه یِتِه زَنا اونِه گیرِنه سِه تا مَثَرِ آردی هَمرا قاطی کِنِه تا دِشْتِه خَمیر وَر بیه.»

^{۳۴} عیسی دِشْتِه هَین چِزارِه اِزدحامی سِه مَثَلی هَمرا بُتِه و حَقِیقَتَن هَم بَدونِ مَثَلِ هیچی وِشونِه نُتِه. ^{۳۵} هَین اِنْفاقِ دَکِیْتِه تا پیغمبری گِب به اَنجام بَرِسِه گِه گِنِه:

«مِن با مَثَلِ شِمِه هَمرا گِب رَمّه.

وَ اونچی ای جا گِه اَز شِرو خِلَقَتِ دِنیا جَاهادا بَموئِسِه رِه گِمِه.»

عیسی تَلِ واشی مَثَلِ تَوْضی دِنِه

^{۳۶} آَزما عیسی اِزدحامِ تَرک هاگِرِدِه و خِنِه بوردِه، اونوخت وی شاگِرِدِن وی وَر بيمونه و بُیْنِه: «تَلِ واشی مَثَلِ اَمِنِه تَوْضی هاَدِه.» ^{۳۷} عیسی وِشونِه بُتِه: «اونیگِه خِبِ تِیمِ رَمی ای دِلِه کارِنه، اِنسونی رِیکائِه. ^{۳۸} رَمی سَرِ هَین دِنیائِه. خِبِ تِیم، آسمونی پادشاهی ای رِیک رِیکائِه. تَلِ واشیشون، اون شَریری رِیک رِیکائِه؛ ^{۳۹} اون دِشْمَن گِه تَلِ واشی تِیم دَکاشْتِه، اِبلیسِه. دِرَوای موقِه، آخِرِ زِمونِه و دِرَوَگَرِیشون فِرِشْتِگُونِه. ^{۴۰} هَمونجور گِه تَلِ واشیشونِه جَم کِنِه و تَشی دِلِه سوجانِه، آخِرِ زِمون هَم هَمینجور وونِه. ^{۴۱} اِنسونی رِیکاشی فِرِشْتِگُونِه رَسانِه و فِرِشْتِگون آسمونی پادشاهی ای دِلِه هَر کی گِه باعِثِ گِناهِ وونِه و هَر کی گِه قانُونِه اِشکائِه رِه یِجا جَم کِنِه ^{۴۲} و وِشونِه تَشی کورِه ای دِلِه دِیم دِنِه، اوجِه گِه بَرِمِه دَرِه و دَننِ تَرسی جا هیگَش خارِنه. ^{۴۳} آَزما صالِحِن شی پیری پادشاهی ای دِلِه خِرشیدی تَرَا خاینِه بَدِرَخِشِن. هَر کی گوش شِنوا دارِنه، بَشُنْئِه.

جَاهادا گَنْجی مَثَل

«^{۴۴} آسمونی پادشاهی جَاهادا گَنْجی رِه مونّه گِه یِتِه رَمی ای دِلِه دَرِه و یَتَفَرورِه اِنگیرِنه، هَموچِه وی سَرِ پوشائِه و خِشالی ای جا شونِه اونچی گِه دارِنه رِه رُوشِنِه و اون رَمی رِه خَرِیئِه.

گِرُونِ مِرَواریدی مَثَل

«^{۴۵} آئی هَم آسمونی پادشاهی یِتِه تاچِرِ مونّه گِه با اِرْزِشِ مِرَواریدی دِمال دَوِه. ^{۴۶} وَختی با اِرْزِشِ مِرَواریدِ بَنگِیْتِه، بوردِه و اونچی گِه داشتِه رِه بَروتِه و اون

مِروارید بَخریه.

ماه‌گیری ای توری مَثَل

«^{۴۷} آئی هَم آسَمونی پادشاهی یِتِه تورِ موئِه گِه دَریایی دِلِه دیم بَدَا وونِه و هَمجور ماهی وی دِلِه دَرِه.^{۴۸} وَختی گِه تور ماهی ای جا مَشَت وونِه، ماهیگیرن اونِه دَریایی جا لَو کَشِنِه. آزما نیشِنِه خِب ماهی ایشونِه سیوا کِنِه و زَمبیلی دِلِه اِلِنِه، وَلی بَد ماهی ایشونِه دیم دِنِه.^{۴۹} آخِر زَمون هَم هَینجور وونِه. فَرشتگون اِنِه صالحِن بَد آدَمی جا سیوا کِنِه^{۵۰} و وَشونِه نَشی کورِه ای دِلِه دیم دِنِه، اوجِه گِه بِرِمِه دَرِه و دَنن تَرسی جا هیگَش خارنِه.»

^{۵۱} عیسی بُتِه: «دِشْتِه هَین چیزاره بِفَهْمِیَن؟» شاگردن بُتِه: «آره.»
^{۵۲} عیسی وَشونِه بُتِه: «پَس، هَر شریعتی مَلَم گِه آسَمونی پادشاهی ای بارِه تعلیم بَیت وون، هَتی صاحب خِنِه ای رِه موئِه گِه شی صِنخی جا نُو و پِیت چیزا دیرگا آرنِه.»

ناصِرِه ای شَهری مَرَدنِ عیسی رِه رَد کِنِه

^{۵۳} وَختی عیسی هَین مَثَلِشونِ توم هاگردِه اوجِه ای جا بورِدِه.^{۵۴} شی شَهری دِلِه بیمو و وَشونی عِبادتگَهای دِلِه مَرَدنِ تعلیم هادا، جورِیگِه مَرَدنِ بَهِت هاگردِنِه و بُتِه: «هَین مَرَدی کِچِه دَری حِکْمَت و مُعْجَزاتی قِدرَتِ بَدَس بیارِدِه؟^{۵۵} مَگِه وی نَجاری ریکا نیه؟ مَگِه وی ماری اِسم مریم نیه؟ مَگِه وی پَرارن یَعقوب و یوسِف و شَمعون و یهودا نینه؟^{۵۶} مَگِه دِشْتِه وی خَاخِرِن هَیجِه آمِه مین زندگی نَکِنِه؟ پَس هَین چیزاره کِچِه دَری یاد بُتِه؟»^{۵۷} هَینِسِه عیساپی جا نارَحَت بَوِنِه.

وَلی عیسی وَشونِه بُتِه: «یِتِه پیغمبر همه جا اِحْتِرام دارنِه بَچُز شی زادگاه و شی خِنوادِه ای وَر!»^{۵۸} عیسی وَشونی بی ایمونی ای خَاطِری اوجِه زیاد مُعْجَزِه نَکِرِدِه.

۱۴

یحیای تَعْمید دَهْنِدِه ای بَکُوشْتَن

^۱ وَختی عیساپی آوازِه هیرودیس پادشاهی گوش بَرسیه،^۲ وی شی نوگَرِنِه بُتِه: «هَین مَرَدی هَمون یحیای تَعْمید دَهْنِدِه گِه مَرِدگونی جا پَرسا و هَینِسِه بُتِه

هَيْن مُعْجَزَاتِ هَاكِئِه.

^۳ چون هيروديس، هيروديائي خاطري گه وي برار فيليپسِي رَنا وه، يحيي ره بيته و وي دَس و لينگِ دَوَسّه و وِره زيندوني دِلّه ديم بدا. ^۴ چون يحيي هيروديس بُت وه: «حلال نيه هَيْن رَنايي هَمرا دَووئِي.» ^۵ هيروديس خايسه يحيي ره بَكوشه، ولى مَردي جا ترسيه، چون مَردين يحيي ره پيغمبرِ دِنِسِنه.

^۱ ولى وَختي هيروديسي زاد روز بَرسيه، هيروديائي كيجا مهموني پش سَمّا هاكرده و هيروديس اَي وي سَمايي جا خِشال بَوّه ^۷ گه قَسَم بَخارده هَر چي كيجا بَخاد وِره هادّه. ^۸ مار كيچاره اَنتريك هاكرده گه بُئِه: «يحياي تَعْميد دَهْنِدِه اِي گَلّه ره يته مَجيمه اِي دِلّه مينه هادّه.» ^۹ پادشاه نارخت بَوّه، ولى شي قَسَمي خاطري و شي مهموني اِحترامي سِه دَسْتور هادا گه وي خاسّه بَرآورده بَوون. ^{۱۰} پس آدَم بَرسانيه زيندوني دِلّه يحياي گَلّه ره وي تَني جا سيوا هاكردينه ^{۱۱} و يحيي اِي گَلّه ره يته مَجيمه اِي دِلّه بياردينه كيچاره هادانه و وي هَم اونه شي ماري وَر بَوَرده. ^{۱۲} يحياي شاگردن بيمونه وي جَسَد بَوَردينه و دَفن هاكردينه، آزما بَوَردينه عيسي ره خَوَر هادانه.

عيسي پنج هزار نَفَرِ عَذا دِنِه

^{۱۳} وَختي عيسي هَيْن خَوَر بَشْنُسِه، ش تَنيائي لوتكا سوار بَوّه و يته خَلَوَت جا بَوَرده. ولى وَختي مَردين خَوَردار بَوْنِه، شي شَهري جا پياده وي دِمال بَوَردينه. ^{۱۴} هَمينگه عيسي لوتكايي جا پياده بَوّه اَزْدحام زيادي ره بئيّه، وي دِل وِشونه بَسَوته و وِشوني ميني مَرِيضَن شفا هادا.

^{۱۵} غروب دَم، شاگردن عيسايي وَر بيمونه بُئِه: «هَيِجِه بَرهَوته و رَوَزَم دِ تُوَم وونه. پَس اَزْدحام بَرسان دِهاتي دِلّه بورن و شنه خِراک بَخارين.» ^{۱۶} ولى عيسي وِشونه بُئِه: «لازِم نيه مَردين بورن. ش شِما وِشونه خِراک هادين.» ^{۱۷} شاگردن بُئِه: «أما فقط پَنج نون و دِتا ماهي دارمي.» ^{۱۸} عيسي بُئِه: «اونِه هَيِجِه مِي وَر بيارين.» ^{۱۹} آزما مَردينه بُئِه واشي سَر هِنيشن. آزما پَنج تا نون و دِتا ماهي ره بيته آسَمون هارشيه و خِداره شُكر هاكرده. آزما نونيشونه گلي هاكرده و شاگردنه هادا. شاگردن هم اوانه مَردينه هادانه. ^{۲۰} هَمه بَخاردينه و سير بَوْنِه، وَختي نون تيکه ايشونه جَم هاكردينه دِوازه تا رَمبيل پر بَوّه. ^{۲۱} بَجَز رَناكِن و وَجِيلِه پَنج هزار تا مرد اوجِه عَذا بَخاردينه.

عيسي اُوي سَر راه شونه

۲۲ عیسی دَرجا شی شاگردنه بٔته لوتکا سوار بَوون تا پش از وی دَریایی اون دَس بورن. ولی شی هَموَجِه بَمونِسِه تا مَرَدِنِه راهی هاكِئِه. ۲۳ عیسی بَعَد آز هَینَگِه مَرَدِنِه بَرسانیه، ش کوهی سَر بورده تا تَنیایی دِعا هاكِئِه. شُو بَرسیه و وی اوچِه تَنیا وه. ۲۴ اون موقِه، لوتکا دَریاَلوپی جا خِیلی دور بَوِه وه و کِلاک دَکِت وه، چون بَرعَکسِ وا زووه. ۲۵ حدوِدِ سَاعَتِ چَهار صَبَح، عیسی هَمونجور گه اُوی سَر راه شیوه و شونِه نَزیک بَوِه. ۲۶ وَختی شاگردِن عیسی ره بٔئینه اُوی سَر راه شونِه، یَتَرسینِه، بٔئِنِه: «هَین شَبَح»، وَ تَرسی جا داد بَزونِه. ۲۷ عیسی دَرجا و شونِه بٔته: «شِمه دِل قِرص ووئِه. مِیمِه، تَرسین!»

۲۸ پَطْرُس بٔته: «آقا، آگِه تَووپی مِیْنِه بُو تا اُوی سَر تی وَر بیئِم.» ۲۹ عیسی بٔته: «بَرِه!» آزما پَطْرُس لوتکایی جا چَر بیمو و اُوی سَر عیساپی سَمَت راه دَکِتِه. ۳۰ وَلی وَختی کِلاکِ بٔئیه، یَتَرسیه و هَمونجور گه اُوی دِلِه چَر شیه شول هادا: «آقا، مِیْنِه نِجات هاده!» ۳۱ عیسی دَرجا شی دَس دِراز هاكِرده و وِرِه بٔتِه و بٔته: «ای گم ایمون، چِه شک هاكِردی؟» ۳۲ وَختی لوتکارِه سوار بَوِنِه، وا قَطع بَوِه. ۳۳ وَ اوانانیکِه لوتکایی دِلِه دَوْنِه عیساپی لِنگی پش دِیم بَخارَدِنِه، بٔئِنِه: «حَقِیقَتَن تَوو خِداپی ریکاؤ!»

عیسی یَتِه مَرِیضِ شَفا دِنِه

۳۴ وِشون دَریایی جا گِذَر هاكِردِنِه و چَنِیسارتی مِلکی دِلِه بَرسینِه. ۳۵ اوچِه ای مَرَدِن عیسی ره بَشناسینِه و گَسایی ره دِشِته اون مَنطَقِه ای سِه بَرسانینِه تا مَرِیضِن عیساپی وَر بیارِن. ۳۶ وِشون ویجا خواهِش هاكِردِنِه فِقَط اِجازِه هاده تا وی قَوایی تِک دَس بَزِنِن، وَ هَر کی اَوْنِه دَس کَرِدِه، شَفا گِیْتِه.

۱۵

دِلی پاکی

۱ آزما عِلْمای فِرْقِه قَریسی و توراتی مَلَمین اورشلیمی جا عیساپی وَر بیمونِه و بٔئِنِه: ۲ «چِه تی شاگردِن اِمِه مَشاخِی رَسَم و رُسوم نَدید گِیرِنِه؟ وِشون پش از هَینَگِه عَذا بَخارِن شی دَس نَشورِنِه!» ۳ عیسی وِشونِه جَواب هادا: «چِه شِما شِ هَینی خاَطری گِه شی رَسَم و رُسوم حِفْظ هاكِئِن خِداپی حِکَم نَدید گِیرِنی؟» ۴ چُون خِدا دَسْتور هادا: «شی پیر و مارِ اِحْتِرام بِل»، وَ «هَر کی شی پیر و مارِ ناسِزا بٔئِه، حَتْمًا وَنِه وِرِه بَکوشَتَن.» ۵ وَلی شِما گِئِنی آگِه کِسی شی پیر و مارِ

بُئِه: "کَمکي گه وِسِه شِمارِ هاكِيم، خِدايي کاري سِه وَقْف هاكِردِمِه،" ^۶ در هين صورت، دِ وِره واجب نيه شي پير کَمک هاكِنه. هينجوري شِما خِدايي گلام شي رَسْم و رُسومي سِه نَدید بِيَتِي. ^۷ اِي دُرُوئن! اِشعياي پيغمبر چَتِي خِب شِمِه بارِه پِشگويي هاكِردِه، اون موقه گه بُتِه:

"^۸ هين قوم شي زووني هَمرا مِنه حِرْمَت اِلِنه،

وَلِي وِشوني دِل ميجا دور.

^۹ وِشون بيخدي مِنه پَرَسِش کِينه

و وِشوني تَعليم فقط آدمي اِي حِکم."

چي آدمي ره نَجَس کِنه

^{۱۰} آزما عيسي مَرَدِنه شي حضور بَخونِسِه و بُتِه: «مِي گِب گوش هادين و بَقَهْمين. ^{۱۱} اونچي آدمي دِهني جا چِر شونه وِره نَجَس نِکَنه، بَلگي اونچي آدمي دِهني جا دِيرگا اِنِه، اونگه آدمي ره نَجَس کِنه.» ^{۱۲} آزما شاگِرْدِن عيسايي وَر بيمونه و بُتِه: «دِئِي عِلْماي فَرِيسي وَخْتِي تِي هين گِب بَشْنُسِنه نارَحْت بَوْنِه؟» ^{۱۳} عيسي جَوَاب هادا: «هر نِهالي گه مِي آسْموني پير نَکاشت وون، بِنِه اِي جا بَگَنِي وونه. ^{۱۴} وِشونه کار نارين. وِشون راه بَلدايي هَسَنِه گه شِ کورِنِه. وَاگه يِتِه کور يَت دِير کوري عَصاگَش بَوون، هَر دِتا چاهي دِلِه ديم خارِنِه.» ^{۱۵} پَطْرُس وِره بُتِه: «هين مَثَل اِمِه سِه تَوْضِي هادِه.» ^{۱۶} عيسي جَوَاب هادا: «شِما هَم خِلا دَرک نِکِنِي؟ ^{۱۷} مَگِه نُونِي هَر چي آدمي دِهني جا چِر بورِه وي اِشگَمي دِلِه شونه و دَفْع وونه؟ ^{۱۸} وَلِي اونچي گه دِهني جا دِيرگا اِنِه، دِلِي جا سَرچِشْمِه گيرِنِه و هين اونچيه گه آدمي ره نَجَس کِنه. ^{۱۹} چُون پَلِيد خيال، قَتْل، زِنا، فاسَقِي، دِرْزِي، دِرْدِرو شَهَادَت و تِهْمَت، دِلِي جا سَرچِشْمِه گيرِنِه. ^{۲۰} هين آدمي ره نَجَس کِينه، وَلِي نَشورِدِه دَسِي هَمرا غَذا بَخارْدَن هيچکي ره نَجَس نِکَنه!»

يِتِه گنعاني زَنايي ايمون

^{۲۱} عيسي اوچِه ره تَرک هاكِردِه و صور و صيدوني مَنطَقِه اِي دِلِه بورِدِه. ^{۲۲} يِتِه گنعاني زَنا گه اون مَنطَقِه اِي دِلِه زَنديگي کِرِدِه، عيسايي وَر بيمو و دادِي هَمرا بُتِه: «اِي آقا، اِي داوودي ريکا، مِنه رَحْم هاكين! مِي کيجا بَدجور دَوْبَرِه بَوِه.» ^{۲۳} وَلِي عيسي هيچ جَوَابِي نَدَا، تا هينگه شاگِرْدِن پَش بيمونه و عيسايي جا خواهِش هاكِردِنِه، بُتِه: «وِره مَرَحَص هاكين بورِه، چُون دِ داد و هَواري هَمرا اِمِه دِمَال سَر اِنِه.» ^{۲۴} عيسي بُتِه: «مِن فَقَط اِسْرائِيلِي قومي گِم بَوِه گِسَنَشوني سِه بَرِساني

بَومِه.» ^{۲۵} وَلِی اَوْن رَنا پَش بَیمو و عِیسایی لَینگی وَر زَنی بَزو و بُتِه: «ای آقا، مِیهِ کِمَک هاکِن!» ^{۲۶} عِیسی جَواب هادا: «دِرس نِیه نونِ وِچیلِه ای دَس بَیریم و سَگیشونی پَش دِیم بَدِیم.» ^{۲۷} وَلِی اَوْن رَنا بُتِه: «دِرسِه آقا، وَلِی حَتّی سَگیشون هَم نون تیکِه ای گِه شِی اَرَبایی سَفرِه ای جا گِلنِه رِه، خارنِه!» ^{۲۸} اَزما عِیسی بُتِه: «ای رَن، تِی اَیمون خِیلی زیادِه! تِی خاسّه بَراوَرِدِه بَوِه!» هَمون دَم وی کِیجا شَفا بَیتِه.

عِیسی خِیلیا رِه شَفا دِنِه

^{۲۹} عِیسی اوچِه ای جا راه دَکِتِه و جَلیلی دَریایی وَر بَیمو. اوچِه یِتِه کِتی ای سَر بورِدِه و هَینیشِتِه. ^{۳۰} اِزْدحامِ زیادی عِیسایی وَر بَیمونِه و شِی هَمرا شَلِن، کورِن، چَلخِن و لالیشون و خِیلی دَییر مَریضِن هَم بیاردِنِه عِیسایی لَینگی پَش بِشَتِنِه و وی وِشونِه شَفا هادا. ^{۳۱} مَرْدِن وَختی بَئینِه لالِن گَب رَننِه، چَلخِن خار بَوِنِه، شَلِن راه شونِه و کورِن وینِه، بَهِت هاکِرْدِنِه و اِسرائیلی خِدارِه حَمْد بُتِنِه.

عِیسی چَهار هِزار تِنِ غذا دِنِه

^{۳۲} عِیسی شاگِرْدِنِه شِی حَضور بَخونِسِه و بُتِه: «مِی دِل هَین مَرْدِنِ سِه سوچِنِه. اَلَن سِه روزِ مِی هَمرا دَرِنِه و دِ هیچی بَخارْدَنِ سِه نارِنِه. مِین نَخایِمِه وِشونِه وِشَنی راهی هاکِنَم، چون اِمکان دارنِه راه دِلِه ضَعف هاکِنِن.» ^{۳۳} شاگِرْدِن بَئِنِه: «کِجِه دَری بَتَمی صَحرايی دِلِه هَین گِئِه اِزْدحامی سِه نون تَهِپِه هاکِنِیم؟» ^{۳۴} عِیسی بُتِه: «چَن تا نون دارِی؟» جَواب هاداِنِه: «هَفْت تا نون و چَن تا کِچیکِ ماهی.» ^{۳۵} عِیسی مَرْدِنِه بُتِه بِنِه ای سَر هَینیشِن. ^{۳۶} اَزما هَفْت تا نون و چَن تا ماهی رِه بَیتِه و بَعد از شَکر هاکِرْدِن اَوْنِه گِلی هاکِرْدِه و شِی شاگِرْدِنِه هادا و شاگِرْدِن اَوْنِه اِزْدحامِ هاداِنِه. ^{۳۷} هَمِه بَخارْدِنِه و سَیر بَوِنِه، وی شاگِرْدِن هَفْتا رَمبیل پَر نون تیکِه جَم هاکِرْدِنِه. ^{۳۸} اَونانیگِه اوچِه غَذا بَخارْدِنِه، بَچَر زَناکِنِن و وِچیلِه، چَهار هِزار تا مَرْد ونِه. ^{۳۹} بَعد از اَونگِه عِیسی مَرْدِنِه مَرخَص هاکِرْدِه، لوتکا سِوار بَوِه و مَجْدانی مَنطِقِه ای سِه بورِدِه.

دَرَخاسِ نِشونِه اَسْمونی

^۱ عِلْمای فِرْقِه قَریسی و عِلْمای فِرْقِه صَدوقِ عِیسایی وَر بَیمونِه تا وِرِه اَزمود

هاکین. عیساى جا بَخايسِنه تا يته آسمونى نِشونه وشونى سه بياره. ^۲ عيسى وشونه بُته: چتى شما خب بُئِنى هواره پيشبىنى هاكِنين «اگه پِنماز،» «آسمون سرخ ووته، گِنى فَردا هوا خب،» ^۳ وَاگه صِب دَم «آسمون سرخ و بُئيت ووته، گِنى وارِش خاينه بواره.» چتى هين چيزاره دُئى ولى تَنئى زِمونه اى نِشونه هاره دَرک هاكِنين! ^۴ هين زنا كار و شرير نسل نِشونه خاينه، ولى نِشونه اى وشونه هادا نَوونه بجز يونسى پيغمبرى نِشونه.» عيسى هينه بُته و وشونى جا سيوا بَوه.

صَدوقين و فَرِيسِي خَميرما

^۵ وختى شاگردن دَرياي اُون دَس بَرسينه ياد هاكِردينه شى هَمرا نون بَرن. ^۶ عيسى وشونه بُته: «مِواظِب ووئين و عِلماى فَرِيسى و صَدوقى اى خَميرماي جا دورى هاكِنين.» ^۷ شاگردن شى وَر گب زوونه و گِننه: «چون اما شى هَمرا نون نياردى وى هينجور گنه.» ^۸ عيسى وشونى فِكِر بَخونسه و بُته: «اى سِس ايمونيشون، چه اَتى غِصه خارنى شى هَمرا نون نياردى؟» ^۹ حلا هم نَفَهَمِنى؟ ياد هاكِردينى چتى پَنج تا نونى هَمرا پَنج هزار نَفَر سِر هاكِرديمه؟ اُون روز چن تا زَمبيل خِرده چيزا جَم هاكِردينى؟ ^{۱۰} يا شى يادى جا بَوردى يگش ديتَر هَفتا نونى هَمرا چهار هزار نَفَر سِر هاكِرديمه؟ چن تا زَمبيل خِرده چيزا جَم هاكِردينى؟ ^{۱۱} چه تَنئى بَفَهَمين گه مَن شِمه هَمرا نونى باره گب نَزومه؟ مَن فَقَط بُتِمه عِلماى فَرِيسى و صَدوقينى خَميرماي جا دورى هاكِنين.» ^{۱۲} آزما شاگردن بَفَهَمِسِنه عيسى فَرِيسين و صَدوقينى تعليم هادائى باره هِشدار دِنه، نا نونى خَميرماي جا.

پطرس اعتراف كُننه گه عيسى مَسِيح

^{۱۳} وختى عيسى فيلپى قيصره اى منطقه اى سه بَرسيه، شى شاگردى جا بَرسيه: «مَرَدن اَنسونى ريكا ره كى دِننه؟» ^{۱۴} شاگردن بُئنه: «اَتى گِننه يَحياى تَعْميد دَهنده اى. اَتى ديتَر گِننه ايلياى پيغمبرى و اَتى گِننه ارمياى پيغمبر يا يته اَز پيغمبرنى.» ^{۱۵} عيسى وشونه بُته: «ولى شما گِننى مَن كيمه؟» ^{۱۶} شَمعون پطرس جواب هادا: «توو مَسِيح موعودى، خِداى زِيَّه اى ريكائى!» ^{۱۷} عيسى شَمعونى جواب بُته: «اى شَمعون، يونايى ريكا، خِش بحالِ توو، چون توو هينه آدمى جا ياد نيتى، بَلگى مى آسمونى پير اونه تِه آشكار هاكِرده.» ^{۱۸} وَتِرِه گِمه توو پطرسى، يعنى «كِر»، وَ مَن هين كِرى سر شى كليسا ره بِنَا كَمّه، هيچ وَخت

جَهَنِمِي قِدَرَت نَتَّيَه وَرِهَ آز بِن بَوْرَه. ^{۱۹} آسَمُونِي پادشاهی ای کِلی ایشونَه تَرِه دِمَه. اونچي رِه گَه توو رَمِي ای دِلَه دَوِي، آسَمُونِي دِلَه دَوَس وَونَه وَ هَر چِرِه رَمِي ای دِلَه باز هَاکِنِي، آسَمُونِي دِلَه باز وَونَه. ^{۲۰} آزما عیسی شِي شاگِرْدِنَه قَدِغَن هَاکِرْدَه هِيچکسی وَر نُن وَی مَسِيح موعود.

عیسایي پِشگویی دَر بارِه شِي بَمِرْدَن وَ زِيئَه بَووئن

^{۲۱} آزون بعد عیسی شِي شاگِرْدِنَه گِتَه گَه وَی اورشَلِیْمِي سَه شونَه، اوجَه مَشايخ وَ مَعَبَدِي گَت گِتَه کَاهِنِن وَ توراتِي مَلَمِن وَرِه آزار دِنَه وَ کِشِنَه، وَلِي گِتَه سِوَمِن روز زِيئَه وَونَه. ^{۲۲} پَطْرُس عیسی رِه يِتَه گوشَه بَکَشِيَه وَ اِعتِراضِي هَمرا وَرِه بَتَه: «خِدا نَکِنَه آقا! هِن اِتَّفاق هِيچ وَخت يِتَه نَکِفِنَه.» ^{۲۳} عیسی دَگِرِسَه پَطْرُس بَتَه: «دور بَواش اِي شَیطان! توو مِي راهِي دَم گِیرِنِي وَ تِي فِکَر وَ خِیال آدمِي ای جائَه، نا خِدايِي جا.»

^{۲۴} آزما عیسی شِي شاگِرْدِنَه بَتَه: «هر کِي بَخاد مِي دِمالرو وَوئَه، وَنَه شِي جَانِي جا بَگِذِرَه وَ شِي صَليبِ بَيرَه وَ مِي دِمال بِيَه. ^{۲۵} چون هر کِي بَخاد شِي جَانِ دَارَه، اونَه آز دَس دِنَه، وَلِي هر کِي شِي جَانِ مِيسَه فِدا هَاکِنَه، اونَه آي بَدَس آرِنَه. ^{۲۶} آدمِي سَه چَه نَفَعِي دَارِنَه دِشِتَه دِنيارَه دَارَه، وَلِي شِي جَانِ آز دَس هَادَه؟ چون وَی دِهِيچ قِیَمَتِي نَتَّيَه شِي جَانِ پَس بَيرَه. ^{۲۷} «چون اِنَسُونِي رِیکَا شِي پِیرِي جَلَالِي هَمرا فِرِشَتِگُونِي هَمرا اِنَه وَ آزما هَر کِي رِه طِبَقِي وَی اَعْمال عَوَض دِنَه. ^{۲۸} حَقِیقَتَن شِمَار گِمَه، بَعْضِي از هِنِن گَه آلَن اِيچَه اِسانَه تا اِنَسُونِي رِیکارَه شِي پادشاهی ای دِلَه نَوِین گَه اِنَه، نَمِیرِنَه.»

۱۷

عیسایي دِیم دِگِرگون بَوَه

^۱ شش روز بَعْد، عیسی، پَطْرُس وَ یَعقوب وَ وَی بَرار یوَحْنا رِه بَیتَه وَ وَشونَه يِتَه پَلَن کوهي سَر بَوِرْدَه. ^۲ اوجَه، وَشونی وَر، عیسایي دِیم دِگِرگون بَوَه. وَی دِیم خَرشیدی تَرَا نورانی وَ وَی جِمَه نوری تَرَا اِسبِي بَوَه. ^۳ هَمون موقَه، شاگِرْدَن موسی وَ ایلِیاي پِیغَمْبَر بَتِینَه گَه عیسایي هَمرا گَب زوونَه. ^۴ پَطْرُس عیسی رِه بَتَه: «ای آقا، چَتِي خِبِ اَمَا اِيچَه دَرَمِي. اگَه بَخای مَن سَه تا سايِبون ساجِمَه، يِتَه تِنَه، يِتَه موسی وَ يِتَه هَم ایلِیاي سَه.» ^۵ پَطْرُسِي گَب حَلَا تُوْم نَوَه وَه، يِتَه پَر نور اَبَر وَشونی سَرِي وَر سايَه دِیم بَدَا وَ يِتَه چِمَر اَبَرِي جا پِشَنَس بَوَه گِتَه: «هِن مِي

عَزِيز رِيكائِه گه وِيجا راضِيْمِه، وِی گَب گُوش هاكِنين! ^٦ وَخْتِ شاگِرْدِن هَين چِمِر بِشُنْسِنِه، دِيمي هَمرا بِنِه اِی سَر دَكِيتِنِه وَ بَترسِنِه. ^٧ عِيسِي بِيْمو وَشُونِی سَر دَس بِشْتِه وَ بُتِه: «پَرسِن وَ نَترسِن!» ^٨ وَخْتِ شاگِرْدِن شِی چِشِ وَا هاكِرْدِنِه، بِجَز عِيسِي كَس دِيَرِ نَنِيْنِه.

^٩ اُون مَوْقِه گه كُوهِي جا چَر اِيْمونِه، عِيسِي وَشونِه دَسْتور هادا: «اُونچِي گه بَنِيْنِي رِه هِيچ كَسِي وَر نُنِن، تا اُون رُوز گه اِنْسُونِي رِيكا مَرْدِگُونِي جا پَرِسِه.» ^{١٠} شاگِرْدِن عِيسايِي جا بَترسِنِه: «پَس چِه توراتِي مَلَمِن گِنِه اَوَّل وَنِه اِيلِيايِي پِيغَمْبَر بِيه؟» ^{١١} عِيسِي جَواب هادا: «اِيلِيَا اِنِه وَ هَمِه چِرِه دِرِس كِنِه.» ^{١٢} وَلِي مَن شِمَار گِمِه اِيلِيَا بِيْمو وَ وَشون وَرِه نِشْناسِنِه وَ هَر چِي خايِسِنِه وَی هَمرا هاكِرْدِنِه. اِنْسُونِي رِيكا هَم وَنِه هَيْنجور وَشُونِي دَسِي جا رَجَر بُونِه.» ^{١٣} آزما شاگِرْدِن بَقَهْمَسِنِه گه عِيسايِي مَنظور يَحْيَاي تَعْمِيد دَهْنِدِه هَسّه.

عِيسِي يَتِه دَوْبَرِه رِيكَاَرِه شَفَا دِنِه

^{١٤} وَخْتِ عِيسِي وَ وِی شاگِرْدِن مَرْدِنِي وَر دَغِرْسِنِه، يَتِه مَرْدِي عِيسايِي وَر بِيْمو وَ وِی پَش زَنِي بَزو بُتِه: ^{١٥} «اِی آقا، مِي رِيكَاَرِه رَحْم هاكِن. وِی غَشْگَرِي دارِنِه وَ بَدجور عَذاب كَشْنِه. اُونجور گه چَن كَش شِرِه اُو وَ تَشِي دِلِه دِيْم بَدَا.» ^{١٦} وَرِه تِي شاگِرْدِنِي وَر بِيَارْدِمِه، وَلِي نَتِنْسِنِه وَرِه شَفَا هَادِن.» ^{١٧} عِيسِي بُتِه: «اِی مَنخَرَف وَ بِي اِيْمون قَوْم، تا كِي وَنِه شِمِه هَمرا دَوُونَم وَ تا كِي شِمَار تَحْمِل هاكِنَم؟ رِيكَاَرِه مِي وَر بِيَارِن.» ^{١٨} عِيسِي دَو تَشَر بَزو، دَو رِيكَاِي جا دِيرْگَا بوردِه وَ وِی هَمون دَم شَفَا بِيْتِه. ^{١٩} آزما شاگِرْدِن عِيسايِي وَر بِيْمونِه وَ خَلُوتِي دِلِه وِيجا بَترسِنِه: «چِه اَمَّا نَتِنْسِمِي اُون دَو دِيرْگَا هاكِنِيْم؟» ^{٢٠} عِيسِي بُتِه: «چُون شِمِه اِيْمون گِمِه. حَقِيقَتَن شِمَار گِمِه، اِكِه يَتِه خَرْدَلِي تِيْمِي اَنَّا اِيْمون دارِن، بَنَنِي هَين كُوه بُونِن گه ”از اِيچِه بِه اُوچِه جابجا بَوون“ وَ جابجا وُونِه وَ هِيچ كَارِي شِمِنِه مَحَال نَخايِنِه وُونِه.» ^{٢١} وَلِي هَين نَوَع دَو بِجَز دِعا وَ رُوزِه دِيرْگَا نَشُونِه. [

عِيسايِي دَوْمِن بَشْگُوي دَرِبَارِه شِي بَمَرْدَن وَ زِينَه بَوُونَن

^{٢٢} اُون مَوْقِه گه جَلِيلِي مَنظَقِه اِی دِلِه دُونِه، عِيسِي وَشونِه بُتِه: «اِنْسُونِي رِيكا مَرْدِنِي دَس تَسْلِيْم وُونِه.» ^{٢٣} وَشون وَرِه كِشِنِه وَ وِی سَوْمِن رُوز زِينَه وُونِه.» شاگِرْدِن خِيلِي پَرِيشون بُونِه.

يَهُودِيْنِي مَعْبَدِي مَالِيَات

٢٤ وَخَتِ عِيسَى وَ وى شاگردن گفرناحومی شَهري سِه بَرَسِينِه، اوانانِيگه يَهُودِيّی مَعَبَدی مالِیاتِ جَم کِرْدِنِه، پَطْرُسِی وَر بيمونِه وَ بُتِيَه: «شِمِه اِسّا مَعَبَدی مالِیاتِ نَخاينِه هَادِه؟ مَعَبَدی مالِیاتِ "دِ دِرْهَم" وَه گه دِ روز کارگری دَسْمِزِی آنا وَه.» ٢٥ پَطْرُسِ بُتِيَه: «أَلْبَتَه گه دِنِه!» وَخَتِ پَطْرُسِ خِنِه بورْدِه، حَلا هِيچِی نُتِ وَه گه عِيسَى وَرِه بُتِيَه: «ای شَمْعون چي فِکَر کِتِی، هَين دِنِيايِی پادشاهن کِنی جا باج وَ خَراج گِيرِنِه؟ شِی وَچِيلِه اِی جا يا غَرِيبِه اِی جا؟» ٢٦ پَطْرُسِ بُتِيَه: «غَرِيبِه اِی جا.» عِيسَى وَرِه بُتِيَه: «پَس وَچِيلِه مِعاْفِنِه! ٢٧ وَلی وَسِه هَينِکِه وَشونِه نَرَنجانِیم، دَرِياْلُو بور وَ قَرماق دِیم بَدِه. اَوَلِین ماہِی رِه گه بَيتِی، وى دِهِن وا هَاکِن. يِتِه سِگَه چَهار دِرْهَمِی اِنگِیرِنی. اُون سِگَه رِه بَنِیر وَ مِی مالِیاتِ وَ شِی مالِيتِی جا وَشونِه هَادِه.»

١٨

کِی هَمِه اِی جاگَت تَرِه

اَزما شاگردن عِيسايِی وَر بيمونِه وَ وِيجا بُرَسِينِه: «کِی اَسْمونِی پادشاهِی اِی دِلِه هَمِه اِی جا گَت تَرِه؟» ٢ عِيسَى يِتِه وَچِه رِه داد هَاکِرْدِه وَ وِيجا بَخايسِه شاگردنِی مِین هِرِسِه. ٣ وَ بُتِيَه: «حَقِيقَتَن شِمَار گِیمِه، تا عَوْضِ نُوَوِئين وَ کِچِیک وَچِيلِه اِی تَرّا نُوَوِئين، نَتْنِی هِيچِ وَخَتِ اَسْمونِی پادشاهِی اِی دِلِه بورِین.» ٤ هَر کِی شِرِه هَين کِچِیک وَچِه اِی تَرّا کِچِیک هَاکِنِه، اَسْمونِی پادشاهِی اِی دِلِه گَت تَرِین وونِه. ٥ هَر کِی هَينجور وَچِه رِه مِی اِسمِی خَاطِرِی قَبول هَاکِنِه، مِینِه قَبول هَاکِرْدِه.

٦ «أَوَلِی هَر کِی باعِثِ بَوون يِتِه از هَين کِچِیکِن گه مِینِه اِیمون دارِنِه گِناه دَکِفِه، وَنِه بَهتَرِ وَه شِی گِرْدَن اَسِیو سَنگِ وَسَّه وَ شِرِه دَرِيايِی جَلِ جايِی دِلِه غَرَق کِرْدِه! ٧ وای بَر هَين دِنِيا گه آدَمِی رِه گِناهِی سِه وَسَوَسِه کِئِه. چُون وَسَوَسِه هَمِش دَرِه، وَلی وای بِحالِ کِسی گه باعِثِ بونِیِه وَسَوَسِه وونِه!

٨ «اِگِه تِی دَسِ يا لِينگِ تَرِه بِه گِناه کِشاَنِه، اُونِه بَوَرِین وَ دِیم بَدِه، چُون تِيسِه بَهتَرِ گه شَلِ يا چَلَخِ زَندگِی اَبَدِی اِی دِلِه بورِی تا هَينِکِه دَسِ وَ لِينگِ هَمرا تَشِ اَبَدِی اِی دِلِه دِیم بَدّا بَووِی. ٩ وَ اِگِه تِی چَشِ تَرِه بِه گِناه کِشاَنِه، اُونِه دَرِ بيارِ وَ دِیم بَدِه، چُون تِيسِه بَهتَرِ يِتِه چَشِی هَمرا زَندگِی اَبَدِی اِی دِلِه بورِی، تا هَينِکِه دِتا چَشِی هَمرا جَهَنمِی تَشِی دِلِه دِیم بَدّا بَووِی.

گِم بَوِه گِسَنی مَثَل

«^{۱۰} هیچ وَخت هَین کِچیک وَجیلَه ایشونَه کِچیک نِشمارین. چون شِمار گِمه وَشونی فِرِشَتِگون آسَمونی دِلَه هَمِش می آسَمونی پیری دیم وَبِنَه. [^{۱۱} چون اِنسونی ریکا بیمو تا گِم بَوِه ایشونَه نِجات هاده.] ^{۱۲} چی گِمون کِنِی؟ اگِه یِتِه مَرَدی صد تا گِسَن داره و یِتِه آز اَوِن گِم بَوون، تی نَظَر اَوَن نَوَد و نِه گِسَن دِیتر کوهی دِلَه وَل نِکَنه و گِم بَوِه گِسَنی دِمَال نِشونَه؟ ^{۱۳} آره شِمار گِمه اگِه اَوَنه بَنگِیره، اَوَن یِتِه گِسَنی سِه ویشتر خِشال وونه تا اَوَن نَوَد و نِه گِسَنی سِه که گِم نَوَنه. ^{۱۴} می آسَمونی پیری خاسَه هَین نِه گِه حَتّی یِتِه از هَین کِچیکن هَلاک بَوون.

اگِه تی برار نِسَبَت به توو گناه هاکرده

«^{۱۵} اگِه تی برار تره گناه هاکرده، وی وَر بور و خَلَوَت جا ای دِلَه وی خَطارَه وَرِه گوشَرَد هاکن. اگِه تی گِب گوش هاکرده، آی هَم شی برار بَنگیتی؛ ^{۱۶} وَلی اگِه تی گِب گوش نَدَا، یِتِه دِ نَفر دِیتر شی هَمرا بَوَر تا هر اِتهامی، دِ سِه تا شاهدی گواهی ای هَمرا ثابت بَوون. ^{۱۷} اگِه حاضِر نَوَه وَشونی گِب بَشَنُه، کلیسایِ گوش بَرسان، وَا اگِه حاضِر نَوَه حَتّی کلیسایِ گِب قَبول هاکنه، آزما وی هَمرا یِتِه اَجَنبِی یا خراجگیری تَرَا رَفَتار هاکن.

«^{۱۸} حَقِیقَتَن شِمار گِمه، هر چی رَمی ای دِلَه دَوَنین، آسَمونی دِلَه هَم دَوَس وونه؛ وَ هر چی رَمی ای دِلَه باز هاکنین، آسَمونی دِلَه هَم باز وونه. ^{۱۹} هَیَنَم شِمار گِمه اگِه دِ نَفر از شِما رَمی ای سَر اَوَنچی ای بارِه گِه خِدایی جا خاینی یِکَدِل وونین، می آسَمونی پیر اَوَنه شِمار دِنه. ^{۲۰} چون هر جا دِ یا سِه نَفر می اِسَمی هَمرا جَم بَوون، مَن اوجِه وَشونی مِین دَرِمه.»

بی رَحِم نوگری مَثَل

^{۲۱} آزما پِطْرُس عیسایِ وَر بیمو و ویجا پُرسِیه: «آقا، براری گِه مِنه بَدی کِنَه ره چَن گَش وِنه بَخِشِم؟ هَفَت گَش؟»
^{۲۲} عیسی وَرِه بُتِه: «نِمه هَفَت گَش، بَلْگی هَفَتاد تا هَفَت گَش.

^{۲۳} چون آسَمونی پادشاهی یِتِه پادشاهی تَرائِه گِه تَصمِیم بَیْتِه شی نوگری هَمرا حِسَاب کتاب هاکنه. ^{۲۴} پَس وَختی حِسَاب کتاب شِرو هاکرده، یَنفَر وی وَر بیاردِنه گِه اَنّی پادشاه رِه بَدِهکار وَه گِه حَتّی اگِه دِ هِزار سال پادشاهی سِه کار

کِرِدِه آی هَم تَنِيَسِه شی بَدِهی ره پَس هَادِه. ^{۲۵} وَ چُون تَنِيَسِه شی قَرَضِ هَادِه،
 آرباب دَسْتور هادا وِره و وی رَن و وَچِيلِه و دِشْتِه وی دار و نَداری هَمرا بَرُوشِن
 تا شی ظَلَبِ بِيَرِه. ^{۲۶} وَلی اُون نوگر آربابی لِنِگی پَش زنی بَزو و خواهشی هَمرا بُتِه:
 “مِنِه مِهَلَت هَادِه، دِشْتِه شی قَرَضِ تِرِه دِمِه.” ^{۲۷} آربابی دِل وَنِه بَسَوَتِه و وِره وَل
 هَاکِرِدِه و وی قَرَضِ بَبَخَشِيَه. ^{۲۸} «وَلی وَخْتی هَمین نوگر دِ دیرگا شِيئِه، يِتِه اَز
 شی هَمکارِنِه بَنِيَه صَد دینار گِه سِه ماه کارگری دَسْمَزی اَنَّا وَه وِره بَدِهکار وَه.
 پَس وِره بَنِيَه و وی گلی ای پَنِه چَق هادا و بُتِه: “شی قَرَضِ پَس هَادِه!” ^{۲۹} وی
 هَمکار وی لِنِگی پَش زنی بَزو و خواهشی هَمرا بُتِه: “مِنِه مِهَلَت هَادِه؛ دِشْتِه
 شی قَرَضِ تِرِه دِمِه.” ^{۳۰} وَلی وی قَبول نَکِرِدِه، وَ اُون مَرْدی ره زیندونی دِلِه دِیم
 بَدَا تا شی بَدِهی ره هَايِرِه. ^{۳۱} وَخْتی بَقِيَه نوگرِن هَين جريانِ بَنِيَه خِیلی نَارَحَت
 بَوْنِه، شی آربابی وَر بوردِنِه و دِشْتِه مَاجَرَا ره وِيسِه بُتِيَه. ^{۳۲} اَزْمَا آرباب اُون نوگرِ
 شی حِضُور بَخُونِسِه و وِره بُتِه: “ای شُرُورِ نوگر، مَگِه مَن تِی خواهش تَمَتَايِ
 سِه دِشْتِه تِی قَرَضِ نَبَخَشِيَمِه؟” ^{۳۳} مَگِه نِسِه هَمونجور گِه مَن تِرِه رَحْم
 هَاکِرِدِمِه، توو هَم شی هَمکارِ رَحْم کِرْدی؟” ^{۳۴} آرباب اَنِّي تِرِش تِلین بَوِه گِه وِره
 زیندونی دِلِه دِیم بَدَا تا شِکَنجِه بَوون و دِشْتِه شی قَرَضِ هَادِه. ^{۳۵} هَمینجور هَم
 می پیر گِه اَسْمونی دِلِه دِرِه هَين بَلارِه شِمِه سَرِ آرنِه، اَگِه شِما هَم شی بِرَارِ دِلی
 جَا نَبَخَشِن.»

۱۹

تَعْلیم طلاقِ دربارِه

۱ وَخْتی عِیسی شی گَبِ ثُوم هَاکِرِدِه، جَلِیلی جَا بوردِه و اَرْدُن رُوخِنِه ای اُون
 دَسی جَا يَهُودِيَه ای مَنطَقَه ای دِلِه بوردِه. ^۲ اَزْدِحام وی دِمَال راه دَکِتِيَه و عِیسی
 وَشُونِه اَوَجِه شِفا هادا.

۳ عِلْمای فِرْقَه قَرِیسی عِیسايِی وَر بِيَمُونِه تا وِره اَزْمود هَاکِنِن. وَشُون بَنِيَه:
 «يِتِه مَرْدی بَنِيَه بِي دَلِیل شی رَنارِه طلاقِ هَادِه؟» ^۴ عِیسی وَشُونِه بُتِه: «مَگِه
 نَخُونِسِنی اُونِیگِه وَشُونِه خَلَقِ هَاکِرِدِه اَز اَوَّل “وَشُونِه رَنَا مَرْدی بَسَاتِه”،
^۵ عِیسی بُتِه: “هَينِسِه مَرْد شی پیر و ماری جَا سِیوا وُونِه، شی رَنایِ هَمرا جِفَت
 وُونِه و اُون دِتا يَتَن وُونِنِه؟” ^۶ پَس وَشُون دِ دَتَن نِینِه بَلْگی يَتَن هَسَنِه. پَس
 اُونچي گِه خِدا هِیکَش جِفَت هَاکِرِدِه ره اَدَم نِینِه سِیوا هَاکِنِه.» ^۷ وَشُون عِیسی
 ره بَنِيَه: «پَس چِه مَوسای پِیغمبر بُتِه مَرْد بَنِيَه شی رَنارِه طلاقِ نَامِه هَادِه و وِره

ولِ هَاكِه؟»^۸ عیسی وِشونِه بُتِه: «شِمِه سَنگِدی ای سِه وه موسی اِجازه هادا شی زَناره طلاق هادین. ولی آز اَوَل هینجور نُوِه. ۹ شِمَارِ گِمِه هَر کی شی زَناره به هر دَلیلی بَجَز زَنّا طلاق هاده وِیت دِیَر زَن بَوَرِه، زَنّا هاکِرْدِه. ۱۰ شاگِرْدَن وِرِه بُتِه: «اگِه مَرْدی وَضِع نِسَبَت به شی زَنّا هینجورِه، پس زَن نَوَرْدَن بَهترِه!»
 ۱۱ عیسی وِشونِه بُتِه: «هَمِه هِن گَلَام نَتْنِه قَبول هاکِن، مَگَر اونانیکِه وِشونِه عَطّا بَوِه وون. ۱۲ چُون بَعْضی خَوّاجِنِه و شی ماری اِشگَمی جا هینجور دِنیا بيمونِه، وَ بَعْضی دِیَر هَم دَرِنِه گِه مَرْدَن وِشونِه خَوّاجِه هاکِرْدِنِه، وَ بَعْضی ها ش شِرِه خَوّاجِه هاکِرْدِنِه، چُون آسِمونی پادشاهی ای سِه زَن بَوَرْدَنی جا چَش پوِشی کِنِنِه تا خِدْمَت هاکِن. هر کی بَتْنِه هینِه قَبول هاکِنِه، پِل قَبول هاکِنِه.»

بَلّین وَچیلِه می وَر بیئن

۱۳ آزما مَرْدَن کِچِیک وَچیلِه رِه عیسایی وَر بیاردِنِه تا وی شی دَس وِشونی سَر بِلّه و وِشونی سِه دِعا هاکِنِه. ولی شاگِرْدَن مَرْدِنِه هِن کاری سِه تَشَر بَزونِه و وِشونی دِم بَیتِنِه. ۱۴ ولی عیسی بُتِه: «بَلّین کِچِیک وَچیلِه ایشون می وَر بیئن وِشونی دِم نِیرِن، چُون اونانیکِه هِن وَچیلِه ای تَرّا وِوئن بَتْنِه آسِمونی پادشاهی ای دِلِه بیئن.» ۱۵ عیسی شی دَس وَچیلِه ای سَر بَشِتِه و وِشونِه بَرکَت هادا و اوچِه ای جا بورْدِه.

پولداره مَرْدی

۱۶ یِتِه روز یِتِه مَرْدی عیسایی وَر بيمو و بُتِه: «اِسّا، چی خِبِ کاری وِنِه هاکِنِم تا بَتْنَم زَندِگی اَبَدی رِه بَدَس بیارم؟» ۱۷ عیسی وِرِه بُتِه: «چِه اونچی ای بارِه گِه خِبِ میجا سوال کِی؟ تنیا خِدا هَسّه گِه خِبِ. اگِه خایِنی زَندِگی اَبَدی دِلِه بوری، خِدا یی حَکَم بَجا بیار.» ۱۸ اون مَرْدی عیسی ای جا پُرسِیه: «کِدیَم حَکَم؟» عیسی بُتِه: «”قَتَل نَکَن، زَنّا نَکَن، دِرْزِی نَکَن، دِرْدِرو گِواهی نَدِه، ۱۹ شی پیر و ماری اِحْتِرَام دار، و ”شی هَمساده رِه شی تَرّا دوس دار.“ ۲۰ اون مَرْدی عیسی رِه بُتِه: «مِن دِشِتِه هینِنِه اَنجام هادامِه؛ دِ چی گَم دارمِه؟» ۲۱ عیسی وِرِه بُتِه: «اگِه خایِنی کَامِل بَووئی، بور هر چی دارنی رِه بَرُوش و وی پُول فَقیرِنِه هاده گِه آسِمونی دِلِه گَنج دارنی. آزما پِرِه و مِنه پِیروی هاکِن.» ۲۲ وَختی اون مَرْدی هینِه بَشَنُسِه وِرِه غَصّه بَیتِه و اوچِه ای جا بورْدِه، چُون خِیلی پولداری وِه.

۲۳ آزما عیسی شی شاگِرْدِنِه بُتِه: «حَقِیقَتَن شِمَارِ گِمِه، پولداری بَوَرْدَن آسِمونی پادشاهی ای دِلِه خِیلی سَخِتِه. ۲۴ آی هَم شِمَارِ گِمِه، شِتری رَد بَووئن دَرزنی

سوراخی جا آسون تر از پولداری بوردن خدای پادشاهی ای دله هسه. «^{۲۵} شاگردن هین گبی جا بهت هاگردنه و بُته: «پس کی بُته نجات بیره؟» عیسی وشونه هارشیه و بُته: «هین کار آدمی سه محاله، ولی خدای سه همه چی مُمکنه.»

^{۲۷} پطرس بُته: «چی امه گیر انه، آمای گه همه چی ای جا دس بکشی می و تی دمال بیمومی؟» ^{۲۸} عیسی وشونه بُته: «حقیقتن شمار گمه، اون تازه دنیای دله وختی انسونی ریکا شی پادشاهی ای تختی سر هِنیشِه، شما هم گه می دمالرو و نی دوازده تختی سر نیشینی و اسرائیلی دوازده قبیله ره داوری کینی. ^{۲۹} هر کی می اسمی خاطری شی خینه، برارن و خاخرن، پیر و مار، وچيله و شی ملک ول هاگردنه، صد بالینه گیرنه و زندگی آبدی ره بدس آرنه. ^{۳۰} ولی خلیا گه اولیننه، آخرین و ونه و اونانیکه آخریننه، اولین!

۲۰

انگور باغی کارگرن

«آسمونی پادشاهی صاحب باغی ره موئه گه صِب دَم خنه ای جا دیرگا بورده تا شی انگور باغی سه کارگر بیره. ^۲ وی کارگرنی همرا طی هاگردنه هر کدیم یته دینار گه یته روزی دسمز وه، هاده. آزما وشونه کار هاگردنی سه انگور باغی سر برسانیه. ^۳ ساعت نه صِب ای هم دیرگا بورده و بُته چن نفر شهری میدونی سر بیکار اسانه. ^۴ وشونه بُته: “شما هم می انگور باغی سر بورین، هر چی شمه حق شمار دمه.” ^۵ پس وشون هم بوردنه. ای هم ظهري موقه حدود ساعت سه بعد از ظهر دیرگا بورده و آتی هاگردنه. ^۶ وی ای هم ساعت پنج بعد از ظهر دیرگا بورده و چن نفر بُته بیکارنه، بُته: “چه دشته روز ایجه بیکار نیشینی؟” ^۷ وشون جواب هادانه: “هیچکی آماره کار ندا.” صاحب باغ وشونه بُته: “شما هم می انگور باغی سر بورین.” ^۸ «غروب دَم، صاحب باغ شی سرکارگر بُته: “کارگرنه داد هاکن وشونی دسمز وشونه هاده، از آخر شرو هاکن پرو اول.” ^۹ اونانیکه ساعت پنج بعد از ظهر شی کاره شرو هاگردنه هر کدیم یته دینار بیتنه. ^{۱۰} اون کارگرنی گه اول بیمو ونه خیال هاگردنه ویشتر مزد گیرنه، ولی وشون هم هر کدیم یته دینار بیتنه. ^{۱۱} وختی شی دسمز بیتنه غرغر هاگردنه و صاحب باغ بُته: ^{۱۲} “هین گه سرآخر بیمونه و یک ساعت کار هاگردنه، وشونه امه همرا گه دشته روز آفتابی بن جان بکنیمی ره انا دسمز هادای!”

۱۳ وَلِي صَاحِبِ بَاغِ يَتِيهِ اَز اَوْنِيهِ جَوَابِ هَادَا وَ بُتِيهِ: "اِي رَفَقِي، مِّنْ گُو تَرِيه بَدِي نَكْرِدِيْمِه. مَكِيهِ قَبُولِ نَكْرِدِي يَتِيهِ دِيْنَارِي سِه كار هَاكِنِي؟" ۱۴ پَس شِي حَقِي بَتِيَر وَ بُوَر! مِي دِل خَايِيهِ هَيْنِ اَخْرِيْنِ كَارگَرِ هَم تِي اَنَّا دَسْمَز هَادِم. ۱۵ مَكِيهِ مِّنْ حَقِ نَارْمِه اَوْنَجُوَرِ مِي دِل خَايِيهِ شِي مَالِي هَمْرَا هَاكِنِم؟ چَش نَارِنِي مِي دَسِ دِل بَازِي رِه بَوِيْنِي؟" ۱۶ «آرِه، هَيْنَجُوَرِ گِه اَوْنَانگِه اَخْرِيْنِه، اَوَّلِ وَوْنِيهِ وَ اَوْنَانگِه اَوَّلِيْنِه، اَخَر.»

عيسايي سَوْمِيْن پَشگُوِي دَرْبَارِه شِي بَمَرْدَن وَ زِيْنِه بَوُوْن.

۱۷ اورشَلِيْمِي رَاهِي دِلِه عيسِي شِي دِوَاوَدَه شَاگَرْدِ كِنَارِ بَكْشِيَه وَ وِشُونِه بُتِيهِ: ۱۸ «اَمَا دِ اورشَلِيْمِي سِه شُوْمِي، اورشَلِيْمِي دِلِه اِنْسُونِي رِيكَ رِه دَسْگِيَرِ كِيْنِه وَ مَعْبَدِي گَتِ گَتِيه كَاهِيْنِ وَ تُوْرَاتِي مَلَمِيْنِي دَسِ دِيْنِيهِ وَ اَوْنَانِ اِنْسُونِي رِيكَ رِه مَرگِي مَحْكُوْمِ كِيْنِه ۱۹ وِشُونِ اِنْسُونِي رِيكَ رِه بَتِ پَرَسْتِ قُوْمِي دَسِ تَحْوِيلِ دِيْنِه. وِشُونِ اَوْنِه مِزَاقِ چِيْنِيْنِه، شَلَاقِ زِيْنِه وَ صَلِيْبِ كَشِيْنِيْنِه. وَ اَوْنِ سَوْمِيْن رُوْزِ زِيْنِه وَوْنِه.»

يَتِيه مَارِي خَاسَه

۲۰ زِيْدِي اِي رِيكَ رِيكَايِ مَارِ، شِي دِتا رِيكَايِ هَمْرَا عيسايي وَرِ بِيْمُو، وِي پَشِ زِيْنِي بَزُو وَ وِيجا بَخَايِيْسِه وَ يَسِه يَكَارِي هَاكِيْنِه. ۲۱ عيسِي وَرِه بُتِيهِ: «چِي خَايِيْنِي؟» وِشُونِي مَارِ بُتِيهِ: «بُو شِي پَادِشَاهِي اِي دِلِه اِجَازِه دِيْنِي مِي يَتِيه رِيكَ تِي رَاسِ دَسِ وَ اَوْنِ يَتَا تِي چَپِ دَسِ هِنِيْشِيْن.» ۲۲ عيسِي بُتِيهِ: «شِمَا تَنُوْنِي چِي خَايِيْنِي، شِمَا بَتْنِيْنِي جَامِي رِه گِه مِّنْ بَزُوْدِي نُوْشِمِه رِه بَنُوْشِيْن؟» وِشُونِ جَوَابِ هَادَانِه: «آرِه، بَتْمِي.» ۲۳ عيسِي وِشُونِه بُتِيهِ: «دِرِسِه شِمَا مِي جَامِي جَا نُوْشِيْنِي، وَلِي مِّنْ هَيْنِ اِخْتِيَارِه نَارْمِه گِه بَتْمِ كِي مِي رَاسِ دَسِ وَ چَپِ دَسِي وَرِ نِيْشِيْنِه، هَيْنِ جَاهَا اَوْنَانِيْسِيْه گِه مِي اَسْمُونِي پِيَرِ وِشُونِي سِه حَاضِرِ هَاكِرْدِه.»

۲۴ وَخْتِي دِه شَاگَرْدِ دِيْتَرِ هَيْنِه پَشْنُسِيْنِه، اَوْنِ دِتا بَرَارِي سِه دَاغِ هَاكِرْدِيْنِه. ۲۵ وَلِي عيسِي دِشْتِه شَاگَرْدِيْنِه شِي حِضُوْرِ بَخُوْنِيْسِه وَ بُتِيهِ: «شِمَا دِيْنِي دِيْتَرِ قُوْمِي حِكْمَرُوْنِ مَرْدِنِي سِه حِكْمَرُوْنِي كِيْنِه وَ رَتِيْسِيْنِ اَوْنَانِيْگِه شِي دَسِ بِنِ دَارِيْنِه رِه زُوْرِ گِيْنِه. ۲۶ وَلِي شِمِه مِيْنِ هَيْنَجُوَرِ نُوُوْه. هَرِ كِي خَايِيْنِه شِمِه مِيْنِ گَتِ تَرِ وُوُوْه، وَنِه شِمِه نُوْگَرِ وُوُوْه. ۲۷ وَ هَرِ كِي خَايِيْنِه شِمِه مِيْنِ اَوَّلِ وُوُوْه، وَنِه شِمِه نُوْگَرِ وُوُوْه. ۲۸ حَتِّي اِنْسُونِي رِيكَ هَم نِيْمُو تَا وَرِه خِدْمَتِ هَاكِيْنِ، بَلْگِي بِيْمُو خِدْمَتِ هَاكِيْنِه وَ شِي جَانِ خِيْلِيَايِي نِجَاتِي سِه فِدَا هَاكِيْنِه.

عیسی دتا کور شفا دینه

^{۲۹} وختی عیسی و وی شاگردن اریحایی شهری جا شیونہ، ازدحام زیادی وی دمال راه دکتینہ. ^{۳۰} راهی دِلہ دتا کور مردی نیست ونہ. وختی بَشْنَسِنہ عیسی اوجہ رِہ گِذَر کِئَنہ، داد بَزونہ: «ای آقا، داوودی ریکا، امارہ رَحْم ہاکن!» ^{۳۱} مَرْدَن وشونہ تَشَر بَزونہ و بُئِنہ ساکت ووئین. وَلی وشون شی صدارہ پَلَن و پَلَن تَر کِرْدِنہ گِئِنہ: «ای آقا، داوودی ریکا، امارہ رَحْم ہاکن!» ^{۳۲} عیسی ہِرسا و اون دتا مردی رِہ شی حِضور بَخونِسہ و بُتہ: «چی خاینی شِمِنہ ہاکنم؟» ^{۳۳} وشون بُئِنہ: «ای آقا، خایمی امہ چش سو دَکِفہ.» ^{۳۴} عیسایی دِل وشونی سہ بَسوتہ و شی دَس وشونی چشی سَر بَشْتہ. دَرجا وشونی چش شفا بَیتہ و بَنَسِنہ بَوین. آزما عیسایی دمال سَر بورْدِنہ.

۲۱

عیسی اورشلمی دِلہ بورْدہ

^۱ وختی عیسی و وی شاگردن اورشلمی نَزیکی بَرَسِنہ، و بیت فاجی ای دہ گہ زیتونی کوهی دِلہ وہ بیمونہ، عیسی د نفر آز شی شاگردِنہ دہی دِلہ بَرسانِیہ. ^۲ وشونہ بُتہ: «دہی گہ شِمہ پش دَرہ رِہ دِلہ بورِن، ہمتی دِلہ بورْدنی یِتہ خَر و وی کِرَہ رِہ دَوَس وینی، اونہ باز ہاکنین و می وَر بیارین. ^۳ اگہ گسی شمار یچی بُتہ، بُئین: ”خداوند وشونہ احتیاج دارنہ،“ آزما وی اِجازہ دِنہ اونہ بیارین.» ^۴ ہین کاری ہَمرا پیغمبری پشگویی بہ اَنجام بَرسیہ گہ گِنہ: ^۵ صہیونی کیچارہ بُئین:

”ہین تی پادشاہ، فروتنی ای ہَمرا خری سَر سوار وانہ

خَر کِرَہ ای سَر سوار وانہ.“

^۶ اون دتا شاگرد بورْدِنہ و اونچی عیسی بُت وہ رِہ ہاگردِنہ. ^۷ اونان خَر و کِرَہ رِہ بیاردِنہ و آزما شی قَوارِ اوننی پشت دیم بدانہ و عیسی سوار بَوہ. ^۸ ازدحام زیادی ہم شی قَوارِ راہی دِلہ پَہن ہاگردِنہ و یَسری ہم داری شاخ و وَرگ ورینسِنہ و راہی دِلہ پَہن کِرْدِنہ. ^۹ آزما جَماعتی گہ پش پش شینہ و اونانی گہ دمال سَر ایمونہ داد زوونہ گِئِنہ: «نجات ہادہ داوودی ریکا! مَوارِک اونیکہ خداوندی اِسْمی ہَمرا اِنہ! اَسْمونی جا نجات ہادہ!» ^{۱۰} ہَمینگہ عیسی اورشلمی دِلہ بورْدہ، دِشْتہ شہری مَرْدَن بہ وَجد بیمونہ. مَرْدَن پَرسیونہ: «ہین

کیه؟» ^{۱۱} جَمَاعَتِ جَوَاب داونِه: «هین عیسی پِیغمبرِ گه ناصره ای جَلیلی جا بيمو.»

عیسی مَعْبَدِ تَمیز کِنه

^{۱۲} عیسی مَعْبَدِی گناپشی دِلِه بورده و دِشْتِه اونِی گه داد و سِتد کِرْدِنِه رِه دیرگا هاگردِه. وی صَرافِنی میز و کِتر روشنی صَنْدَلِی رِه لی هادا. ^{۱۳} عیسی وِشونِه بُتِه: «مَقْدَسِ نوشته هاڤی دِلِه بَنوشت بَوِه: ”مِی خِنِه دِعا خِنِه بَخونس وونِه،“ وَلِی شِما اونِه ’دِرْکِلی‘ هاگردِنی.»

^{۱۴} کورن و شَلین مَعْبَدِی دِلِه وی وَر بيمونه و وی وِشونِه شَفا هادا. ^{۱۵} وَخْتِ گت گتِه کاهِن و توراتِی مَلَمین عیساڤی مُعْجَزاتِ بَئینِه و بَشْنُسِنِه گه وَچیلِه مَعْبَدِی دِلِه داد زَننه: «نِجات هاده داوودی ریکا.» تِریش تیلن بَونه. ^{۱۶} پس عیسی رِه بُئنه: «اِشْنُی هَین وَچیلِه چی گِنِه؟» عیسی وِشونی جَوَاب بُتِه: «آرِه اِشْنِمِه! مَگِه شِما مزامیری کِتابِ نَخونِسی؟ اوجِه بَنوشت بَوِه گه حَتّی کِچیک وَچیلِه و زِلاغ وَچیلِه ایشون هم شی زوونی هَمرا وِرِه حَمد و ثنا کِنِه. ^{۱۷} آزما عیسی وِشونِه تَرک هاگردِه و شَهری جا دیرگا بورده و بیتِعنیاڤی سِه بَرَسِیِه و شُورِه اوجِه سرِهاگردِه.

آنجیل دار خِشک وونِه

^{۱۸} قَرْدا صِب، وَخْتِ عیسی خایِسِه اورشَلیمی سِه دَگِرده راهی دِلِه وِرِه وَشَنی بَوِه. ^{۱۹} جاده ای وَر یِتِه آنجیل دار بَئیه و وی سَمَت بورده تا ویجا آنجیل بَچینِه. وَلِی بَجز وَلگ هیچی اون داری سَر دَنیوه. پَس اون دارِ بُتِه: «دِ هیچ وَخْت تیجا مَحْصول بار نیه.» اون دار دَرجا خِشک بَوِه.

^{۲۰} وَخْتِ شاگردن اونِه بَئینِه بَهِت هاگردِه و عیسی رِه بُئنه: «چَتی هَین آنجیل دار دَرجا خِشک بَوِه؟» ^{۲۱} عیسی وِشونِه بُتِه: «حَقِیقَتَن شِمارِ گِمِه اگِه ایمون دارین و شَک نِکِنین نَه تَنیا هَین کار، بَلْکِی گت تَر از هَین کار هَم بَئینی اَنجام هادین. حَتّی بَئینی هَین کوه دَسْتور هادین شی جاپی سَر بَگنی بَوون و دریایی دِلِه دیم بَخارِه و هینجور وونِه. ^{۲۲} هَر چی دِعاڤی دِلِه بَخاین، پَدَس آرنی به شَرطی گه ایمون دارین.»

به چه حَقی هَین کارارِ کِتی؟

^{۲۳} عیسی مَعْبَدِی دِلِه بورده و شِرو هاگردِه مَرْدِنِه تعلیم هاداَن. گت گتِه

کاهِن و قومی مَشاخ وی وَر بيمونه، بُتَنه: «به چه حَقی هَين کارارِ کِئِي؟ کی هَين اختياره تَرِه هادا؟» ^{۲۴} عیسی وِشونِه بُتَنه: «مِن هَم شِمِه جا يَتِه سوال کِمّه، اَگِه اونِه جِواب هادين مِّن هَم شِمَار گِمِه به چه حَقی هَين کارارِ کِمّه. ^{۲۵} یحیایي تَعَميد کِجِه دَری وَه؟ خِدايي جا يا آدَمی جا؟»

وِشون هَمديری هَمرا مَشَوَرَت هاكِردِنه بُتَنه: «اَگِه بُتِیم خِدايي جا وَه، اَمارِه گِنِه پَس چه وی گِب باوَر نِکِرْدِنی؟» ^{۲۶} وَ اَگِه بُتِیم آدَمی جا وَه، مَرْدَنی جا تَرَسَمی، چون هَمِه یحیی رِه پِیغَمَبَر دِنَه. ^{۲۷} پَس عیسايي جِواب بُتَنه: «اَمّا نَتومی.» عیسی وِشونِه بُتَنه: «پَس مِّن هَم شِمَار نُمِه به چه حَقی هَين کارارِ کِمّه.»

دِتا ریکا ئی مَثَل

«^{۲۸} شِمِه نَظَر چِه؟ يَتِه مَرْدی دِتا ریکا داشتِه. وی شی اوّلی ریکا ئی وَر بورْدِه و بُتَنه: “مِی ریکا، اَمِرِز مِی اَنگور باغی سَر بور و اوچِه کار هاکن.” ^{۲۹} اون ریکا جِواب هادا: مِّن “نَشومِه”، وَلی اَزما وی نَظَر دَگِرِسِه و بورْدِه. ^{۳۰} پیر شی اون يَتِه ریکا ئی وَر بورْدِه و هَمینِه وَرِه بُتَنه. ریکا جِواب هادا: “شومِه آقا”، وَلی نَشِیه. ^{۳۱} شِمِه نَظَر کِديم ریکا شی پیری خاسّه رِه بَجا بيارْدِه؟» وِشون بُتَنه: «اوّلی.» عیسی وِشونِه بُتَنه: «حَقِیقَتَن شِمَار گِمِه گِه خراجگِیرن و فاحِشِه ایشون پَش از شِما خِدايي پادشاهی ای دِلِه شونِه. ^{۳۲} یحیی بيمو تاصالِح زندگی هاكِردَنی راه شِمَار هَم هادِه، وَ شِما وی گِب باوَر نِکِرْدِنی. وَلی خراجگِیرن و فاحِشِه ایشون وی گِب باوَر هاكِردِنه. وَ شِما با هینگِه هَینِنِه بَتِینی شِمِه نَظَر نِگِرِسِه و باوَر نِکِرْدِنی.»

باغبونِ شَروری مَثَل

«^{۳۳} يَت دِیَر مَثَلِ گوش هادين: يَتِه مِلک دار اَنگور باغی بَساتِه و وی دورِ وَرِه چَپَر بَکَشِیه و يَتِه حوض اَنگوری لِه هاكِردَنی سِه و يَتِه نِپار دِیدبونی ای سِه بَساتِه، اَزما باغِ چَن تا باغبونِ اِجارِه هادا و شِ مَسافِرَت بورْدِه. ^{۳۴} اونوخت گِه اَنگوری بَچِینی موقّه بَرَسِیه، صاحب باغ شی نوگِرِن باغبونِی وَر بَرَسانِیه تا وی مَحصولِ تَحویل بَیرِن. ^{۳۵} وَلی باغبونِ وی نوگِرِن بَیتِنِه، يَتِه رِه بَکَتِینِه و يَت دِیَر بَکوشِینِه و اون يَتّا رِه سَنگسار هاكِردِنه. ^{۳۶} صاحب باغ يَکَش دِیَر نوگِرِن ویشتری رِه وِشونی وَر بَرَسانِیه، وَلی باغبونِ وِشونی هَمرا هَم هَمونجور رفتار هاكِردِنه. ^{۳۷} سَر آخَر شی ریکارِه باغبونِی وَر بَرَسانِیه و شی هَمرا بُتَنه: “وِشون مِی ریکا ئی اِحترام دارِنه.” ^{۳۸} وَلی وَختی گِه باغبونِ ریکارِه بَتِینه هَمديَر بُتَنه: “وی هَين باغی وارِث. بیئِن وَرِه بَکوشِیم و وی ارِثِ صاحب بَووئِیم.” ^{۳۹} پَس وَرِه

بَیْتِیْهِ وِ اَنگور باغی جا دیرگا دیم بَدانِه و وِرِه بَکوشِیْنِه. ^{۴۰} آسا شِمِه نَظَر،
صاحب باغ بیته باغبونی همرا چی کِئنه؟
^{۴۱} جواب هادانه: «وِشونِه بَدترین وَضعی همرا کِشِنِه و اَنگور باغ باغبونِ
دیترِ اِجارِه دِنِه تا وی مَحصولی سَهَمِ وی فَصلی موقِه وِرِه هادِن.»
^{۴۲} آتما عیسی وِشونِه بُئِه: «مَگِه تا اَلن مزامیری کِیتابی دِلِه نَخونِسی گه:
”همون سَنگی گه بَنائِشون وِرِه دیم بَدانِه،
بَنایی اصلِترین سَنگ بَوِه.

خِداوَنَدَم آتی هاكِردِه و اِمِه نَظَر عَجیب اِنِه.”
«^{۴۳} پَس شِمَارِ گِمِه خِداپی پادشاهی شِمِه جا بَئیت و قومی رِه هادا وونِه گه
باغی کارِه بَرَسِن و وی مَحصولِ هادِن. [^{۴۴} هر کی هَین سَنگی سَر دیم بَخارِه، تیکِه
تیکِه وونِه و هر وَخت هَین سَنگ یَنفَری سَر دیم بَخارِه، وِرِه لِه کِئنه.]»
^{۴۵} وَختی گت گتِه کاهِن و عِلمایِ فِرَقِه فَرِیسی عیساپی مَثَلِ بَشَنَسِنِه،
بِفَهَمِسنِه گه عیسی وِشونی بارِه گَب زَنه. ^{۴۶} پَس وِشون یِتِه راهی دِمال گِرِسنِه تا
عیسی رِه دَسگیر هاکنن، وَلی مَرَدِنی جا تَرسیونِه، چُون مَرَدِن عیسی رِه پیغمبَر
دَنَسِنِه.

۲۲

عروسی ای جشنی مَثَل

^۱ عیسی آی مَثَلی همرا وِشونی سِه گَب بَزو، بُئِه: ^۲ «آسمونی پادشاهی گه خِدا
وی حاکِم یِتِه پادشاه رِه موئِه گه شی ریکائی عروسی ای سِه یِتِه گتِه جَشن بَیْتِه.
^۳ وی شی نوگَرِنِه بَرِسانِیْهِ تا دَعَوَت بَوِه ایشونِه بُئِه جَشنی سِه بیئِن، وَلی وِشون
نَخايسِنِه بیئن. ^۴ پادشاه نوگَرِنِه دِیترِی رِه بَرِسانِیْهِ و بُئِه: ”دَعَوَت بَوِه ایشونِه
بُئِن شُوم حاضِر هاكِردِمِه، مَن شی پَرِوا بَوِه تَشک و تَشکِلِه ایشونِه سَر بَورِیمِه و
هَمِه چی حاضِرِه. پَس عروسی ای جَشنی سِه بیئِن.” ^۵ وَلی وِشون اِعتنا نَکَرَدِنِه
و هر کِدیم شی کاری پی بوردِنِه. یِتِه شی رُمی سَر بوردِه و یِت دِیترِی گَسب و
کاسِپی ای دِمال. ^۶ بَقِیْهِ هَم پادشاهی نوگَرِنِه بَیْتِیْهِ و پی جَرمتی هاكِردِنِه و وِشونِه
بَکوشِیْنِه. ^۷ پادشاه عَصَبانی بَوِه، شی سَرِباژِن بَرِسانِیْهِ و قاتِلِن بَکوشِیْتِه و وِشونی
شَهرِ تَش بَکَشِیْهِ. ^۸ آتما شی نوگَرِنِه بُئِه: ”عروسی ای جَشن آمادِیْهِ، وَلی
اونا نِیگِه دَعَوَت هاكِرد وِمِه لیاقت نَاشِیْنِه جَشنی سِه بیئن. ^۹ پَس گر و کوچِه ای
دِلِه بورِن و هر کی رِه بَنگِیْتِی عروسی دَعَوَت هاکنِن.” ^{۱۰} اون نوگَرِن گر و

کوچه ای دله بوردینه هر کی ره بَنگیتنه، چی خب و چی بد شی هَمرا بیاردینه و عروسی مَنزل مِهمونی جا پر بَوَه.

«^{۱۱} ولی وَختی پادشاه مِهمونی بَنی سِه دله بيمو، یته مردی ره بیه گه عروسی جِمه شی تَن ناشته. ^{۱۲} پادشاه وره بُته: «ای رَفَق، چتی بدون هینگه عروسی ای جِمه ره دَکَنی هَیجه بيموئی؟» ولی اون مردی هیچ جوابی ناشته. ^{۱۳} آزما پادشاه شی نوگرینه بُته: «وی دَس و لینگ دَوَنین و وره دیرگا زَلمادی دله دیم بدین، اوچه گه بِرمه هاگردَن دَره و دَنن تَرسی جا هیگش خارنه.» ^{۱۴} چون دَعَوَت بَوَه ایشون زیادینه، ولی اِنْتَخاب بَوَه ایشون گیمه.»

^{۱۵} آزما عِلمای فِرَقه فَرسی دیرگا بوردینه و مَشَوَرَت هاگردینه گه چتی عیسی ره ش وی گبی هَمرا تِلِه دیم بدن. ^{۱۶} وِشون شی شاگردینه هیرودیسی هَوادارنی هَمرا عیسایی وَر بَرسانینه و بُته: «إِسّا، اَمّا دَمی تو راسگو مردی ای و خدایی راه دِرسی ای هَمرا یاد دنی، تیسِه مِهم نیه مَرَدن جی گینه، چون ظاهری گول نَخارنی. ^{۱۷} پَس شی نَظَر اَماره بُو؛ رومی امپراطور مالیات هادائن دِرسِه یا نا؟» ^{۱۸} ولی عیسی گه دِنسِه وِشون چه نَقشه ای بَکشینِه، بُته: «ای دُرُویشون، چه مینه آزمود کِنی؟ ^{۱۹} سِگه ای گه اوئی هَمرا شی مالیات دِنی ره مینه هَم هادین.» وِشون یته سِگه یه دیناری وره هادانه. ^{۲۰} عیسی وِشونه بُته: «هین سِگه ای نَقش و نِگار کِنیه؟» ^{۲۱} وِشون جواب هادانه: «قیصریه.» عیسی بُته: «پَس قِیصری مالِ قِیصر هادین و خدایی مالِ خدایه هادین.» ^{۲۲} وِشون وی جوابی جا هاج و واج بَمونسِه و عیسی ره تَنیا بَشِتینه و بوردینه.

مَرِدگونی زینّه بَووئن

^{۲۳} هَمون روز عِلمای فِرَقه صَدوقی گه مِعْتَقِد وِنه مَرِدگون دِباره زینّه نَووِنِه، عیسایی وَر بيمونه ^{۲۴} و ویجا بَپرسینه: «ای إسّا، موسای پیغمبر بُت وه اگه یته مَرَدی بی وَچه بَمیره، وی برار وِنه وی زَنایی هَمرا عروسی هاکنِه تا ویجا شی براری سِه نَسلی بَجا بلّه. ^{۲۵} اِمه مین هفت تا برار دَوِنه. اوّلین برار عروسی هاگردِه و پش از اونگه وَچه دار بَوون بَمِرده و شی زَنا ره شی دَومی براری سِه بَشِتِه. ^{۲۶} دَومی و سَومی، تا هَفْتِمی برار هَم هین وَضع دِچار بَوِنه. ^{۲۷} اون زَنا هَم بَعد از هِمه بَمِرده. ^{۲۸} آسا، قِیامتِ روز، وی کِدیم براری زَنا وِنه، چون هر هَفتا برار وی هَمرا عروسی هاگرد وِنه؟»

^{۲۹} عیسی جواب هادا: «شِما اِشْتِباه کِنی، چون نا مَقَدّس نِوشته های جا

دینی و نا خدای قوټی جا! ^{۳۰} قیامت روز هیچکی نا زن گیرنه و نا شی کڼه، بلگی همه آسمونی فرشتگونی ترا ووننه. ^{۳۱} ولی مردگونی زیته بووئی باره، مگه توراتی دله نخوښی خدای شمار چی بټه؟ ^{۳۲} گه "من ابراهیمی خدای، اسحاقی خدای و یعقوبی خدایمه." خدای مردگونی خدای نه، بلگی زیته ایشونی خدایه. ^{۳۳} وختی مردن هینه بشنسنه، عیسای تعلیم هادائی جا بهت هاگردنه.

^{۳۴} ولی وختی علمای فرقه فریسی بشنسنه گه عیسی حتی شی جوابی همرا صدوقینی دهن دوسه، عیسای دور جم بونه. ^{۳۵} یته از اونن گه وکیل وه هین نیټی همرا گه عیسی ره آزمود هاکنه ویجا سوال هاگرد: ^{۳۶} «ای اساء، شریعتی گت ترین حکم کدیمه؟» ^{۳۷} عیسی وشونه بټه: «خدایوند، شی خدایه دشته شی دل و دشته شی جان و دشته شی فکری همرا دوس دار.» ^{۳۸} هین اولین و گت ترین حکم. ^{۳۹} دومین حکم هم اولین حکمی ترا مهمه: "شی همسار ره شی ترا دوس دار." ^{۴۰} دشته موسای شریعت و پیغمبرنی بنوشت هین دتا حکمی سر خلاصه بوه.»

مسیح موعود کئی ریکاټه؟

^{۴۱} عیسی اون موقه گه علمای فریسی وی دور و ور اساونه، وشونی جا پرسیه: ^{۴۲} «شیمه نظر مسیح موعودی باره چیه؟ وی کئی ریکاټه؟» وشون جواب هادانه: «داوود پادشاهی ریکاټه.» ^{۴۳} عیسی وشونه بټه: «پس حتی داوود خدای وحی همرا، مسیح خدایوند خوټه؟ چون داوود گڼه: ^{۴۴} «خدایوند می خدایوند بټه:

می راس دسی ظرف هنیش

تا وختی گه تی دشمنینه تی لینگ بنی کرسی هاکنیم."

^{۴۵} اگه داوود وره خدایوند خوټه، پس حتی وی بټنه داوودی ریکا ووټه؟» ^{۴۶} هیچکدیم جوابی ناشتینه هادن، بعد ازون هم د کسی جرأت نکرده ویجا سوالی پرسیه.

هشدار به علمای مذهبی

ازما عیسی مردن و شی شاگردنه بټه: ^۲ «توراتی ملّمین و علمای فرقه فریسی موسای پیغمبری تختی سر نیشینه. ^۳ هر چی شمار گڼه گوش هاکنین و بجا

بیارین؛ ولی وشونی کاری جا سَرَمَشَق نَیرین! چون اونچی ره گه ش تعلیم دِنِه، ش انجام نَدِنِه. ^۴ وشون دینی احکام یته سنگین باری تَرا گه نِشِنِه وِره جابجا هاگردن مردنی دوش اِلنه، ولی ش حاضر نینه حتّی شی یته انگیس هم باری پن پَلن. ^۵ هر کاری کینه هینسئه گه مردن وشونه بَوین: چون وشون شی آیه دونه گت تر کینه، شی بال و سالی گش وِنِه و شی قوایی بن گشادتر گیرنه. ^۶ وشون دوس دارنه مجلسی دله بالا گلسی هَنیشَن و یهودی عبادتگاهی دله خبَرین جاره دارن ^۷ و مردن کوچه و بازاری دله وشونه سلام یَن و وشونه 'اِسا' داد هاکن. ^۸ ولی نَلین شمار 'اِسا' یَن، چون شما فقط یته اِسا دارنی و شما همدیری همرا برارنی. ^۹ رمی ای سر هیچکی ره 'پیر' نَین، چون فقط شما یته پیر دارنی گه آسمونی دله دره. ^{۱۰} نَلین شمار 'مَلَم' یَن، چون شما یته مَلَم دارنی گه مَسیح. ^{۱۱} اون گس شمه دله همه ای جا گت تره، گه همه ای نوگر ووئه. ^{۱۲} چون هر کی شره گت تر جلوه هاده، کچیک وونه، و هر کی گه شره فروتن هاکنه، سرپَلن وونه.

«^{۱۳} وای بحال شما ای توراتی مَلَمین و عِلمای فریسی دُرو! شما آسمونی پادشاهی ای در مردنی رو وُئنی، نا ش دله شوینی نا اِلنی اوننی گه راهی دله درنه هم دله بورن.

«^{۱۴} [وای بحال شما ای توراتی مَلَمین و عِلمای فریسی دُرو! از ظرفی شما بیوه زناکینی مال غارت کینی و از ظرفی دبیر ظاهر سازی ای سه شی دِعاره درازتر کینی. هینسه، شمه مکافات خیلی سخت تره.]

«^{۱۵} وای بحال شما ای توراتی مَلَمین و عِلمای فریسی دُرو! شما دریا و خشکی ای جا گذر کینی تا کسی ره بنگیرین گه شمه دین قبول هاکنه. وختی هم مَوْق بونی وِره د برابر شی جا بدتر، جهنمی ریکا ساچنی.

«^{۱۶} وای بحال شما ای راهنمایی گه ش کورنی، گینی: "اگه کسی مَعَبَد قَسَم بَخاره اِشکال نارنه، ولی اگه مَعَبَدی طلائیشونه قَسَم بَخاره، وِنه شی قَسَم عَمَل هاکنه." ^{۱۷} ای نفهم کورن! کدیم گت تره؟ طلا یا مَعَبَدی گه اون طلاره تقدیس کُنه؟ ^{۱۸} گینی: "اگه کسی قِروونگاه ره قَسَم بَخاره اِشکال نارنه، ولی اگه هدیه ای گه قِروونگاهی دله دره ره قَسَم بَخاره، وِنه شی قَسَم عَمَل هاکنه." ^{۱۹} ای کورن! کدیم گت تره؟ هدیه یا قِروونگاهی گه هدیه ره تقدیس کُنه؟ ^{۲۰} پس، کسی گه قِروونگاه ره قَسَم خارنه، قِروونگاه و اونچی گه وی سر دره ره قَسَم بَخارده. ^{۲۱} پس هر کس گه مَعَبَد قَسَم خارنه، مَعَبَد و خدایی گه وی دله

دَرِه رِه قَسَم بَخارِدِه. ^{۲۲} وَ هر کس گه آسَمون قَسَم بَخارِه، خِدايِ تَخْت و اونِیگه اوْنی سَر نِیَشِنِه رِه قَسَم بَخارِدِه.

«^{۲۳} وای بِحالِ شِما ای توراتی مَلَمین و عِلَمای قَرِیسی دُرُو! شِما نَعنا و شِیفید و زِیرِه رِه دِه به یِک دِیْنی، وَلی شَرِیعتی مِهمَتَرین اَحکام گه عِدالت و رَحمت و اَمانت هَسَه رِه نَدید گیرِی. اوانانِه وَنِه بِجا بیارین، بدون هَیْنِگه هَیْنی اَنجامی دِلِه غَفَلت هاکنین. ^{۲۴} ای راهنِمایِی گه شِ کورِی! شِما لِی پَرزو گَشِنی، وَلی شِتر بَل دِیْنی!

«^{۲۵} وای بِحالِ شِما ای توراتی مَلَمین و عِلَمای قَرِیسی دُرُو! شِما پِشقاب و پیالِه ای دیرِگا وَرِه تَمیز کِیْنی، وَلی اوْنی دِلِه طمع و نا پَرهیزی ای جا پَرِه. ^{۲۶} ای کورِ قَرِیسی، اوْل پِشقاب و پیالِه ای دِلِه رِه تَمیز هاکن گه وی دیرِگا هَم تَمیز وونِه.

«^{۲۷} وای بِحالِ شِما ای توراتی مَلَمین و عِلَمای قَرِیسی دُرُو! شِما اِسبی قَبْرِیْشونِه موْتی گه وَشونی نِما قَشَنِگه، وَلی وَشونی دِلِه مَرِدگوْنی هَسکا و هَمِه جور نَجسی ای جا پَرِه! ^{۲۸} شِما هَم هَمینجور شَرِه به ظاهر مَرِدنی وَر صالح نِشون دِیْنی، وَلی شِمِه باطنِ دُرُو و شرارتی جا پَرِه.

«^{۲۹} وای بِحالِ شِما ای توراتی مَلَمین و عِلَمای قَرِیسی دُرُو! شِما پیغمبرِی سِه مَقبرِه ساجِنی و صالحِی قَبْرِ تَزَیْن کِیْنی ^{۳۰} و گِیْنی: ”اگه اَمّا شِ پیرِی دورِه دُومی، هِیچ وَخت پیغمبرِی بَکوشَتی سِه وَشونی هَمرا هَمَدسی نَکَرِدمی.“ ^{۳۱} شِما شی هَیْن گِی هَمرا گواهی هادانی گه شِمِه پیرِی پیغمبرِی بَکوشَتِه. ^{۳۲} اونچی رِه گه شِمِه پیرِی شِرو ها کَرِدِنِه، شِما توم هاکنین! ^{۳۳} ای ماریشون، ای اَفی زادِگون! چتی جَهَنمی مِجازاتی جا دَر شونِی؟ ^{۳۴} چون مَن پیغمبرِی و حَکیم و مَلَمین شِمِنِه رَسامَه، وَلی شِما بَعْضیاریه کِشِنی و مَصلوب کِیْنی، بَعْضیاریه هَم شی عِبادتگاهایِی دِلِه شَلّاق زَیْنی و شَهر به شَهر شونِی و اوانانِه عَذاب دِیْنی. ^{۳۵} پس بی گناه مَرِدنی خون گه بَرِیخت بَوِه، اَز صالحِ هابیلِ بَئیر تا زَکریّا بَرخیایی ریکا گه وَرِه مَعبدی دِلِه قِروونگاه و عِبادتگاهی مِیْن بَکوشَتی، شِمِه گِرَدَن دَرِه. ^{۳۶} حَقِیقَتَن شِمارِ گِمِه، دِشْتِه هَیْن چیزا شِمِه سَرانِه.

«^{۳۷} ای اورشلیم، ای اورشلیم، ای شَهری گه پیغمبرِی کِشِنی و رَسولِی سَنگسار کِتی! چَن گَش خایِسِمِه هتی کِچی کِرکی تَرّا گه شی چینی کائِیْشونِه شی پَر و بالی بِن گیرِنِه تی وَچیلِه رِه جَم هاکنِم، وَلی نَخایِسی! ^{۳۸} اَسّا شِمِه خِنِه، خَرابِه ای تَرّا شِمِسِه بِجا موْنِه! ^{۳۹} چون شِمارِ گِمِه بَعْد اَز این دِ مِیْنِه نُوینِی تا

روزی گه بُئین: ”مِوارک ووئِه اونگه خِداوَندی اِسْمی هَمرا اِنه.“

۲۴

هَین دورِه ای تِموم بَووئنی نِشونه

۱ وختی عیسی یهودیِی مَعَبَدی جا دیرگا شیوه، شاگردن وی وَر بيمونه تا مَعَبَدی ساختمونِه وِره هَم هادِن. ۲ عیسی وشونه بُتِه: «دِشتِه هَین چیزاره ویننی؟ حَقِیقَتَن شِمَارِ گِمه، هِیج سَنگی، سَنگِ سَر نَموئِه، بَلگی دِشت لی خارنِه.»

۳ وختی عیسی زیتونی کوهی سَر نِیشت وه، شاگردن وی وَر بيمونه و بُتِه: «آماره بو، هَین چیزا کی اِتِّفاق گَفِنِه؟ وَ تِی بيموئَن و آخِر زِمونی نِشونه چیه؟» ۴ عیسی جِواب هادا: «مِواظِب ووئِن کِسی شِمَارِ از راه به دَر نِکِنِه. ۵ چُون خِیلیا می اِسْمی هَمرا اِنِه و گِیْنِه: ”مِن مَسِیح موعودِمِه!“ وَ خِیلیا ره از راه به دَر کِیْنِه. ۶ هَمینجور هَم جَنگی بارِه اِشْنی و جَنگی خَوَر شِمه گوش رَسِنِه. وَلی هَراسون نَووئِن، چُون هَینجور اِتِّفاق وِنه دَکِفِه، وَلی آخِر زِمونی دورِه حَلا نَرسِیه. ۷ قوما و مَمْلَکَتَا عَلِیه هَم اِرسِنِه و قَحطی و زَلزَلِه جاها ی مِخْتَلِف اِتِّفاق گَفِنِه. ۸ وَلی دِشتِه هَیْن تَنیا شِرو بَزائنی دَرِد موئِه.

۹ «اُون موقِه شِمَارِ دِشْمَنی تَسْلیم کِیْنِه تا شِکَنجِه ای بِن دَووئِن و شِمَارِ کِشِنِه. می اِسْمی خَاطِرِی دِشتِه قومِن شِمه جا مِتَنفِر ووئِه. ۱۰ اُون روزا خِیلیا شی ايمونه از دَس دِیْنِه و هَمدیرِ دِشْمَنی تَسْلیم کِیْنِه و هَمدیری جا مِتَنفِر ووئِه. ۱۱ خِیلیا اِنِه شِرِه پِیْغَمَبَر جا رَنِه و خِیلیا ره از راه به دَر کِیْنِه. ۱۲ شِرَارَت آئی زیاد وونه گِه خِیلیایِی مَحَبَت نِسَبَت به هَمدیرِ سَرِد وونه. ۱۳ وَلی هَر کَس تا آخِر دَووم بياره، نِجات پيدا کِئِه. ۱۴ سَر آخِر وَختی پادشاهی ای خَوَرِخَش دِشتِه دِنیایِی آدَمی گوش بَرَسِه و دِشتِه قومیشون اونی جا خَوَردار بَوون، اُونوَخت دِنیا به آخِر رَسِنِه.

۱۵ «پَس اُون چِیز وَحْشَتَناک گِه دانیالِ پِیْغَمَبَر وی بارِه بَنوشتِه ره بَوینِن، گِه مَقْدَس جائی دِلِه بَرِپا بَوِه. (اونیگه خوئِه وِره حالی بَوون) ۱۶ اُون موقِه هَر کَس یهودیه ای دِلِه دَرِه وِنه کوهی سَمَت دَرِبورِه. ۱۷ وَ هَر کی خِنِه ای بومی سَر دَرِه، هِیچی ای بَیْتنی سِه جَر نِیه. ۱۸ هَر کی رَمی ای دِلِه دَرِه، شی قَوایی بَیْتنی سِه خِنِه نَشوئِه. ۱۹ وای بِحالِ رَناکِیْنی گِه اُون دورِه حَامِلِه هَسِنِه و اُونانِیگه وَچِه شِیر دِیْنِه! ۲۰ دِعا ها کِنِیْن گِه شِمه فِراری موقِه زِمِیْنی دِلِه یا مَقْدَس شِنِه نِکِفِه.

٢١ چون اُون موقه مَرَدَن آتی مِصِیبتی دِچار وونینه گه دِنیا تا بِحال اونه نیه و هیچ وَخت هَم نَویتّه. ٢٢ آگه اُون روزا کِتاه نُوونِسِه، هیچ بَشَری جَوَن سَالِم به دَر نَوَرِدِه. وَلی اِنْتِخاب بَوِه ایشونی خا طری اُون روزا رِه کِتاه کِئته.

« ٢٣ پَس آگه کسی شِمَار بُئّه، ”هَارِشِن، مَسِیح موعود ایجِه دَرِه!“ یا ”هَارِشِن اوجِه دَرِه!“ باوَر نِکِنِن. ٢٤ چون خِلیا اِنِه و دِرِدِرُو اِدّعا کِئنه گه آما مَسِیح موعود و پِیغمَرِی، وَ گَت گِئِه مُعْجِزَه و کَارای عَجِیْب هَم کِئنه تا آگه بَوون حَتّی اِنْتِخاب بَوِه ایشون هَم گِمراه هَاکِنِن. ٢٥ بَوِیْنِن، مَن پِشْتَر شِمَار بُئِمِه. ٢٦ »آگه شِمَار بُئِن، ”هَارِشِن، وی صَحْرایی دِلِه دَرِه،“ اوجِه نَشوئِن، وَ آگه یُئِن، ”هَارِشِن، وی خِنِه ای دِلِه دَرِه،“ باوَر نِکِنِن. ٢٧ هَمونجور گه آسِمونی بَرَق شَرَقی جا اِنِه و وی نور تا عَرَب رَسِنِه، اِنسونی رِیکائی بَیموئَن هَم هَینجورِه. ٢٨ هَر جا لاش دَوون، لاشخوریشون اوجِه جَم وونینه.

« ٢٩ بِلافاصلِه، بَعد اُون روزایی مِصِیبت،

”خَرشید تارِیک وونِه

و ماه دِ سو نِدِنِه؛

سِتاره ایشون آسِمونی جا چَر گَفِنِه،

آسِمونی سِتوَنن لَرزَه گَفِنِه.“

٣٠ سَرَاخَر اِنسونی رِیکائی بَیموئَنی نِشون آسِمونی دِلِه ظاهِر وونِه. آزما دِشْتِه دِنیایی قوم عَزّا گِیرِنِه و اِنسون رِیکارِه وِیْنِه گه آسِمونی اَبَری مِیْن قِوَت و گِئِه جَلالی هَمراه اِنِه. ٣١ وی شِی فِرِشْتِگَوْنِه گِئِه شِیپوری چَمری هَمراه رَسائِه و وِشون وی اِنْتِخاب بَوِه ایشونِه دِنیایی چَهار سوکی جا، آسِمونی هَین سَر تا هُون سَری جا جَم کِئنه.

« ٣٢ آسا، اَنجیل داری جا دَرَس یَیرِن: هَر وَخت وی شاخِه نوچ زَنّه و وَلَگ آرِنِه، فَهْمِیْنی تاوِیْسَن نَزِیکِه. ٣٣ هَمینجور هَم، وَختی دِشْتِه هَین چِیزارِه بَوِیْنِن، دِئِیْن گه اِنسونی رِیکائی بَیموئَن نَزِیکِه، بَلْگی دَری وَر دَرِه. ٣٤ حَقِیقَتَن شِمَار گِیمِه، هَین نَسَل تا هَین چِیزارِه شِی چِشِی هَمراه نَوِیْنِه، نَمِیرِنِه. ٣٥ آسِمون و رَمی آز بَین شونِه، وَلی مِی گَب هیچ وَخت آز بَین نَشونِه.

هَیچکَس اُون روز و سَاعَتِ نَئوئِه

« ٣٦ بَجز پیر هَیچکی اُون روز و سَاعَتِ نَئوئِه، حَتّی رِیکا و آسِمونی فِرِشْتِگَوْن هَم خَوَردار نِیْنِه. ٣٧ اِنسونی رِیکائی بَیموئَن دِرِس نوحی روزگاری تَرّا خایِنِه ووئِه.

٣٨ روزاي پش از کلاک، مَرَدَن خارِدِنه و نوش کِرِدِنه و رَن وَرَدِنه و شی کِرِدِنه. تا هينگه نوح گشتی ای دِلِه بورده ٣٩ و نئونِسِنه چی پيش اِنه. تا هينگه کلاک بيمو و دِشْتِه شی هَمرا بَوْرِدِه. اِنسونی ريكائی بيموئن هَم هينجور خاينه ووتِه. ٤٠ اون موقِه دِتا مَرْدی ای جا گه رَمی ای دِلِه دَرِنه، يِتِه رِه گيرِنه و يِت دِيَرِ هَموَجِه اِنِه. ٤١ وَ دِتا رَنايي جا گه هَمديري هَمرا آسيو کِنِنه، يِتِه رِه گيرِنه و يِت دِيَرِ هَموَجِه اِنِه. ٤٢ پَس ويشار ووئين، چون نئونِي شِمِه خِداوند چه روزی اِنِه. ٤٣ وَلی هينِه دِئين اگه صاحب خِنِه دِنِسِه دِز چه سَاعَتِ آز شو اِنِه، ويشار مونِسِه و نِشْتِه دِز وی خِنِه رِه بَزِنه. ٤٤ پَس شِما هَم حاضِر ووئين، چون اِنسونی ريکا وَخْتی اِنِه گه وی انتظار نارِنی.

« ٤٥ پَس اون نوکِر آمين و عَقَلدار کِيه گه وی اَرَباب وِرِه شی خِنِه ای سَرِپَرَسْت کِنِه تا وشونی خِرَاکِ سَرِ وَخْت هَادِه؟ ٤٦ خِش بِحَالِ اون نوکِر گه وَخْتی وی اَرَباب دَگِرِدِه، وِرِه وی کاری اَنجام هَادَائِي سَرِ بَوِينه. ٤٧ حَقِيقَتَن شِمَارِ گِمِه، مَن شی دِشْتِه دارايي اِختِيَارِ وِرِه دِمِه. ٤٨ وَلی اگه اون بَدِ نوکِر شی هَمرا بِيَه ”می اَرَباب هين زوديا نِيئِنه،“ ٤٩ وَ شی هَمکارِنه اَدِيت و آزار هَاکِنِه و عَيَاشِنِ هَمرا بَخَارِه و نوش هَاکِنِه، ٥٠ آزما وی اَرَباب، روزی گه وی اِنْتَظَارِ نارِنه و سَاعَتی گه وی خَوَرِ نارِنه، اِنِه. ٥١ وِرِه گِلِ گِلِي کِنِه و دُرُوئِي سَرِگِذِشْتِ گِرِفْتَارِ کِنِه، اوچِه گه بِرِمِه هَاکِرْدَن دَرِه و دِئَن تَرَسِي جا هِيکَش خارِنه.

٢٥

دَه تا اَدَب کِيچايِ مَثَل

« ١ اون روزا، آسْمُونِي پادشاهي دَه تا اَدَب کِيچارِه موئِه گه شی لَمپا رِه بِيَتِنِه و زِمايي پِشَواز بَوْرِدِنِه. ٢ پَنج تَن آز وشون عَقَلدار و پَنج تَن دِيَرِ بِي عَقَل وِنِه. ٣ بِي عَقَل کِيچکِيچا شی لَمپارِه بِيَتِنِه، وَلی روغَن شی هَمرا نَوْرِدِنِه. ٤ وَلی عَقَلدار کِيچکِيچا، شی لَمپايي هَمرا پَر بَوِه روغَنْدون هَم بَوْرِدِنِه. ٥ چون زِمايي بيموئن طول بَکَشِيه، وشونی چَش سَتَل بَوِه و وشونِه خُو بَوْرِدِه. ٦ نِصْفِ شُو يَنْقَرِ داد زووه گِيَتِه: ”زِمَا دَر اِنِه! وی پِشَواز بورين!“ ٧ آزما دِشْتِه کِيچکِيچا پَرسانِه شی لَمپارِه آمادِه هَاکِرْدِنِه. ٨ بِي عَقَل کِيچکِيچايشون عَقَلداريشونِه بِيَتِنِه: ”اَقْدِي شی روغَن اَمارِه هَادِين، چون اَمِه لَمپا دِ دَکوشَانِي وونِه.“ ٩ وَلی عَقَلدار کِيچکِيچا بِيَتِنِه: ”نا نَدِيْمِي، چون روغَن هَمِه ای سِه وَس نَکِنِه. بورين و دِکِن داري جا شِيْسِه روغَن بَخَرِينين.“ ١٠ وَلی اون موقِه گه وشون روغَن بَخَرِينِي سِه

بورد ونه، زما سر برسپه و اون آذب کيجکيجا گه آماده ونه، وی همرا عروسی ای دله بوردينه و در دوس بوه. ^{۱۱} آزما، کيجکيجای ديتر هم دگرسینه بُتته: "ای آقا، ای آقا، در امسه په هاکن!" ^{۱۲} ولی زما وشونه بُتته: "حقیقتن شمار گمه، من شمار نشناسمه." ^{۱۳} پس ویشار ووئن، چون اون روز و ساعتی جا خور نارنی.

مثال سه تا نوگر

^{۱۴} همینجور، آسمونی پادشاهی یتّه مردی ره موئه گه قصد سفر داشته. وی شی نوگرینه گفا بخونسه و شی ملک و مال وشونی دس هادا. ^{۱۵} هر کدیم وشونی توانی آنا هادا، یتّه ره صد سال وی دسمزی آنا، یتّه ره چهل سال وی دسمزی آنا و یت دیتر بیس سال وی دسمزی آنا هادا. آزما سفری سه راهی بوه. ^{۱۶} اون مردی گه شی صد سال دسمزی آنا بیت وه، درجا بورده و اونی همرا تجارت هاكرده و شی آربابی پول د برابر هاكرده. ^{۱۷} همینجور اون مردی گه شی چهل سال دسمزی آنا بیت وه، شی آربابی پول د برابر هاكرده. ^{۱۸} ولی اون مردی گه شی بیس سال دسمزی آنا بیت وه، بورده و رمی ره بگنیه و شی آربابی پول جا هادا.

^{۱۹} «خیلی زمن بگذشته، آرباب سفری جا دگرسه و وشونی جا حساب بخایسه. ^{۲۰} اون نوگر گه شی صد سال دسمزی آنا بیت وه، همون آنا گه سود هاكرده ره شی همرا بیارده و بُتته: "آرباب، منه می صد سال دسمزی آنا پول هادا وه ای، وی همرا شی صد سال دسمزی آنا سود هاكرديمه." ^{۲۱} وی آرباب بُتته: "آفرین، ای باؤفا و خب نوگر! آسا گه هین گم پولی دله آمین وه ای، پول ویشتری تی اختیار الیه. پرّه شی آربابی خشالی ای دله شریک بواش!" ^{۲۲} اون نوگری گه شی چهل سال دسمزی آنا بیت وه پش بیمو و بُتته: "آرباب، توو منه می چهل سال دسمزی آنا هادا وه ای، بفرمه وی همرا شی چهل سال دسمزی آنا سود هاكرديمه." ^{۲۳} وی آرباب بُتته: "آفرین، ای باؤفا و خب نوگر! آسا گه هین گم پولی دله آمین وه ای، پول ویشتری تی اختیار الیه. پرّه شی آربابی خشالی ای دله شریک بواش!" ^{۲۴} آزما اون نوگر گه شی بیس سال دسمزی آنا بیت وه پش بیمو و بُتته: "آرباب، چون دینسمه سختگیر مردی هستی، نکاشته درو کئی و نپاشی ره جم کئی، ^{۲۵} بترسیمه و تی پول رمی ای دله جا هادامه، بفرمه هین هم تی پول!" ^{۲۶} ولی وی آرباب بُتته: "ای تمبل و بد نوگر! پس توو گه دینسی من

اوجہ ای گہ نکاشتمہ رِہ دِرُو کِمَّہ و اوجہ ای گہ نپاشیمہ رِہ جَم کِمَّہ، ^{۲۷} پَس چہ می پُولِ صَرَّافِنہ نَدابی تا وَختی سَفَری جا گِردِمہ اونہ وی سودی هَمرا پَس بَیرِم؟ ^{۲۸} اون پُولِ ویجا هَیرین و اونیکہ دِویس سال دَسِمزی آنا دارنہ هادین. ^{۲۹} چون هر کی گہ دارنہ رِہ، ویشتر هادا وونہ تا بَہ فراوونی دارہ، ولی اونیکہ نارنہ، هَمون چی گہ دارنہ هَم ویجا بَئیت وونہ. ^{۳۰} هَین بی فایده نوگر زَلِمادی دِلہ دیم بَدین، اوجہ گہ بِرِمہ ها کِرَدَن دَرِہ و دَنن تَرسی جا هیکش خارنہ.

داوری روز

«^{۳۱} وَختی اِنسونی ریکا شی جَلالی هَمرا دِشْتِه فِرِشتِگونی هَمرا بیئہ، شی پادشاهی ای تَخْتی سَر نیشِنہ. ^{۳۲} دِشْتِه قومیشون وی پَش جَم وونہ و وی یِتہ گَالِشی تَرَا گہ گَسَنیشونہ بِزیشونی جا سیوا کِنَّہ، مَرَدِنہ دِ دَسِه رَسد کِنَّہ. ^{۳۳} گَسَنیشونہ شی راسِ وَر و بِزیشونہ شی چَپ وَر اِنہ. ^{۳۴} آزما اوننی گہ وی راسِ وَر دَرِنہ رِہ گِنَہ: ”بیئین، ای گَسایی گہ می پیر شِمَارِ بَرکت هادا، پادشاهی ای رِہ اِرث بَیرین گہ آز اَوَّلِ دِنیا شِمِسِه آمادہ بَوہ وه. ^{۳۵} چون وَشَنی وِمہ، مِیہ غَذا هادانی، تَشَنی وِمہ، مِیہ اَو هادانی، غَرِیب وِمہ، مِیہ جا هادانی. ^{۳۶} لِخت وِمہ، می تَن لیواس دَکِرَدَنی، مَرِیض وِمہ، می عیادتِ بیمونی، زیندونی دِلہ دَوِمہ، می مِلاقاتِ بیمونی.“ ^{۳۷} آزما صَالِحِن جَوَاب دِنِنہ: ”ای آقا، کی تِرہ وَشَنی بَئیمی و تِرہ غذا هادامی، یا تَشَنی بَئیمی و تِرہ اَو هادامی؟ ^{۳۸} کی تِرہ غَرِیب بَئیمی و تِرہ جا هادامی، یا تِرہ لِخت بَئیمی و تی تَن لیواس دَکِرَدَمی؟ ^{۳۹} کی تِرہ مَرِیض یا زیندونی دِلہ بَئیمی و تی مِلاقاتِ بیمومی؟“ ^{۴۰} پادشاه وَشونہ گِنَہ: ”حَقِیقَتَن شِمَارِ گِمہ، اونچی گہ یِتہ می کِچیکترین بِرارنی سِه ها کِرَدَنی، مِیسِه ها کِرَدَنی.“ ^{۴۱} «آزما اونانیکہ وی چَپ وَر دَرِنہ رِہ گِنَہ: ”ای مَلعونِن، میجا دور بَووئین و اَبَدی تَشَنی دِلہ گہ اِبلیس و وی فِرِشتِگونی سِه آمادہ بَوہ بورین، ^{۴۲} چون وَشَنی وِمہ، مِیہ غَذا نَدانی، تَشَنی وِمہ، مِیہ اَو نَدانی، ^{۴۳} غَرِیب وِمہ، مِیہ جا نَدانی، لِخت وِمہ، می تَن لیواس نَکِرَدَنی. مَرِیض و زیندونی وِمہ، می مِلاقاتِ نیمونی.“ ^{۴۴} وَشون جَوَاب دِنِنہ: ”ای آقا، کی تِرہ وَشَنی و تَشَنی، غَرِیب و لِخت، مَرِیض و زیندونی دِلہ بَئیمی و تِرہ خِدْمَت نَکِرَدَمی؟“ ^{۴۵} وَشونی جَوَاب گِنَہ: ”حَقِیقَتَن شِمَارِ گِمہ، اونچی گہ یِتہ هَین کِچیکنی سِه نَکِرَدَنی، دَر حَقِیقَت مِیسِه نَکِرَدَنی.“ ^{۴۶} پَس وَشون اَبَدی مجازاتی دِلہ شونِنہ، ولی صَالِحِن زَندِگی اَبَدی ای دِلہ.

عیسای بکوشتنی توطئه

۱ وختی عیسی شی دِشْتِه گِبْ توم هاگردِه، شی شاگردِنه بُتِه: ۲ «دِنی دِ روز دیتَر، پَسَخی عید و انسونی ریکا ره تَسْلیم کِنِه تا مَصلوب بَوون.»
۳ پس گت گتِه کاهِن و قومی مَشاخ، قیافای کاخی دِلِه گه کاهِن اعظم وه، جَم بَونه. ۴ همدیری همرا دَسِیسه دَچینه گه چتی عیسی ره حیلِه ای همرا دَسگیر هاکن و بکوشن. ۵ وَلی گِتِه: «نا عیدی روز، نَکِنِه مَرِدن شورش هاکن.»

۶ وختی عیسی بیتِعنیاپی دِلِه شَمعونِ جَدامی ای خِنِه دَوِه، ۷ یَتِ زَنایِته شیشه سُنبلِ عطری همرا گه خیلی گِرون وه عیسای ور بيمو، اون موقه گه وی سَفَرِه سر نِیشت وه، اون زَنایِ عطری وی گلّه ای سر بَرِیختِه. ۸ شاگردن وختی زَنایِ کارِه بَنینه، تَش بَنینه و بُتِه: ۹ «هِن اِسرائ چيسِه هَسّه؟ اما بَتِنِسی اونه خیلی گِرون بَروشم و وی پول نَداریشونه هادیم.» ۱۰ عیسی بَقَهْمِسه و وشونه بُتِه: «چه هِن زَناره رَنجانی؟ وی قَشَنگِ کار ميسِه هاگردِه. ۱۱ نَداریشون هَمِش شِمِه همرا دَرِنِه، وَلی مَن هَمِش شِمِه همرا دَنیمِه. ۱۲ هِن زَنایِ عطری بَرِیختنی همرا می تَنی سر، مَنِه دَفن هاگردنی سِه آماده هاگردِه. ۱۳ حَقِیقَتَن شِمَار گِمِه، دِشْتِه دِنیایِ دِلِه، هر جا گه اِنجیل موعِظِه بَوِه، هِن زَنایِ کارِ هم یاد آرنِه و گِنِه.»

یهودایِ خیانت

۱۴ آزما یهودایِ آسخریوطی گه یِتِه آزون دوازده شاگرد وه، گت گتِه کاهِنی ور بورده ۱۵ و بُتِه: «مَنِه چی دِنی آگه عیسی ره شِمِه تَسْلیم هاکنم؟» پس وشون سی تا نقره سِگه وره هادانه. ۱۶ آزون وخت، یهودا یِتِه فِرصتی دِمال دَوِه تا عیسی ره تَسْلیم هاکنِه.

آخِرین شوم

۱۷ فطیری عیدی اوّلین روز، شاگردن عیسای ور بيمونه و بپُرسینه: «کِجه خاینی تيسِه تَهّیه بونیم تا پَسَخی شوم اوجِه بَخاری؟» ۱۸ عیسی وشونه بُتِه اون شَهري دِلِه فِلانی ای ور بورین و وره بُتِن: «اِسا گِنِه: ”می وخت بَرِسیه. خایمه پَسَخی رَسِم شی شاگردنی همرا تی خنه ای دِلِه بجا بیارم.“» ۱۹ شاگردن همونجور گه عیسی بُت وه هاگردنه و پَسَخ تَهّیه بَنینه.

۲۰ وَخَتی شُو بَرَسِیَه، عیسی شی دِوازدَه شاگردی هَمرا سِفَره ای سَر هِنیشْتِه.
 ۲۱ شوم بَخاردنی موقه عیسی بُتِه: «حَقِیقَتَن شِمَارِ گِمِه، یِتِه آز شِما مِنه دِشْمَنی
 تَسْلیم کِئِه.» ۲۲ شاگردن خِیلی نارخت بَوْنِه و یِتِه یِتّا عیسا ی جا بَرَسِیَنه: «ای
 آقا، اون مِن هَسْمِه؟» ۲۳ عیسی جَواب هادا: «اونگه شی دَس می هَمرا کاسِه ای
 دِلِه آرنِه، هَمون مِنه تَسْلیم کِئِه. ۲۴ اِنسونی ریکا هَمونجور گه وی بارِه بَنوشت
 بَوِه، مِیرنه، ولی وای بِحالِ اونیکه اِنسونی ریکاره دِشْمَنی تَسْلیم کِئِه. ویسه بَهتر
 وه هِیچ وَخت دِنیا نِیمو وون.» ۲۵ آزما یَهُودا، اونیکه خایِسِه وره تَسْلیم ها کِئِه،
 وی جَواب بُتِه: «اِسّا، اون مِن هَسْمِه؟» عیسی جَواب هادا: «توو ش هِنجور
 گنی!»

۲۶ بَخاردنی مَشغول وَنِه گه عیسی نونِ بَیتِه، بَعْد از شُکر ها کِرْدَن گِلی ها کِرْدِه
 و شاگردنه هادا و بُتِه: «بَیرین و بَخارین، هَین می تَن.» ۲۷ آزما پِیالِه ره بَیتِه و بَعْد
 آز شُکر ها کِرْدَن اونِه شاگردنه هادا و بُتِه: «شِما هَمِه هَین پِیالِه ای جا بَنوشین.
 ۲۸ هَین می خون، عَهْدی خون، گه خِیلایِ سِه بَشَنی وونِه تا خِیلایِ گِناهِن
 بیا مِرزی بَوون.» ۲۹ حَقِیقَتَن شِمَارِ گِمِه از این بَعْد دِ اِنگوری مَحْصولِ نَنوشِمِه تا
 اون روزی گه شِمِه هَمرا می پیری پادشاهی ای دِلِه اونِه تازه بَنوشم.»
 ۳۰ بَعْد از اون یِتِه سُرود بَخونِیَنِه و زیتونی کوهی سَمَت بورْدِنِه.

۳۱ آزما عیسی وَشونِه بُتِه: «اَمشَو شِما هَمِه مِنه تَنیا اِلِی. چون رَکریای
 پیغمبری کِیتابی دِلِه بَنوشت بَوِه،
 ”گالِش رَمّه

و رَمِه ای گِسنِن پَخش و پَلا وونِه.”

۳۲ وَلی بَعْد آز اونگه زَبَنه بَوم، پَش از شِما جَلیلی سِه شومِه.» ۳۳ پَطْرُس
 عیسا ی جَواب بُتِه: «اگِه هَمِه تَرِه تَنیا بِلن، مِن تَرِه هِیچ وَخت تَنیا نِلِمِه.»
 ۳۴ عیسی وره بُتِه: «حَقِیقَتَن تَرِه گِمِه توو هَمین اَمشو، پَش آز تَلایِ وونگ، مِنه
 سِه گش هَشّا کِئِی!» ۳۵ پَطْرُس، عیسی ره بُتِه: «حَتّی اگِه لازِم وونِه تی هَمرا
 بَمیرم، تَرِه هَشّا نَکَمِه.» دِشْتِه شاگردن هَم هَمینِه بُتِه.

عیسی جَتسیمانی ای باغی دِلِه دِعا کِئِه

۳۶ آزما عیسی شی شاگردنی هَمرا یجا گه وی اِسْم جَتسیمانی وه بورْدِه و
 وَشونِه بُتِه: «هَیجِه هِنیشین تا مِن بورِم اوجِه دِعا ها کِئِم.» ۳۷ آزما پَطْرُس و
 زَبَدی ای دِتا ریکاره شی هَمرا بورْدِه، غِصّه دار و پَریشون بَوِه، ۳۸ وَشونِه بُتِه:

«غَصَّه ای جا دِ میرمه. هَیجِه بَمونین و می هَمرا ویشار ووئین.»^{۳۹} عیسی آقَدی پشتر بورده و بِنه ای سر دَمَر دیم بخارده و دِعا هاگرد: «ای پیر، اگه وونه هَین پیاله ره میجا دور هاکن، ولی نا می خاسه ای سه، بَلگی تی خاسه بوون.»^{۴۰} آزما شی اون شاگردنی وَر دَگِرِسِه و بَئیه وِشون بَفَتِنه. پَس پَطْرُس بُته: «نَتِنَسِنی چَن سَاعَت می هَمرا ویشار بَمونین؟»^{۴۱} ویشار ووئین و دِعا هاکنین تا «آزمودی دِلِه» نَکفین. حَقِیقَتَن روح خاینه، ولی تَن ناتوانه.^{۴۲} عیسی یَگَش دِیَر بورده و دِعا هاگرد: «ای پیر، اگه راه دِیتری دَنیه بَجَز هینگه مَن پیاله ره بَنوشم، پَس تی اراده بوون.»^{۴۳} عیسی وَختی دِواره دَگِرِسِه، بَئیه ای هَم وِشون بَفَتِنه، چون وِشونی چَش سَتَل بَوِه وه.^{۴۴} پَس یَگَش دِیَر وِشونه شی حال بَشْتِه و بورده، سِوَمین گشی سه هَمون دِعاره هاگرد.^{۴۵} آزما شاگردنی وَر دَگِرِسِه و وِشونه بُته: «خو و استراحت آزماپی سه بَلین. آلَن وی سَاعَت بَرَسِیه گه اِنسونی ریکا گِناهاکَرنی دَس تَسْلیم بوون.»^{۴۶} پَرَسین بوریم. آلَن اونیکه خاینه مِنه تَسْلیم هاکنه راهی جا رَسِنه.

عیسای دَسْگِیر بَووئِن

^{۴۷} عیسی خَلا دِ گَب زووه یهودا گه یِتِه آز وی دِوازده شاگرد وه بَرَسِیه. یهودایی هَمرا اِزدحام زِیادی گه شَمشیر و دَس چو داشَتِنه دَوْنِه گه گَت گَتِه کاهِن و قومی مَشایخی طرفی جا بيمو ونه.^{۴۸} اونیکه خایسه وِره تَسْلیم هاکنه شی هَمراهِنه علامتی هادا و بُت وه: «اونی ره گه خِش دِمه، هَمونِه؛ وِره بَیرین.»^{۴۹} یهودا دَرجا عیسایی وَر بيمو و بُته: «سَلام، اِسّا!» وِره خِش هادا.^{۵۰} عیسی یهودا ره بُته: «ای رَفیق، اون کاری گه وِسه بيموئی ره اَنجام هاده.» آزما اون آدَمَن پَش بيمونه و عیسایی سَر بَرِیختِنه و وِره هَماسینه.^{۵۱} هَمون دَم، یِتِه آز اونن گه عیسایی هَمرا دَوِه شی شَمشیر بَکَشِیه و یِتِه صَرِیه ای هَمرا کاهِن اعظمی نوگری گوش بَوَرِیه.^{۵۲} آزما عیسی وِره بُته: «شی شَمشیر ره غَلاف هاکن. هر کی شَمشیر بَکَشِیه، شَمشیری هَمرا بَکَوشَت وونه.»^{۵۳} مَگِه نئوننی مَن بَئِمِه شی پیری جا بَخام گه ویشتر آز دِوازده لَشْکَر فرشتِه ره می کِمَک بَرَسانه؟^{۵۴} ولی اگه آتی هاکنیم، اون وَخت مِقدَّس نوشتِه های پِشگوپی چتی به حَقِیقَت رَسِنه؟»^{۵۵} هَمون موقه عیسی جَماعتِ بُته: «مَگِه مَن راهزَنِمِه گه شَمشیر و چوپی هَمرا می بَیْتنی سه بيمونی؟ مَن دِشْتِه روز مَعَبَدی دِلِه نِیشت وِمِه و تعلیم داوِمِه، مِنه نِیْتنی.»^{۵۶} ولی هَین چِیزا اِتِّفاق دَکِته تا پِیغمَبَرنی بَنوشت به

انجام برسه.» آزما دِشْتِه شاگردن وره سرِ اِشْتِه و دَر بورْدِنِه.
^{۵۷}اونی گه عیسی ره بیت وِنه، وره قیافای ور گه کاهِن اعْظَم وه بورْدِنِه.
 اوچه توراتی مَلَمین و مَشاخ جَم بَوِه وِنه. ^{۵۸}پطرس دورا دور عیسایی دِمال شیهِ
 تا کاهِن اعْظَمی خِنه ای گناپش برسه. پس دِلِه بورْدِه و نِگهبونی هَمرا هِنِشْتِه
 تا بَوینه سرِ آخر چی وونه. ^{۵۹}گت گِتِه کاهِن و کِل شورا تَقْلا کِرْدِنِه عَلیه عیسی
 دِرْدِرو گواهی بَنگِرن تا وره بَکوشن، ^{۶۰}هر چن خِلیا بورْدِنِه دِرْدِرو گواهی
 هادانه، ولی هیچی عَلیه عیسی نَنگِیْتِنِه. سرِ آخر دِ نَفَر پش بيمونه ^{۶۱}بُتِنِه: «هین
 مَرْدی بُتِه، ”مِن بَتْمِه خِداپی مَعْبَد لی هادِم و سه روزی سرِ آی هَم وره
 بَساجم.“» ^{۶۲}آزما کاهِن اعْظَم پرسا و عیسایی جا پُرسیه: «توو هیچی بُتئی سه
 نارنی؟ هین چیه عَلیه توو گواهی دِنِه؟» ^{۶۳}ولی عیسی ساکت بَمونِسِه. کاهِن
 اعْظَم وره بُتِه: «تَرِه به زیتِه خِدا قَسَم دِمِه اَمارِه بُو گه توو مَسیح موعود،
 خِداپی ریکا هَسئی؟» ^{۶۴}عیسی جواب هادا: «توو شِ هینجور گئی! شِمَارِ گِمِه از
 این بَعْد اِنسوئی ریکارِه وینئی گه قادِر خِداپی راسِ دَس نِشْتِه و اَسْمونی
 ابریشونی سرِ اِنِه.» ^{۶۵}آزما کاهِن اعْظَم شی چِمِه ره چَرْد هادا و بُتِه: «کَفَر بُتِه!
 دِ چه اِحتیاجی به گواه دارم؟ وی کَفَر بَشْنُسئی، ^{۶۶}شِمِه حِکَم چیه؟» وِشون
 جواب هادانه: «وی مرگی مَسْتَحَق!» ^{۶۷}آزما عیسایی دیمی سرِ نَف بَشْنِین و وره
 بَزوِنِه. بعضیا وره چَک زوونِه و ^{۶۸}گِیْتِه: «ای مَسیح، اگه پیغمبری از غیب بُو
 کی تَرِه بَزو.»

پطرس عیسی ره هَشا کِنِه

^{۶۹}ولی پطرس خِنه ای دیرگا دیم گناپشی دِلِه نِشْت وه گه یِتِه کِلَفْت وی ور
 بيمو و بُتِه: «توو هم عیسای جَلیلی ای هَمرا دَوِه ای!» ^{۷۰}ولی پطرس هِمِه ای
 پش هَشا بَکَشِیه و بُتِه: «نُتوَمّه چی گئی!» ^{۷۱}آزما تَر دَری وَر یَت دِیتر کِلَفْت وره
 بُتِیه و بُتِه: «هین مَرْدی هَم عیسایی ناصری ای هَمرا دَوِه!» ^{۷۲}پطرس هین گش
 هَم هَشا بَکَشِیه و قَسَم بَخارْدِه گه «هین مَرْدی ره مِین نِشْناسِمِه.» ^{۷۳}آزما تَر،
 اِز دِحامی گه اِساونِه پش بيمونه پطرس بُتِنِه: «شَک نارمِ توو هَم یِتِه از اوانائی!
 تی گب بَزوئئی جا مَعْلومِه جَلیلی هَسئی!» ^{۷۴}اونوخت پطرس لَعْنَت هاکِرْدِن
 شِرو هاکِرْدِه و قَسَم بَخارْدِه بُتِه: «مِن هین مَرْدی ره اَصْلاً نِشْناسِمِه!» هَمون
 دَم تَلا وونگ هاکِرْدِه. ^{۷۵}آزما پطرس عیسایی گِب یاد بیارْدِه گه گِتِه: «پش از
 اونگه تَلا وونگ هاکِنِه، توو سه گش مِینِه هَشا کِئتی!» آزما دیرگا بورْدِه و زار زار

۱ وختی صِب بَوِه، گت گته کاهین و قومی مَشایخ جَم بَوِه و مَشَوَرَت هاکردنه
که عیسی ره بکوشن. ۲ بعد آزون عیسی ره دَس دَوَس بَوِردنه، رومی فرموندان
پیلانسی تحویل هادانه.

۳ یهودا، همون کسی که عیسی ره دشمنی تسلیم هاکرده، وختی بَنیه عیسی
مرگی سه محکوم بَوِه شی کاری جا پشیمون بَوِه و سی نقره سِگه ای که بیت وه
ره گت گته کاهین و قومی مَشایخی وَر بَوِردنه تا وشونه پَس هاده، وشونه بُته:
۴ «مِن گناه هاکردمه و باعث بومه یته بی گناهی خون بریخت بَوون.» ولی
وشون جواب هادانه: «به اما چی ربط دارنه؟ ش دئی!» ۵ آزما یهودا سِگه
ایشونه یهودینی مَعبدی دله رَمی ای سَر بَشْنیه و دیرگا بورده و شِره دار بزو.
۶ گت گته کاهین نقره سِگه ایشونه رَمی ای سَر جَم هاکردنه و بُته: «جایز نیه
مَعبدی خزونه ای دله هین سِگه ایشونه بریزم، چون خونبها هسه.» ۷ پس بعد
از هینگه مَشَوَرَت هاکردنه، اون پولی همرا یته پیلک ساجی رَمی ره بخَرینه تا
اونه غریبه ایشونی قَبْرِستونی هاکین. ۸ هینسه اون قَبْرِستونی تا اَمَرز 'خونی رَمی'
شهرت دارنه. ۹ هینجور بَوِه ارمیای پیغمبری پشگویی حَقِیْقَت بَرَسِیه که گته:
«وشون اون سی نقره سِگه ره بیتنه، یعنی قِیمَتی ره که اسرائیلی قومی سه بشت
ونه. ۱۰ ووی همرا پیلک ساجی رَمی ره بخَرینه، همونجوری که خِداوند مِنْه بُت
وه.»

بازخاس پیلانسی پش

۱۱ عیسی ره رومی فرموندان پیلانسی وَر بیاردنه. فرموندان ویجا پُرسِیه: «توو
یهودینی پادشاهی؟» عیسی بُته: «توو هینجور بُتی!» ۱۲ ولی وختی گت گته
کاهین و قومی مَشایخ هر چی تَهْمَت وره بَزونه، وی هیچ جوابی ندا. ۱۳ آزما
پیلانسی ویجا پُرسِیه: «مَگه نِشْنی چتی چی علیه توو گواهی دینه؟» ۱۴ ولی
عیسی هیچ جوابی ندا، جوریکه فرموندان بهت هاکرده.

۱۵ فرمونداری رَسَم هین وه که پَسخی عید موقه یته زیندونی ره مَرَدنی میلی
سه آزاد هاکنه. ۱۶ اون سالی دله یته زیندونی ای مَشهور که وی اسم باراباس وه
خبسی دله دوه. ۱۷ وختی مَرَدن جَم بَوِه، پیلانسی وشونی جا پُرسِیه: «کیه
خاینی شِمِسه آزاد هاکتم، باراباس یا عیسانی که وره مَسِیح گینه؟» ۱۸ چون

وی دِنِسِه گِه یَهُودین حَسودی ای سَر عیسی رِه وی تَسْلیم هاكِردِنِه. ^{۱۹} همون موقِه گِه پِیلاٲُس داوری ای تَخْتی سَر نِیشت وه، وی رَنا وَنِه پِیغَم بَرَسانیه و بُتِه: «هَین صالِح مَرَدیه، وی هَمرا کاری نار، مَن دِیشو خُوئی گِه وی بارِه بَنِیمه مَنه خِیلی بَرَنجانیه.» ^{۲۰} ولی گَت گِته کاهِن و مَشاخ، قوم قانع هاكِردِنِه گِه پِیلاٲُسی جا بَخان باراباسِ آزاد هاكِنه و عیسی رِه بَکوشِه. ^{۲۱} قَرموندار آي هم وَشونی جا پُرسِیه: «کِدیَم یِتِه اَز هَین دِتا رِه خاینِی شِمِسِه آزاد هاكِیم؟» مَرَدِن بُنِیه: «باراباس.» ^{۲۲} پِیلاٲُس وَشونِه بُتِه: «پَس عِیساي گِه وَرِه مَسِیح گِئنی رِه چي هاكِیم؟» هَمِه بُنِیه: «وَرِه مَصْلُوب هاكِن!» ^{۲۳} پِیلاٲُس بُتِه: «چِه؟ مَگِه چِه بَدی ای هاكِردِه؟» ولی وَشون پَلَن تَر بُنِیه: «وَرِه مَصْلُوب هاكِن!»

^{۲۴} وَختی پِیلاٲُس بُنِیه گِه دِ فایده ای نارِنِه و مَمکِنِه شُورِش بَوون، اُو بَخايسِه و مَرَدِنی چَشی پَش شِی دَسِ اُو بَکَشِیه و بُتِه: «هَین مَرَدی ای خون دِ می گِردَن دَنیه؛ شِ دِنِی!» ^{۲۵} دِشْتِه مَرَدِن جِواب هادانِه: «وی خون اَمِه گِردَن و اَمِه وَجِیلِه ای گِردَن دَوون!» ^{۲۶} آزما پِیلاٲُس باراباسِ وَشونی سِه آزاد هاكِردِه و دَسْتور هادا عیسی رِه شَلّاق بَزَن و آزما وَرِه صَلِیبي سَر بَکوشَن.

سَرِیاژِن عیسی رِه مِزاغ چِینِیه

^{۲۷} سَرِیاژِن اوّل عیسی رِه قَرمونداری کاخی گَناپِشی دِلِه بَوَرَدِنِه و دِشْتِه دِیَر سَرِیاژِن هم وی دُور جَم بَوَنِه. ^{۲۸} آزما وی لیواسِ وی تَنی جا بَگَنِیه و یِتِه اَرغُوونی قَوا وی دوشی سَر دِیم بَدانِه. ^{۲۹} تَلی ای جا یِتِه تاج بَسائِیه و وی گَلِه ای سَر بَشْتِیه و یِتِه چو پادشاهی ای نِشونِه ای سِه وی راسِ دَس هادانِه و وی پَش زِنی زوونِه و مِزاغ چِینِسِنِه و گِئِنِه: «سَلام بَر یَهُودِیَی پادشاه!» ^{۳۰} آزما وی دِیمی سَر تَف دِیم بَدانِه و چو رِه وی دَسی جا گِئِنِه وی گَلِه ای سَر زوونِه. ^{۳۱} بَعد از هَینگِه وی مِزاغ بَجِیَی جا حَسّه بَوَنِه، قَواره وی دوشی جا یِئِنِه، شِ وی لیواسِ وی تَن دَکِرَدِنِه و وَرِه بَوَرَدِنِه تا مَصْلُوب هاكِئِن.

عیسی رِه مَصْلُوب کِئِنِه

^{۳۲} اَوَن موقِه گِه دیرگا شِیونِه، یِتِه مَرَدی گِه وی اِسم شَمعون و قِیروانی جا وه رِه، وَر بَخارَدِنِه و وَرِه وادار هاكِردِنِه عِیساي صَلِیبِ بَوَرِه. ^{۳۳} وَختی بِه مَحَلی گِه وی اِسم جُلجُتا گِه وی مَعنی گَلِه ای کاسِه هَسّه، بَرَسِینِه، ^{۳۴} سَرِیاژِن عیسی رِه شَرابی گِه رَرَدابی هَمرا قاطی وه هادانِه، ولی وَختی عیسی اوِنِه تَک بَزو، نَخارَدِه. ^{۳۵} سَرِیاژِن بَعد از عِیساي مَصْلُوب هاكِردَن، وی لیواسِ رَسد هاكِردَنی سِه قِرعه

دیم بدانِه. ^{۳۶} وَ نِگهبونی ای سِه اوجِه هِنیشِئِنِه. ^{۳۷} وی جُرمِ یِتِه لُوحی سَر بَنوشتِنِه و اونِه وی گَلِه ای وَر بَجَسبانینِه: «هین عیسی هَسَه، یهودینی پادشاه». ^{۳۸} آزما دِتا راهزن هَم وی هَمرا مَصلوب هاكِردِنِه، یِتِه وی راسِ وَر و یِت دِیتر هَم وی چپِ وَر. ^{۳۹} اونانیکِه اوجِه رِه رَد وونِسِنِه شی سَر دِکت داوِنِه و فاشی هَمرا عیسی رِه ^{۴۰} گِئِنِه: «توو گِه خایسی مَعَبَدِ لی هادی و اونِه سِه روزی سَر از نُو بَساجی، شِرِه نجات هادِه! اگِه خِدا ی ریکائی صَلیبی جا جر برِه». ^{۴۱} گَت گِتِه کاهِنِ و توراتی مَلَمین و قومی مَشاخ ورِه مِزاغ چِینسِنِه، گِئِنِه: ^{۴۲} «کسای دِیتر رِه نجات هادا، ولی شِرِه نَتَنِه نجات هادِه! اگِه اسرائیلی پادشاه هَسَه، پل صَلیبی جا جر بیئِه تا ورِه ایمون بیاریم. ^{۴۳} مَگِه خِدارِه تَوَکَل نِکِرَدِه، پل خِدا اگِه خایِنِه ورِه نجات هادِه، چون گِتِه مِن خِدایِ ریکامِه!» ^{۴۴} اون دِتا راهزن هَم گِه وی هَمرا صَلیبی سَر دَوِنِه ورِه توهین کِردِنِه.

عیسایِ بَمَرَدَن

^{۴۵} اون روز از ظَهر تا سَاعَتِ سِه بَعَد از ظَهر زَلَماد “دِشِئِه سَرَزَمین” بَئِئِه. ^{۴۶} نَزیکِ سَاعَتِ سِه، عیسی پَلَن صِداپی هَمرا داد بَزو بُئِه: «ایلی، ایلی، لَمّا سَبَقَتَنی؟» یَعنی «می خِدا، می خِدا، چِه مِئِه تَنیا بَشتی؟» ^{۴۷} بَعْضی از اوننِ گِه اوجِه اِساونِه وَختی هَیْنِه بَشُئِئِنِه بُئِنِه: «هین مَرَدی دِ ایلایِ پِیغَمَبَرِ داد کِئِه». ^{۴۸} دَرجا یِتِه از وَشون دُو هاكِردِه و پِئِه جَلِ تَرشِ شَرابی دِلِه بَزو و چوپی تِک دَوَسَه و عیسایِ دِهی وَر بَوَرَدِه تا بَنوَشِه. ^{۴۹} ولی بَقِیِه بُئِنِه: «ورِه کار نارین پَلَن بَوینیم ایلِیا اِنِه ورِه نجات هادِه یا نا؟» ^{۵۰} عیسی یَگَش دِیتر پَلَن داد بَکَشِیِه و جان هادا. ^{۵۱} هَمون دَم یهودینی مَعَبَدی پَرَدِه از سَر تا جِر چاک بَئِئِه و دِ تِیکِه بَوِه. وَرَمی لَرزِه دِکِئِه و کِریشون لاشِ بَئِئِه. ^{۵۲} قَبْرِیشون هَم وا بَوِنِه و خِیلی از مَقَدَّسین گِه بَمَرَد وِنِه، زِئِه بَوِنِه. ^{۵۳} وَشون قَبْرِی جا دِیرِگِا بِیمونِه و بَعَد از هَیْنِگِه عیسی مَرگی جا زِئِه بَوِه، مَقَدَّسِ شَهری سِه بَوَرَدِنِه و خِیلی از مَرَدَن وَشونِه بَئِئِه. ^{۵۴} وَختی سَرِیازنی قَرْمونِدِه و اوننِ گِه وی هَمرا دَوِنِه و عیسایِ نِگهبون وِنِه، هین رَمی لَرزِه و دِشِئِه اِئْفاقِی گِه دِکِت وَه رِه بَئِئِنِه، بَئِرسِیْنِه و بُئِنِه: «حَقِیقَتَن وی خِدایِ ریکا وَه».

^{۵۵} خِیلی زَناکِئِن هَم اوجِه دَوِنِه گِه از دور هین اِئْفاقِ وِیْنِئِنِه، هین زَناکِئِن هَمونانی وِنِه گِه جَلِیلی جا عیسایِ دِمال بِیمو وِنِه و ورِه خِدمَت کِردِنِه. ^{۵۶} اوننِ مِینِ مَریم مَجْدَلِئِه، مَریم یَعقوب و یوسَفی مار، وَ زِیدِی ای رِیکِ ریکائی مار هَم

عیسای دَفَن هَاکِرْدَن

^{۵۷} پِنِماز، یِتّه مال و مَنالدارِ مَرْدی رامّه ای جا گه وی اِسْم یوسف و عیسانی شاگرد وه، ^{۵۸} پیلانُسی وَر بورده و ویجا عیسانی جَسَدِ بَخایِسِه. پیلانُس دَسْتور هادا جَسَدِ وی تَحْوِیل هادِن. ^{۵۹} یوسف جَسَدِ بَیْتِه و یِتّه تَمیزِ کَتونِ کَفَنی ای دِلّه دَپِیْتِه. ^{۶۰} وَ یِتّه سَنگی مَقْبَرِه ای دِلّه گه تازه شِیْسِه بَتاشی وه بَشتِه. آزما یِتّه گِته سَنگ مَقْبَرِه ای پِش غَلت هادا و بورده. ^{۶۱} مریم مَجْدَلِیّه و اون یِتّا مریم اوجّه مَقْبَرِه ای پِش نِیشت وَنِه.

^{۶۲} روز بعد، یعنی بعد از تَهّیّه روز، گت گِته کاهِن و عِلْمای فَرِیسی پیلانُسی وَر بورْدِنِه و بُنِیّه: ^{۶۳} «عالیجناب! آما شی یاد دارمی گه اون فَرِیکار وَخْتی زِیْنّه وه گِته “بعد از سه روز زِیْنّه وومه.” ^{۶۴} پَس دَسْتور هاده تا سَوْمِین روز مَقْبَرِه ای جا نِگهبونی هاکنن، نَکِنه وی شاگردن بورن و جَسَدِ بَدِزِن و مَدْعی بَوون گه وی زِیْنّه بَوّه، اگه بَتَن هِن کارِ هاکنن وَضِع از اوّل هَم بَدتر وونه.» ^{۶۵} پیلانُس بُتّه: «شما شی نِگهبون دارنی. بورین و اونجور گه شی دِنِی مَحافِظَت هاکنن.» ^{۶۶} پَس بورْدِنِه و مَقْبَرِه ای سَنگِ مَهر و موم هاکِرْدِنِه و نِگهبونی اوجّه بَشتِنِه تا مَقْبَرِه ای جا مَحافِظَت هاکنن.

۲۸

عیسای دِبارِه زِیْنّه بَووَنَن

^۱ بعد از مَقْدَسِ شَنِبِه، هفتّه ای اوّلین روز، مریم مَجْدَلِیّه و اون یِتّا مَرِیم مَقْبَرِه ای بَیْئِنی سه بورْدِنِه. ^۲ ناخوکی یِتّه گِته رَمی لَرِزه دَکِیْتِه، خداوندی یِتّه از فَرِشتگون آسَمونی جا چَر بَیمو مَقْبَرِه ای سَمِت بورده، سَنگِ یِتّه گوشه غَلت هادا و وی سَر هَنِیشتِه. ^۳ فَرِشته ای دِیم آسَمونی بَرَقی تَرّا سُو زووه و وی جِمه وَرَفی تَرّا اِسبِی وه. ^۴ نِگهبون وَخْتی وَرّه بَیْئِنه تَرسی جا بِلِرِزِسنِه و مَرْدِه ای تَرّا بَوْنِه! ^۵ آزما فَرِشته زَناکِیْنِه بُتّه: «نَترسین! دِمه گه عیسانی مَصلوبی دِمال گِرْدِنی. ^۶ وی ایجه دَنیه، چون هَمونجور گه بُت وه، زِیْنّه بَوّه! بیئین و اوجّه ای گه بَفت وه ره، بَوینن، ^۷ آزما دَرجا بورین و وی شاگردِنِه بُئِن “وی بعد از بَمَرْدَن زِیْنّه بَوّه، شِمّه جا پِشتر جَلِیلی سه شَوْنِه و وَرّه اوجّه وینی.” یاد نَکِنن هِن پِیغم وِشَوْنِه هادین!» ^۸ زَناکِیْن عَجَله ای هَمرا مَقْبَرِه ای جا دیرگا بَیمونِه،

جوریگه هَم تَرسیونه و هَم خِشال ونه شاگردنی سِراغ بوردینه تا فِرشتِه ای پیغم وشونه هادِن. ^۹ ناخوکی عیسی وشونی همرا چش به چش بَوِه و بُتِه: «سَلام بَر شِما!» زَناکِن پش بیمونه و وی لینگِ هَماسینه و وِره پَرَسش هاگردنه. ^{۱۰} آزما عیسی وشونه بُتِه: «تَرسین! بورین و می پَرارِنه بُئین گه جَلیلی سِه بورِن. اوجِه مِنه وینِه.»

نِگهبونی خَوَر

^{۱۱} وختی گه زَناکِن راهی دِلِه دَوْنِه، چن تا آز نِگهبونِ شَهْری دِلِه بوردینه، دِشْتِه هَین اِنْفاقا ره گت گتِه کاهِنی سِه بُتِه. ^{۱۲} وشون بَعْد از هَینگه مَشاخِی همرا جَم بَوْنِه و مَشورت هاگردنه، سَریازِن خِیلی پول هادانِه و ^{۱۳} بُتِه: «ونِه مَرْدِنِه بُئین، ”وی شاگردن شَبونِه بیمونه و اون موقِه گه اَمّا خُوی دِلِه دَوْمی، وی جَسَدِ بَدِزینِه.“ ^{۱۴} آگِه هَین خَوَر فَرْموندارِی گوش بَرِسِه، اَمّا شِ وِره راضی کِمی گه شِمِسِه مُشکلی پش نیه.» ^{۱۵} پَس نِگهبونِ پولِ بَیتِنِه و طِبَقِ اونچی گه وشونه بُتِ بَوِه وه عَمَلِ هاگردنه. وَ هَین داستان تا اَمَرِز یهودینی دِلِه شایع هَسّه.

عیسایِ گتِه حِکم

^{۱۶} آزما اون یازده شاگرد جَلیلی سِه اون کوهی گه عیسی بُتِ وه، بوردینه. ^{۱۷} وختی عیسی ره اوجِه بُتِنِه، وِره پَرَسش هاگردنه. وَلی بَعْضی شَکِ هاگردنه. ^{۱۸} آزما عیسی پش بیمو و وشونه بُتِه: «دِشْتِه قَوّتِ آسَمونی دِلِه و رَمی ای سَر مِنه هادا بَوِه. ^{۱۹} پَس بورین و دِشْتِه قَوْمِ شاگرد بَساجِن و وشونه به اِسْمِ پیر و ریکا و روحِ اَلْقُدُسِ غَسَلِ تَعْمید هادین ^{۲۰} و وشونه تَعْلیم هادین گه اونچی ره شِمَارِ دَسْتور هادامِه، بَجا بیارِن. دِئِن مِن تا آخِرِ زِمونِ هَمِش شِمِه همرا دَرْمِه!»